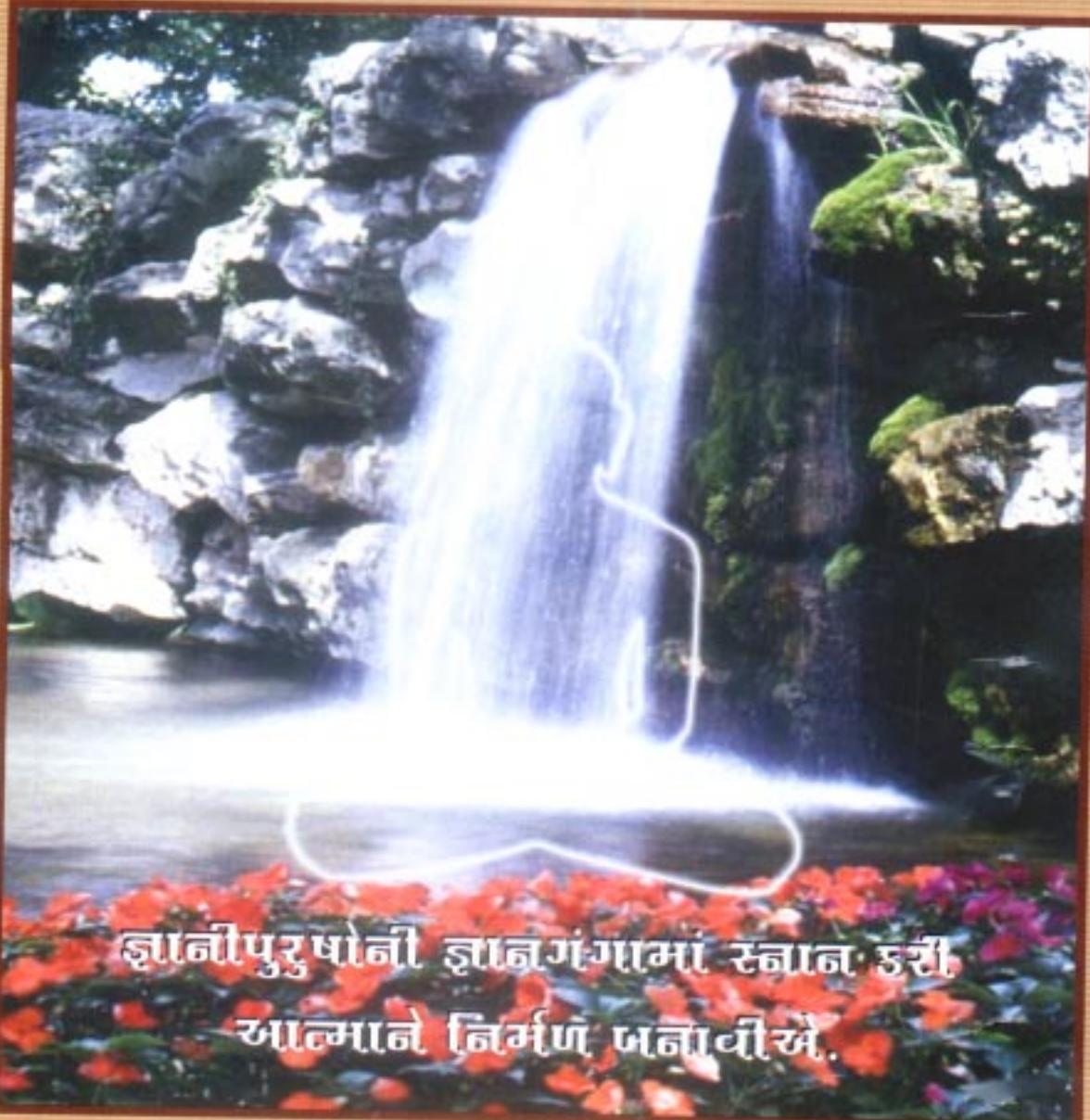

શ્રી રાજ-સોભાગ સાધગુરુ પટ્ટાણ

અંક : ૪૩
(ગ્રિમાસિક)
સપ્ટે. - ૨૦૦૮

જ્ઞાનીપુરુષોની જ્ઞાત્કર્ગંગામાં રહ્યાના હર્દા
આત્માને નિર્ભિંદી બનાવીએ.

Published by :

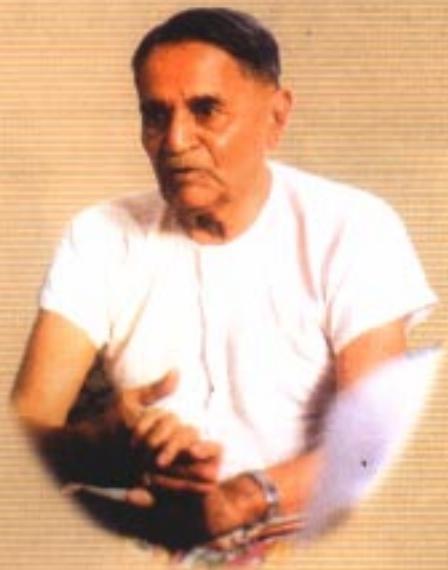
Shree Raj-Sobhag Satsang Mandal

Sobhag Para, SAYLA-363 430 (GUJARAT-INDIA)

Tel. : 02755-280533, TeleFax : 280791

Email : rajsaubhag@yahoo.com

Website : www.rajsaubhag.org

પાત્રતા પ્રાપ્ત થવા માટે બાધ્ય સાધનોની જરૂર પડે છે.
પણ સમજણાફેરના કારણો તેમાં જ અટકી પડે છે, તે ભૂલ છે,
આંતરિક પરિણાતિ પારિણામિકભાવ તરફ ન વળે તો બાધ્ય
સાધનો નિષ્ફળ ઠરે છે. કારણ કે તે મોક્ષમાર્ગના હેતુ થતા નથી.

આપણું શરીર, આપણું કુદુંબ, આપણું ઘર, આપણો ધંધો
અને મિલકત એ બધું જેટલું દશ્ય છે, અને જ્ઞાનીએ અદશ્ય
કર્યું છે. બહારમાં જ જેની વૃત્તિ ફરે છે એને હું કોણ છું એ
ખબર નથી. એને માટે આત્મા અદશ્ય છે. જ્ઞાનીપુરુષોએ
આત્માને દશ્ય કર્યો છે અને બાધ્ય જગતને અદશ્ય કર્યું છે. આ
આશ્રયકારક છે.

ગયેલાં વર્ષો પાછાં આવતાં નથી. માટે એક પળનો હીન
ઉપયોગ ન થાય તેટલા સાવધ રહેવું જોઈએ. આપણા અજ્ઞાનને
કારણો હીન ઉપયોગ થાય છે, તો તેવું અજ્ઞાન દૂર થાય તે માટે
પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ; જ્ઞાનીનો સત્સંગ કરવો જોઈએ.

વિવેક - વિવેકજ્ઞાન

પોતાના જીવનમાં વિવેક લાવવો. વિવેક વિનાનું જીવન એ જીવન નથી. વિવેકહીનને ડગલે ને પગલે દુઃખ સહેવાં પડે છે. વિવેક એટલે સત્ય શું છે, મિથ્યા શું છે, શાશ્વત શું છે, નશ્વર શું છે, એ વાત બરાબર સમજીને પોતાના જીવનને તે પ્રમાણે ઢાળવું. એક માત્ર પરમાત્મ સ્વરૂપ (શુદ્ધ આત્મસ્વરૂપ) એ જ સત્ય છે, તે સિવાયનું બાકી બધું અનિત્ય છે, નાશવંત છે.

ભગવાન રામના ગુરુ વિશ્વિક કહે છે કે—"હે રામજી ! ચંડાળના ધરની ભિક્ષા ખાઈને પણ જો સત્સંગ મળતો હોય અને એનાથી શાશ્વત-અશાશ્વતનો વિવેક જાગૃત થતો હોય તો એ સત્સંગ ન છોડવો." કેમ કે આવો સત્સંગ આપણને પોતાના શાશ્વત સ્વરૂપ તરફ લઈ જશો. જ્યારે સંસારના અન્ય વ્યવહારો ભવે ગમે તેવી ઉપલબ્ધ કરાવે પરંતુ એ મૃત્યુના મુખમાં લઈ જાય છે.

જરાક સ્વસ્થ થઈને વિચારોશું તો ખબર પડશે કે આપણે દુઃખી કેમ થઈએ છીએ ? દુઃખી એટલા માટે છે કે સંસારનું સર્વ કંઈ જાણતા હોવા છતાં પોતાને નથી જાણતા. પોતાનું જાણપણું થઈ જાય તો સર્વ શોકથી પાર થઈ જાય. અને પોતાનું જાણપણું ન થાય તો બાકીનું બધું જાણેલું નકામું-ધૂળ સમાન છે.

મિથ્યામાં સત્ય જાણી લેવું, નશ્વરમાં શાશ્વતને શોધી લેવું, અનાત્માથી જુદા એવા આત્માને ઓળખી લેવો અને આત્મામય થઈને જીવવું એ જ વિવેક છે. એ સિવાય જે કંઈ કરીએ તે મજુરી કરવા બરાબર છે. આ પ્રકારનો વિવેક પ્રગતાવીને પોતાના આધ્યાત્મિક પંથે પ્રયાણ કરી દઈએ તો જીવન સાર્થક થઈ જાય. એવા આત્માને જાણી લઈએ તો બરાબર છે નહિ તો મોટી હાનિ છે.

આ વિવેક પ્રાપ્ત થાય છે સત્સંગથી. જ્ઞાનીપુરુષના સંગથી જીવનનું કેવી રીતે ઉત્થાન

થાય છે એ વાત હવે વિજ્ઞાન પણ માનવા લાગ્યું છે. સત્સંગનો પ્રભાવ લોહી પર થાય છે.

તમારા માટે જેમના હદ્યમાં મંગળ ભાવના ભરી હોય, જે તમારું ઉત્થાન ચાહતા હોય એવા વ્યક્તિના સંગમાં રહ્યા હોઈએ, ત્યારે આપણા ઘન મીલીમીટર લોહીમાં રહેલા શેતકણોમાં ૧૫૦૦નો વધારો એકદમ થઈ જાય છે. જ્યારે આપણે દ્રેષ્પૂર્ણ કે દુષ્ટ વિચારોવાળા વ્યક્તિ પાસે જઈએ ત્યારે પ્રત્યેક ઘનમીલીમીટર લોહીમાં ૧૬૦૦ શેતકણો ઘટી જાય છે. આપણે જાણીએ છીએ કે લોહીમાં રહેલા શેતકણો જ આપણને રોગથી બચાવવાનું કાર્ય કરે છે.

સાધક કે શિષ્યનો શરણાગત ભાવ જેટલો પ્રબળ હશે તેટલો જ તે જ્ઞાનીપુરુષ આગળ નમશે અને જેટલો નમશે એટલું પામશે. શિષ્યના સમર્પણને જોઈ ગુરુનો હાથ સ્વાભાવિક જ એના મસ્તક પર જાય છે. મહાપુરુષની આધ્યાત્મિક શક્તિ આખા શરીર કરતાં શરીરનાં અણીવાળા અંગો છે, તેના દ્વારા વધારે વહે છે. એ જ પ્રમાણે સાધકનાં જે ગોળ અંગો છે તેના દ્વારા જરૂરી ગ્રહણ થાય છે. આ જ કારણે ગુરુ-શિષ્યના માથે હાથ મૂકે છે કે જેથી હાથનાં આંગળાં દ્વારા એ આધ્યાત્મિક શક્તિ શિષ્યમાં પ્રવાહિત થાય છે, શિષ્ય, ગુરુનાં ચરણોમાં માથું મૂકે છે ત્યારે ગુરુનાં ચરણોની આંગળીઓ અને ખાસ કરીને અંગૂઠા દ્વારા આધ્યાત્મિક શક્તિ પ્રવાહિત થાય છે, તે મસ્તક દ્વારા શિષ્ય અનાયાસ ગ્રહણ કરી લે છે. અને આધ્યાત્મિક શક્તિનો અવિકારી બની જાય છે. સાણંગ દંડવત્ત પ્રણામમાં પણ શરીર તાણારહિત, શિથિલ અને સમર્પણ ભાવની સ્થિતિમાં આવી જાય છે.

ડૉ. લોજાનોવ કહે છે કે : 'રાત્રે નિદ્રામાં આપણને વિજ્ઞાન અને શક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે. ચત્તાપાટ સૂર્ય જવાથી બધા જ પ્રકારની શારીરિક,

માનસિક તાણ હળવી થઈ જાય છે. પરિણામે આપણામાં ફરીથી નવી તાકાત અને સ્કૃતિ આવી જાય છે.

જ્યાં સુધી આ જીવ સંતજનોનો સંગ નથી કરતો ત્યાં સુધી અંધારી રાત-અજ્ઞાનની રહેલી છે. સંતજનોનો સંગ અને એમની વાણી રૂપી સત્તાસ્ત્રોનું અધ્યયન કરવું એ અજવાળી ચાંદની રાત જેવું છે.

મનુષ્ય, પશુ, પક્ષી તેમજ વૃક્ષની ચારેબાજુ આભામંડળ હોય છે, એ જેટલું તેજસ્વી હશે એટલું બીજાને વધારે પ્રભાવિત કરશે.

ઘણા સાધકોને ગુરુના સાનિધ્યમાં રહેવું ગમે છે કે જ્યાં સુધી તેઓ પ્રેમ આપે છે, પરંતુ જ્યારે એ સાધકના ઉત્થાન માટે ગુરુ કડક વલશ અપનાવે છે ત્યારે સાધક કહે છે કે, ગુરુના સાનિધ્યમાં રહેવા તો ઈચ્છાએ છીએ પરંતુ એમના નિયંત્રણમાં નહિ. અમે સાધના કરીશું પરંતુ સ્વતંત્ર રહીને. મન આ પ્રમાણે દગ્ધો દે છે. આ સ્વતંત્રતા નથી પણ સ્વચ્છંદ છે. સ્વતંત્રતા તો આત્મજ્ઞાન પ્રગટ કરીએ ત્યારે પ્રાપ્ત થાય છે. એટલે સાધકમાં વિવેક જાગૃત ન હોય તો મન એને અધ્યપતનના એવા ખાડામાં પટકી દે છે કે જ્યાંથી ઊભા થતા વર્ષો લાગી જાય. આને માટે સંત કબીરજ કહે છે કે :

દુર્જની કી કરણા બુરી, ભલો સાંઈ કો ત્રાસ ।
સૂરજ જબ ગરમી કરે, તબ બરસનકી આશ ॥

ગુરુ તો આપણી પાસેથી કંઈપણ લેવા ઈચ્છતા નથી, તેઓ તો પ્રેમ આપીને આત્મજ્ઞાન થઈ શકે તેવું દર્શન જ આપે છે.

જન્મ-મૃત્યુ રૂપી મહારોગના નિવારણ માટે જો ગુરુના દ્વારે ઓપરેશનના સમયે છરી રૂપી અપમાન સહેવું પડે તો સહી લેવું. તિતિક્ષા અને ભૂખ-તરસ રૂપી કાતરનો ચીરો સહેવો પડે તો સહી લેવો. ઈથર કે કલોરોઝોર્મ રૂપી તિરસ્કાર, ફિટકાર સહન કરવા

પડે તો સહી લેવા પરંતુ ગુરુનું દ્વાર ન છોડવું એટલે કે સાધના ન છોડવી. કેમ કે ગુરુરૂપી ડોક્ટર જન્મમરણ રૂપ મહારોગ મટાડી દેશે. ગુરુના દ્વારને હુકરાવવામાં આવશે તો સર્વત્ર ઠોકરો ખાવી પડશે. જન્મમરણનો અંત નહીં આવે.

નરસિંહ મહેતા કહે છે કે :

ભૌય સુવાં ભૂમે મારું, ઉપરથી મારું માર,
એટલું કરતાં જો હરિ ભજે તો કરી નાખું નિહાલ.

જ્યારે ગુરુ તમને યથાવત્તુ માર્ગ પર આગળ વધારવા માટે, તમારા માન-પ્રતિષ્ઠાને જમીનદોસ્ત કરવા લાગે ત્યારે ગભરાવું નહિ, ધીરજ ધારણ કરીને રહેવું. જ્યારે દરેક રીતે તમારી સંસાર ભાવના વિસર્જિત કરવા માટે કડકાઈથી માર્ગમાં આગળ વધવાનું કહે ત્યારે અચકાવું નહિ. મૃત્યુથી વિસર્જન તો થવાનું છે, તો પછી ગુરુ જે પ્રકારનું વિસર્જન કરતા હોય તે સ્વીકારવું જરૂરી છે. કારણ કે એનાથી જ અંદર સૂતેલા સ્વતંત્ર સ્વરૂપને જગાડવાનું જ માર્ગદર્શન આપે છે. જો આમાં ટકી જઈશું તો સ્વતંત્ર બની જઈશું. યથાવત્તુ સ્વતંત્રતાની સુગંધ અંદરથી પ્રગટતી જણાશે. પછી તેના માટે બહાર ભટકવાની જરૂર નહિ પડે.

આ છે વિવેક, આને જ કહેવાય વિવેકપૂર્ણ જીવન. સદગુરુ જ્યારે સંસારભાવોને બહાર કાઢવા માટેનું માર્ગદર્શન આપે ત્યારે તેને સ્વીકારવામાં આનાકાની કરવાની નથી, નહિ તો પરમાર્થનો પંથ લાંબો થઈ જશે. આમ ન થાય તે માટે પ્રત્યક્ષ સદગુરુના સાનિધ્યનો લાભ જેટલો બને તેટલો વધારે લેવાનું રાખવું. કારણ કે તેમની હયાતિમાં જ સ્વરૂપ પ્રગટ કરી લેવું એ જ શ્રેયનું કારણ છે. આ જ વિવેક છે.

હવે પ.કૃ.દેવ વિવેક વિષે શું કહે છે તે જોઈએ.

વિવેકબુદ્ધિના ઉદ્ય વિના જીવો વિભ્રમ પામે છે. તેઓ સંસારમાં નાના પ્રકારનાં સુખનો આરોપ

કરે છે એ આરોપને અનારોપ કરવાવાળા વિરલાં માનવીઓ વિવેકના પ્રકાશ વડે વસ્તુ પ્રામ કરતા આવ્યા છે. સંસાર સુખ તો પરિણામે મહાતાપ, અનંત શોક અને અનંત ભયનું સ્થાન છે. માટે વિવેકીઓ તેમાં અનુરક્તતા કરતાં નથી. (પાનું ૩૨) એટલે કે જેમ વિવેક એ ધર્મનું મૂળતત્ત્વ છે, તેમ યત્ના એ ધર્મનું ઉપતત્ત્વ છે. વિવકેથી ધર્મ તત્ત્વ, ગ્રહણ કરાય છે અને યત્નાથી તે તત્ત્વ શુદ્ધ રાખી શકાય છે. (પાનું ૭૩)

લઘુશિષ્યો : ભગવન ! આપ અમને સ્થળે સ્થળે કહેતા આવો છો કે વિવેક એ મહાન શ્રેયસ્કર છે. વિવેક એ અંધારામાં પડેલા આત્માને ઓળખવાનો દીવો છે. વિવેક વડે કરીને ધર્મ ટકે છે. વિવેક નથી ત્યાં ધર્મ નથી તો વિવેક એટલે શું ? તે અમોને કહો.

ગુરુ : આયુષ્મનો ! સત્યાસત્યને તેને સ્વરૂપે કરીને સમજવા તેનું નામ વિવેક.

લઘુશિષ્યો : સત્યને સત્ય અને અસત્યને અસત્ય કહેવાનું તો બધા સમજે છે ત્યારે મહારાજ ! એઓ ધર્મનું મૂળ પાચ્યા કહેવાય ?

ગુરુ : તમે જે વાત કહો છો તેનું એક દણ્ઠાંત આપો જોઈએ.

લઘુશિષ્યો : અમે પોતે કડવાને કડવું જ કહીએ છીએ; મધુરને મધુર કહીએ છીએ, ઝેરને ઝેર અને અમૃતને અમૃત કહીએ છીએ.

ગુરુ : આયુષ્મ માનો ! એ બધાં દ્રવ્ય પદાર્થ છે, પરંતુ આત્માને કઈ કડવાશ, કઈ મધુરાશ, કંઈ જેર ને કયું અમૃત છે એ ભાવ પદાર્થની એથી કંઈ પરીક્ષા થઈ શકે ?

લઘુશિષ્યો : ભગવન ! એ સંબંધી તો અમારું લક્ષ પણ નથી.

ગુરુ : ત્યારે એ જ સમજવાનું છે કે જ્ઞાન દર્શનરૂપ આત્માના સત્ય ભાવ પદાર્થને અજ્ઞાન

અને અદર્શન રૂપ અસત્ર વસ્તુએ ઘેરી લીધી છે. એમાં એટલી બધી મિશ્રતા થઈ ગઈ છે કે પરીક્ષા કરવી અતિ અતિ દુર્લભ છે. સંસારના સુખ અનંતીવાર આત્માએ ભોગવ્યાં છતાં તેમાંથી હજુ પણ મોહિની ટણી નહીં, અને તેને અમૃત જેવો ગણ્યો એ અવિવેક છે; કારણ સંસાર કડવો છે; કડવા વિપાકને આપે છે; તેમજ વૈરાગ્ય જે એ કડવા વિપાકનું ઔષધ છે, તેને કડવો ગણ્યો; આ પણ અવિવેક છે. જ્ઞાનદર્શનાદિ ગુણોને અજ્ઞાન, અદર્શને ઘેરી લઈ મિશ્રતા કરી નાખી છે તે ઓળખી ભાવ અમૃતમાં આવવું, એનું નામ વિવેક છે. કહો ત્યારે હવે વિવેક એ કેવી વસ્તુ હરી ?

લઘુશિષ્યો : અહો ! વિવેક એ જ ધર્મનું મૂળ અને ધર્મરક્ષક કહેવાય છે, તે સત્ય છે, આત્મસ્વરૂપને વિવેક વિના ઓળખી શકાય નહીં એ પણ સત્ય છે. જ્ઞાન, શીલ, ધર્મ, તત્ત્વ અને તપ એ સધાં વિવેક વિના ઉદ્દ્ય પામે નહીં એ આપનું કહેવું યથાર્થ છે. જે વિવેકી નથી તે અજ્ઞાની અને મંદ છે. તે જ પુરુષ મતભેદ અને મિથ્યાદર્શનમાં લપેટાઈ રહે છે. આપની વિવેક સંબંધની શિક્ષા અમે નિરંતર મનન કરીશું. (મો.શિ.પા. ૫૧)

મોહાયદ્ધાદિત દશાથી વિવેક ન થાય એ ખરું. નહીં તો વસ્તુગતે એ વિવેક ખરો છે. ધણું જ સૂક્ષ્મ અવલોકન રાખો. (૧) સત્યને તો સત્ય જ રહેવા દેવું. (૨) કરી શકો તેટલું કહો અશક્યતા ન ધૂપાવો. (૩) એકનિષ્ઠિત રહો. (૧૧૨/૨૧૫)

ધર્મ ધ્યાન લક્ષ્યાર્થી થાય એ જ આભિહિતનો રસ્તો છે. ચિત્તના સંકલ્પ વિકલ્પથી રહિત થવું એ મહાવીરનો માર્ગ છે. અલિપ્તભાવમાં રહેવું એ વિવેકનું કર્તવ્ય છે. (૧૨૩/૨૧૮)

‘આત્મા છે’, ‘આત્મા નિત્ય છે’, ‘આત્મા કર્મનો કર્તા છે’, ‘આત્મા કર્મનો ભોક્તા છે’, ‘તેથી તે નિવૃત્ત થઈ શકે છે.’ અને ‘નિવૃત્ત થઈ શકવાનાં

સાધન છે'-એ છ કારણો જેને વિચારે કરીને સિદ્ધ થાય, તેને વિવેકજ્ઞાન અથવા સમ્યગુદર્શનની પ્રાપ્તિ ગણવી એમ શ્રી જિને નિરૂપણ કર્યું છે. જે નિરૂપણ મુમુક્ષુ જીવે વિશેષ કરી અભ્યાસ કરવા યોગ્ય છે. (૫૭૦/૪૫૩) આ વિવેક છે.

વિવેક સંપન્ન પુરુષ કેવા હોય ?

જ્યારે સંસાર પ્રત્યે વૈરાગ્ય સુદૃઢ થઈ જાય છે, સત્પુરુષોનું સાનિધ્ય પ્રાપ્ત થઈ જાય છે, ભોગોની તૃષ્ણા નાશ થઈ જાય છે, પાંચેય જ્ઞાનેન્દ્રિયોના વિષયો નીરસ ભાસવા લાગે છે, શાસ્ત્રોના વાક્યોનો યથાર્થ બોધ સમજાઈ જાય છે અને આનંદસ્વરૂપ આત્માની અપરોક્ષાનુભૂતિ થઈ જાય છે, હૃદયમાં આત્મોદયની પૂર્ણ ભાવના વિકસિત થઈ જાય છે, ત્યારે વિવેકી પુરુષ આત્માનંદમાં રમમાણ રહે છે. અન્ય ભાવોથી ઉપરામ થઈ જાય છે.

આવા વિવેક-વૈરાગ્ય સંપન્ન પુરુષને એકાંત સ્થાનોમાં કે વસ્તીવાળાં નગરોમાં, સરોવર તીરે, વનોમાં કે ઉધાનોમાં, તીર્થોમાં કે પોતાના ઘરમાં, મિત્રોની વિલાસપૂર્ણ કીડાઓમાં કે ઉત્સવ-ભોજનાદિ સમારંભોમાં તથા શાસ્ત્રોની તર્કપૂર્ણ ચર્ચાઓમાં આસક્તિ ન હોવાથી ક્યાંય લાંબાકાળ માટે રોકાતા નથી. કદાચ ક્યાંક રોકાઈ જાય તો પણ તત્ત્વજ્ઞાનનું જ અન્વેષણ કરતા રહે છે. તે વિવેકી પુરુષ પૂર્ણ શાંત, ઈન્દ્રિય નિગ્રહી, સ્વાત્મારામ, મૌની અને એકમાત્ર વિજ્ઞાન સ્વરૂપ બ્રહ્મનું જ કથન કરનારા હોય છે. અભ્યાસ અને વૈરાગ્યના બળે તેઓ સ્વયં પરમ પદ સ્વરૂપ પરમાત્મામાં વિશ્રાબ પ્રાપ્ત કરી લે છે. તેઓનો મનોલય પૂર્ણ અવસ્થામાં આસ્રદ્ધ થઈ ચૂક્યો હોય છે. જેવી રીતે હૃદયહીન પથરોને દૂધનો સ્વાદ નથી આવતો તેમ આ અલોકિક પુરુષને વિષયોમાં રસ નથી પડતો.

જેવી રીતે દીપક અંધકારનો નાશ કરે છે તેવી રીતે વિવેક-જ્ઞાન સંપન્ન મહાપુરુષ પોતાના હૃદય સ્થિત અજ્ઞાનરૂપી અંધકારનો નાશ કરી નાખે છે, બાધ્યમાં રાગદ્રોષ, શોક, ભય વગેરેને દૂર હટાવી દે છે. જેમનામાં તમો-રજો ગુણોનો સર્વથા અભાવ છે, સત્વગુણને પાર કરી ગયા છે તે મહાપુરુષ ગગનમંડળમાં સૂર્ય સમાન છે. સાક્ષાત્ પરમાત્મ સ્વરૂપ છે.

આત્મા જેને પ્રેરિત કરે છે તેનું નામ છે વિવેક. એ સદા આનંદ આપનાર છે. તે અધિકારી પુરુષની હૃદયરૂપી ગુફામાં એવી રીતે સ્થિત થઈ જાય છે કે જાણે નિર્મળ આકાશમાં ચંદ્રમાં. એ વિવેક દ્વારા જ અજ્ઞાની પુરુષ પોતાના વાસનાયુક્ત અજ્ઞાનને છોડીને જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે છે. અને ધીરે ધીરે આ સંસાર સાગરથી તેનો ઉદ્ધાર કરી દે છે. આ જ્ઞાન સ્વરૂપ અંતરાત્મા જ પરમેશ્વરરૂપ છે. ચિન્મય હોવાથી એ જ સર્વત્ર જ્ઞાનરૂપ વિચરણ કરે છે, જાગે છે, જુએ છે. એ રીતે સર્વવ્યાપક છે. આ ચિદાત્મા જ વિવેકરૂપી દૂત દ્વારા ચિત્રરૂપી પિશાચનો નાશ કરી જીવને અનિર્વચનીય પદ સુધી પહોંચાડી દે છે. માટે તમામ સંકલ્પો-વિકલ્પો, વિકારો તથા અર્થ સંકટોને છોડીને પોતાના પુરુષાર્થથી એ ચિદાત્માને પ્રસન્ન કરી લેવો જોઈએ.

જ્ઞાનરૂપી ચિદાત્મારૂપ સૂર્યનો ઉદ્ય થતાં સંસારરૂપી રાત્રિમાં ધૂમી રહેલ મન રૂપી પિશાચ નાશ થઈ જશે. કામ-કોધારિ છ ઉર્મિ રૂપી કાળી ઘટા વિખેરાઈ જશે, પછી જીવનનો માર્ગ પૂર્ણ પ્રકાશિત આનંદમય બની જશે. મનુષ્ય જીવન સાર્થક થઈ જશે.

વચનામૃત પત્રાંક-૭૮૩

શ્રી સોભાગને નમસ્કાર

પત્રાની શરૂઆતમાં જ પરમકૃપાળુદેવ શ્રી સોભાગયભાઈને નમસ્કાર કરીને એમ કહેવા માંગે છે કે : સોભાગ-સોભાગ્ય-સુભાગ્ય-સમ્યક્પ્રકારે ભાગ્યને જેણે આત્મલક્ષી બનાવીને મનુષ્યભવ મળ્યાની સાર્થકતા અનુભવી તે અર્થે તેમને નમસ્કાર કર્યા છે કારણ કે પોતે પણ તે દશા અનુભવી રહ્યા હતા અને સોભાગભાઈ પણ તે દશાને મેળવવા ભાગ્યશાળી બન્યા હતા.

શ્રી સોભાગની મુમુક્ષુદશા તથા જ્ઞાનીના માર્ગ પ્રત્યેનો તેનો અદ્ભૂત નિશ્ચય વારંવાર સ્મૃતિમાં આવ્યા કરે છે.

પૂ.સોભાગ્યભાઈ યથાર્થ મુમુક્ષુત્વને પામેલ પુરુષ હતા. તેમના જીવનમાં ઉદ્યરૂપે વિપરીતતા હોવા છતાં દફ મુમુક્ષુત્વને કારણે તેઓ આત્મર્ધન સુધી પહોંચ્યા હતા. તે દશા સુધી પહોંચવા માટેનો જે જ્ઞાનીનો માર્ગ તે માર્ગ પ્રત્યે અદ્ભૂત અને નિશ્ચયાત્મકભાવ પણ કારણભૂત હતા. તે ભાવોની પ.કૃ.દેવને સ્મૃતિ આવ્યા કરે છે. તેની યાદી આપી સાધકોને પ્રેરણા આપવાનો પુરુષાર્થ સ્પષ્ટપણે જગ્યાય છે.

સર્વ જીવ સુખને ઈચ્છે છે, પણ કોઈ વિરલા પુરુષ તે સુખનું યથાર્થ સ્વરૂપ જાડો છે.

જગતમાં રહેલા સર્વ ગ્રાણીઓને સુખ જ જોઈએ છે અને તેવી સતત ઈચ્છા પણ રહેલી હોય છે, પણ જીવ સુખને મેળવવા માટે જે પુરુષાર્થ કરે છે, જે સાધનોનો ઉપયોગ કરે છે તેનાથી તો દુઃખ જ ભોગવતું પડે તેવી સ્થિતિ ઊભી થાય છે. પુદ્ગલીક પદાર્થોને મેળવીને તે પોતે સુખ ભોગવવા ઈચ્છે છે પણ તે તો વધારે કર્મબંધનું કારણ બને છે અને સુખને બદલે દુઃખ ભોગવવાનો વારો આવે છે. પણ કોઈક વિરલા પુરુષ જેવા કે : પ.કૃ.દેવ

શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી પૂ.શ્રી સોભાગભાઈ, પૂ.શ્રી પ્રભુશ્રીજી કે અંબાલાલભાઈ જેવા વિરલા પુરુષો સુખ શામાં છે તે સમજને તેને મેળવવા પુરુષાર્થ કરે છે. યથાર્થસુખ મેળવવા માટેના બે સાધનો છે. (૧) વીતરાગદેવનું સાનિધ્ય અને એમની આજ્ઞા પ્રાપ્ત થવી (૨) તે ન હોય તો નિર્ગ્રથ-સદ્ગુરુ જેઓ આત્મજ્ઞાની છે તેની આજ્ઞા પ્રાપ્ત થવી. આ આજ્ઞા પ્રમાણે ચાલવાથી સાધક યથાર્થ સુખને પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

તેમજ પૂ.શ્રી સોભાગ્યભાઈની પરંપરામાં અનુકૂમે પૂ.શ્રી શામળભાઈ, પૂ. શ્રી કાળીદાસભાઈ, પૂ.બેનશ્રી મણીબેન, પૂ.શ્રી વજાભાઈ, પૂ. શ્રી છોટાભાઈ દેસાઈ અને પ.પૂ.શ્રી લાડકચંદ માણેકચંદ વોરા જેવા વિરલા પુરુષોએ પણ યથાર્થ સુખનો માર્ગ અનુસરી નિર્ગ્રથપણે-આત્મજ્ઞાની પુરુષો થઈ ગયા.

જન્મ, મરણ આદિ અનંત દુઃખનો આત્મંતિક (સર્વથા) ક્ષય થવાનો ઉપાય અનાદિકાળથી જીવના જાણવામાં નથી, તે ઉપાય જાણવાની અને કરવાની સાચી ઈચ્છા ઉત્પન્ન થયે જીવ જો સત્પુરુષના સમાગમનો લાભ પામે તો તે ઉપાયને જાણી શકે છે અને તે ઉપાયને ઉપાસીને સર્વ દુઃખથી મુક્ત થાય છે.

અનાદિકાળથી જીવ જન્મ, જરા, મરણાદિ અનંત દુઃખને ભોગવતો રહ્યો છે. તે દુઃખને દૂર કરવાનો ઉપાય તે યથાર્થપણે જાણતો નહીં હોવાથી, જેનાથી દુઃખ જ પ્રાપ્ત થાય તેવા ઉપાયોથી જ સુખ મેળવવાનો પુરુષાર્થ કરે છે. હવે જો તે ઉપાયને જાણવાની અને જાણીને તે પ્રમાણે આદરવા-આરાધવાની ઈચ્છા સહિત વર્તે તે વખતે જો સત્પુરુષનો સમાગમ મળી જાય તો યથાર્થપણે દુઃખને દૂર કરવાનો ઉપાય સત્પુરુષ દ્વારા જાણી શકે છે અને તે ઉપાય જાણીને-તે પ્રમાણે ઉપાસીને-આરાધના કરીને સર્વ દુઃખથી મુક્ત થવાનો પુરુષાર્થ

કરે તો સર્વ દુઃખથી મુક્ત થઈ શકે છે. પ.કૃ.દેવ આગળ લખે છે કે :

તેવી સાચી ઈચ્છા પણ ઘણું કરીને જીવને સત્પુરુષના સમાગમથી જ પ્રાપ્ત થાય છે. તેવો સમાગમ, તે સમાગમની ઓળખાણ, દર્શાવેલા માર્ગની પ્રતીતિ, તેમજ ચાલવાની પ્રવૃત્તિ જીવને પરમ દુર્લભ છે.

અહીં આગળ પ.કૃ.દેવ કહે છે કે : દુઃખને દૂર કરવાની સાચી ઈચ્છા પણ સત્પુરુષનો સમાગમ જેને પ્રાપ્ત થાય છે, તેને જ પ્રાપ્ત થાય છે. હવે સત્પુરુષનો સમાગમ થવો, તે સમાગમની ઓળખાણ એટલે કે મને મળ્યા છે તે આત્મજ્ઞાની પુરુષ છે, સત્પુરુષ છે તેવી ઓળખાણ થાય તેમજ તેમના દ્વારા બતાવવામાં આવેલ માર્ગ પર પ્રતીતિ, શ્રદ્ધા, વિશ્વાસ આવે અને તે થતાં તે પ્રમાણે જ પ્રવૃત્તિ કરી તે માર્ગનું આરાધન કરવું એ જીવને પરમ દુર્લભ છે, તેમ કહું છે. તે માટે પ.કૃ.દેવ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનો આધાર આપી કહે છે કે :

(૧) મનુષ્યપણું (૨) જ્ઞાનીના વચ્ચેનોનું શ્રવણ પ્રાપ્ત થવું (૩) તેની પ્રતીતિ થવી અને (૪) તેમણે કહેલા માર્ગમાં પ્રવૃત્તિ થવી પરમ દુર્લભ છે, એમ શ્રી વર્ધમાન સ્વામીએ ઉત્તરાધ્યયનના ગીજા અધ્યનનમાં કહું છે.

જીવને આ ચાર અંગ પ્રાપ્ત થવા પરમ દુર્લભ છે. આ વિષે પ.કૃ.દેવે જુદી જુદી રીતે જ કાંઈ કહું છે તે વિષે જોઈએ.

પત્રાંક-૨૭૮માં કહે છે કે : ચિત્તનું સરળપણું, વૈરાગ્ય અને સત્તુ પ્રાપ્ત હોવાની જિજ્ઞાસા એ પ્રામ થવા પરમ દુર્લભ છે; અને તેની પ્રાપ્તિને વિષે પરમ કારણરૂપ એવો સત્સંગ તે પ્રામ થવો એ તો પરમ પરમ દુર્લભ છે. પત્રાંક-૧૦૨માં કહે છે કે : દુર્ત અને સાર વર્જિત આ અનાદિ સંસારમાં ગુણસહિત મનુષ્યપણું કાકતાલીય ન્યાયથી પ્રામ કર્યું છે, તો તારે

પોતામાં પોતાનો નિશ્ચય કરીને પોતાનું કર્તવ્ય સફળ કરવું જોઈએ. આ મનુષ્યજન્મ સિવાય અન્ય કોઈ પણ જન્મમાં પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થતો નથી. આ કારણથી આ ઉપદેશ છે. અનેક વિદ્વાનોએ પુરુષાર્થ કરવો એ આ મનુષ્ય જન્મનું ફળ કહું છે. આ પુરુષાર્થ ધર્મદિક ચાર પ્રકારે છે. પ્રાચીન મહર્ષિઓએ (૧) ધર્મ (૨) અર્થ (૩) કામ અને (૪) મોક્ષ, એમ ચાર પ્રકારનો પુરુષાર્થ કહ્યો છે. આ પુરુષાર્થમાં પ્રથમના ત્રણ પુરુષાર્થ નાશ સહિત અને સંસાર રોગથી દુષ્પિત છે. એમ જ્ઞાનીને તત્ત્વોના જ્ઞાનકાર જ્ઞાનીપુરુષ અંતનો પરમ પુરુષાર્થ અર્થાત્ મોક્ષના સાધન કરવામાં જ યત્ન કરે છે, કારણ કે મોક્ષ નાશરહિત અવિનાશી છે.

ઉપદેશ નોંધ (૩) માં કહે છે કે : અવ્યવહાર રાશિમાંથી વ્યવહાર રાશિમાં-સૂક્ષ્મ નિગોટમાંથી આગળ કુટાતો પિટાતો, કર્મની અકામ નિર્જરા કરતો, દુઃખ ભોગવી અકામ નિર્જરાના યોગે જીવ પંચેન્દ્રિય મનુષ્યપણું પામે છે અને તેથી તે મનુષ્યપણામાં મુખ્યત્વે કૂડકપટ, માયા, મૂર્ખી, મમત્વ, કલહ, વંચના, કષાય પરિણતિ રહેલ છે. સકામ નિર્જરાપૂર્વક મળેલ મનુષ્યદેહ વિશેષ સકામ નિર્જરા કરાવી, આત્મતત્ત્વને પમાડે છે.

મનુષ્ય જીવની દુર્લભતા બતાવતાં સૂયગડાંગ સૂત્ર-અઉ/૧૧માં તીર્થકર જીવોને ઉપદેશ આપતાં કહે છે કે : "હે જીવો, તમે બૂજો, સમ્યક્મુપકારે બૂજો, મનુષ્યપણું મળવું ઘણું દુર્લભ છે, અને ચારે ગતિને વિષે ભય છે, એમ જ્ઞાનો. અજ્ઞાનથી સદ્ગ્વિવેક પામવો દુર્લભ છે, એમ સમજો. આખો લોક એકાંત દુઃખે કરી બળે છે, એમ જ્ઞાનો. અને સર્વ જીવ પોત પોતાના કર્મ કરી વિપયસિપણું અનુભવે છે, તેનો વિચાર કરો." તે ગાથા નીચે મુજબ છે.

સંબુજજાહે જંતનો માણુસતં, દટ્ટું ભયં બાલિસોણ અલંભો । એગંતદુક્ભે જરિયેવ લોએ, સકમ્મણા વિઘરિયા સુવેઈ ॥

મોકશનું સાધન મનુષ્યભવ છે તે બતાવતાં કહે છે કે : ઘણું કરીને બધા માર્ગોમાં મનુષ્યપણાને મોકશનું એક સાધન ગણી બહુ વખાણું છે. અને જીવને જેમ તે પ્રામ થાય એટલે તેની વૃદ્ધિ થાય તેમ કેટલાક માર્ગોમાં ઉપદેશ કર્યો દેખાય છે....તે દેહ પામીને અવશ્ય મોકશ સાધન કરવું. કોઈપણ પૂર્વ પરમાર્થ માર્ગને આરાધીને અને મનુષ્યપણું પામ્યા હોય, તેને નાની વયથી જ ત્યાગ-વૈરાગ્ય તીવ્રપણે ઉદ્યમાં આવે છે....યથાર્થ ત્યાગ-વૈરાગ્ય તો મૂળપણે મોકશ સાધનરૂપ છે અને તેવા કારણો પ્રામ કરવાથી મનુષ્ય દેહનું મોકશ સાધનપણું ઠરતું હતું. (૭૦૩) મનુષ્યદેહનું જૈન અને બીજા બધા માર્ગોમાં વિશેષપણું અને અમૂલ્યપણું કહ્યું છે. તે સત્ય છે, પણ જો તેથી મોકશસાધન કરી શકાય તો જ તેનું વિશેષપણું અને અમૂલ્યપણું છે. (૭૦૪)

અપૂર્ણ પર્યાપ્તિ વડે પરિપૂર્ણ આત્મજ્ઞાન સાધ્ય થતું નથી એ માટે થઈને છ પર્યાપ્તિ (પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિય અને મન) યુક્ત દેહ તે આત્મજ્ઞાન સાધ્ય કરી શકે એવો દેહ તે એક માનવદેહ છે. આ માનવદેહની સાથે સર્વજ્ઞાન વચ્ચનામૃતની ગ્રામિન અને એની શ્રદ્ધા એ પણ સાધનરૂપ છે. આર્થભૂમિમાં જન્મ એ પણ સાધનરૂપ છે. તત્ત્વની શ્રદ્ધા ઉપજવા અને બોધ થવા માટે નિર્ગ્રથ ગુરુની આવશ્યકતા છે. આ બધા માટે પુર્યાનુંબંધી પુર્ણ ઈત્યાદિક ઉત્તમ સાધનો છે. (શિ.પા.૭૮)

મનુષ્યપણું, આર્થતા, જ્ઞાનીના વચ્ચનોનું શ્રવણ, તે પ્રત્યે આસ્તિકપણું, સંયમ તે પ્રત્યે વીર્ય પ્રવૃત્તિ (શૂરવીરપણે પ્રવૃત્તિ) પ્રતિકૂળ યોગો (પ્રતિકૂળ સંયોગો) એ પણ સ્થિતિ, અંતપર્યત સંપૂર્ણ માર્ગરૂપ સભુદ્ર તરી જવો એ ઉત્તરોત્તર દુર્લભ છે. અને અત્યંત કઠણ છે, એ નિઃસંદેહ છે. (પ.૮૩૪)

ચક્રવર્તીની સમસ્ત સંપત્તિ કરતાં પણ જેનો એક સમયમાત્ર પણ વિશેષ મૂલ્યવાન છે, એવો આ

મનુષ્યદેહ અને પરમાર્થને અનુકૂળ એવા યોગ સંપ્રામ છતાં જો જન્મમરણથી રહિત એવા પરમપદનું ધ્યાન રહ્યું નહી તો આ મનુષ્યત્વને અધિકિત એવા આત્માને અનંતવાર ધિક્કાર હો. (પ.૮૩૫)

ચિંતિત જેનાથી પ્રામ થાય તે મહિને ચિંતામણિ કહ્યો છે. એ જ આ મનુષ્યદેહ છે કે જે દેહમાં, યોગમાં, આત્યંતિક એવા સર્વ દુઃખના કષયની ચિંતિતા ધારી તો પાર પડે છે. અચિંત્ય જેનું માહાત્મ્ય છે, એવું સત્સંગરૂપી કલ્પવૃક્ષ પ્રામ થયે જીવ દરિદ્ર રહે એમ બને તો આ જગતને વિષે તે અગ્નિયારમું આશ્રય જ છે. (૮૩૬)

તથારૂપ-યથાર્થ આપુણનો જીવને સમાગમ થવામાં કોઈ એક પુણ્યહેતુ જોઈએ છે, તેનું ઓળખાણ થવામાં મહત્ત્વ પુણ્ય જોઈએ છે, અને તેની આજ્ઞાભક્તિએ પ્રવર્તવામાં મહત્ત્વ મહત્ત્વ પુણ્ય જોઈએ છે; એવા જ્ઞાનીના વચ્ચને તે સાચા છે, એમ પ્રત્યજ્ઞ અનુભવાય એવું છે. (૭૭૭)

તથારૂપ આમપુરુષના અભાવ જેવો આ કાળ વર્તે છે. તો પણ આત્માર્થી જીવે તેવો સમાગમ ઈચ્છાતાં તેના અભાવે પણ વિશુદ્ધિ સ્થાનકના અભ્યાસનો લક્ષ અવશ્ય કરીને કર્તવ્ય છે. (૭૭૭)

આગળ પ.કૃ.દેવ આ જ ચાર કારણોને લક્ષમાં રાખી વાત કરે છે. મનુષ્યભવ એકવાર મળ્યા પછી ફરીને મેળવવો એ પણ કેટલો અધરો, દુર્લભ છે તેના માટે ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના ગ્રીજા અધ્યયનની પહેલી ગાથાની ટીકામાં જણાવ્યા છે તે વાંચવાથી પણ મનુષ્યભવ મેળવવો કેટલો દુર્લભ છે અને મળ્યા પછી પણ મનુષ્યત્વ મેળવવું, શુતની ગ્રામિથી, તેના પર નિષા થવી અને તે પ્રમાણો આચરણ કરવું એક એકથી દુર્લભ બતાવેલ છે.

હવે બાકીના પત્ર વિષે વિચારીએ.

પ્રત્યક્ષ સત્પુરુષના સમાગમ અને તે આશ્રયમાં

વિચરતાં મુમુક્ષુઓને મોક્ષસંબંધી બધાં સાધનો અલ્ય પ્રયાસે અને અલ્ય કાળે પ્રાયે (ઘણું કરીને) સિદ્ધ થાય છે; પણ તે સમાગમનો યોગ પામવો બહુ દુર્લભ છે તે જ સમાગમના યોગમાં મુમુક્ષુજીવનું નિરંતર ચિત્ત વર્તે છે.

સત્પુરુષનો સમાગમ થવો દુર્લભ છે પણ જો મુમુક્ષુજીવને એ યોગ થયો છે તો તેણે જે સત્પુરુષના મુખેથી વચનો સાંભળ્યા છે તે પ્રમાણે આચરણ કરે તો તેને થોડા સમયમાં પરિશામ મળે છે એટલે કે એના લક્ષ સુધી પહોંચ્યી જાય છે અને જ્યારે મુમુક્ષુ, સત્સમાગમથી દૂર હોય ત્યારે તેનું મન સત્પુરુષના ગુણો તથા તેમના વચનમાં વર્તવું જોઈએ.

સત્પુરુષનો યોગ પામવો તો સર્વકાળમાં જીવને દુર્લભ છે, તેમાં પણ આવા દુષ્મકાળમાં તો કવચિત જ યોગ બને છે. વિરલા જ સત્પુરુષ વિચરે છે. તે સમાગમનો લાભ અપૂર્વ છે એમ જાણીને જીવે મોક્ષમાર્ગની પ્રતીતિ કરી, તે માર્ગનું નિરંતર આરાધન કરવું યોગ્ય છે.

બધા જ કાળમાં સત્પુરુષનો યોગ મળવો દુર્લભ છે. તીર્થકર વિચરતાં હોય ત્યારે પણ બધા જતાં નથી. જો એ યોગને દુર્લભ કહેલો છે તો અત્યારે દુષ્મકાળ છે, વળી તેમાં તો કોઈક વિરલા સત્પુરુષો વિચરે છે. જે સાધક હોય તે આ કાળમાં આવે નહિ. પણ સાધના કરતાં કાંઈ ભૂલ થઈ હોય તો આવે. અત્યાર સુધી જીવ જે કરતો આવ્યો છે તે પૂર્વનુંપૂર્વ છે પણ તેને અપૂર્વ પ્રાપ્ત થયું નથી. માટે અત્યારે જે સત્પુરુષના સમાગમનો લાભ મળ્યો છે તેમાં નિષ્ઠા રાખી અને એ માર્ગનું આરાધન નિરંતર કરવાનો પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ.

તે સમાગમનો યોગ ન હોય ત્યારે આરંભ પરિગ્રહ પ્રત્યેથી વૃત્તિને ઓસરાવી સત્થાસ્ત્રનો પરિચય વિશેષ કરીને કર્તવ્ય છે. વ્યવહારિક કાર્યોની પ્રવૃત્તિ કરવી પડતી હોય તો પણ તેનાંથી વૃત્તિને મોળી પાડવા જે જીવ ઈચ્છે છે તે જીવ

મોળી પાડી શકે છે; અને સત્થાસ્ત્રના પરિચયને અર્થે ઘણો અવકાશ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

જ્યારે મુમુક્ષુ સત્પુરુષથી દૂર હોય ત્યારે, આરંભ પરિગ્રહમાં મંદતા થાય, તે વૃત્તિ મોળી પાડી સત્થાસ્ત્રનો પરિચય કરવો જોઈએ. જો તે વૃત્તિને મોળી પાડી હોય તો તેણે જે સત્પુરુષે વાંચવાની આજા આપી છે તે તેને માટે સત્થાસ્ત્ર છે અને તે વાંચનથી તેને લાભ થાય છે. આરંભ પરિગ્રહ ઓછા કરવામાં આવે તો જ તેને સમય મળે છે અને તે સમયનો ઉપયોગ સત્થાસ્ત્ર વાંચવામાં કરે છે. જેને આરંભ પરિગ્રહ પ્રત્યેની વૃત્તિ મોળી પાડવી છે તે પ્રકારની જિજ્ઞાસા વર્તે છે તે તેમ ચોક્કસ કરી શકે છે. તે સત્થાસ્ત્ર વાંચનનો સમય મળતો નથી તેમ બહાના કાઢતો નથી. એ ચોક્કસ શાસ્ત્ર વાંચનનો સમય મેળવી લેતો હોય છે.

આરંભ પરિગ્રહ પરથી જેની વૃત્તિ ખેદ પામી છે, એટલે તેને અસાર જાણી તે પ્રત્યેથી જે જીવો ઓસર્યા છે, તે જીવોને સત્પુરુષનો સમાગમ અને સત્થાસ્ત્રનું શ્રવણ વિશેષ કરીને હિતકારી થાય છે. આરંભ પરિગ્રહ પર વિશેષ વૃત્તિ વર્તતી હોય તે જીવમાં સત્પુરુષના વચનનું અથવા સત્થાસ્ત્રનું પરિણામન થવું કઠણ છે.

જેની વૃત્તિ આરંભ પરિગ્રહથી પાછી ફરી છે, એમાં જતી નથી, એ ભાવ પ્રત્યે રમમાણ થતી નથી, તે ભાવ અસાર છે એમ જાણી જે જીવો પાછા વળેલા છે એવા જીવોને સત્પુરુષનો સમાગમ થાય તે હિતકારી બને છે. આરંભ પરિગ્રહ વિશે પ્રવૃત્તિ વધારે હોય એમાં જ વૃત્તિ ચોટેલી રહેતી હોય તેને સત્પુરુષના વચનનું પરિણામન થવું મુશ્કેલ છે.

આરંભ પરિગ્રહ પરથી વૃત્તિ મોળી પાડવાનું અને સત્થાસ્ત્રના પરિચયમાં રૂચિ કરવાનું પ્રથમ કઠણ પડે છે; કેમકે જીવનો અનાદિ પ્રકૃતિભાવ તેથી જુદો છે; તો પણ જેણે તેમ કરવાનો નિશ્ચય

કર્યો છે, તે તેમ કરી શક્યા છે; માટે વિશેષ ઉત્સાહ રાખી તે પ્રવૃત્તિ કર્તવ્ય છે.

જ્યારે સાધક આરંભ પરિગ્રહ પરથી વૃત્તિ પ્રથમ પાછી જેંચવાની શરૂઆત કરે ત્યારે કઠણ લાગે છે અને સત્તાસ્ત્રમાં રૂચિ કેળવવી પણ મુશ્કેલ લાગે છે. શરૂઆતમાં સાધના શરૂ કરે ત્યારે સાધકને તે દુઃખરૂપ લાગે છે અને સંસારભાવ સુખરૂપ લાગે છે કારણ અનાદિકાળનો અભ્યાસ છે. પણ ઓડો સમય તે જો સાધનામાર્ગમાં ટકી જાય તો તેને સંસારભાવમાં રાચવું નહિ ગમે અને સાધના માર્ગમાં પ્રવર્તવું સહેલું લાગે. પણ જેણે એ પ્રકારનો નિશ્ચય કર્યો છે તે તેમ કરી શકે છે માટે ઉત્સાહ રાખી પ્રવૃત્તિ કરવી.

સર્વ મુમુક્ષુઓએ આ વાતનો નિશ્ચય અને નિત્ય નિયમ કરવો ઘટે છે, પ્રમાદ અને અનિયમિતપણું ટાળવું ઘટે છે.

સંસારના કાર્ય આપણે નિયમિત કરીએ છીએ. આપણી વૃત્તિ કઈ બાજુ વહે છે તેના પર આધાર છે. પણ મુમુક્ષુ જેવે તો ઉપર કહી તે વાતનો નિશ્ચય અને નિત્ય નિયમ કરવો. પ્રમાદ કરવો નહિ.

પત્ર

આપ લખો છો કે, સહેલોને સરળ રસ્તો સીધો રસ્તો આ કાળમાં બાળ જીવાને તરવાનો શું છે ? માર્ગ તો આ કાળમાં અને બીજા કાળમાં એક જ પ્રકારનો હોય છે. (એક હોય ગાળ કાળમાં પરમારથનો પંથ) એટલે કે તે માર્ગ તો એક જ પ્રકારનો જ હોય અને તે સરળ અને સુગમ સર્વત્ર તેની પ્રાપ્તિ પણ હોય છે એમ પ.કૂ.દેવ લખે છે. પણ તે પામવાની યોગ્યતા થવી પરમ વિકટ છે કારણ કે તે માર્ગ ચાલતા આ સંસાર પ્રત્યેથી પરમ વીતરાગભાવ થવો જોઈએ. જો કે કોઈ પદાર્થનો દ્રવ્યથી ત્યાગ કરે તો વીતરાગભાવ ન કહેવાય પણ

ભાવથી તો બરાબર વીતરાગદશા થવી જોઈએ અને વીતરાગદશાને તીક્ષ્ણ ઉપયોગથી જાગૃત રાખીને સંસાર પ્રયોજનમાં પ્રવર્તન કરવું-આનું નામ માર્ગ છે. હવે જો પુદ્ગલ પદાર્થો પ્રત્યે મારાપણાની માન્યતા-અંતરંગ ગાંઠ મોહથી-તેમાં આસક્તપણું વિગેરે મૂક્યા સિવાય વીતરાગદશા આવતી નથી. આ મુક્વું તે મોહનીય-મિથ્યાત્વગ્રંથિને લઈ મહાવિકટ થઈ પડ્યું છે. નહિ તો માર્ગ સાવ સરળ અને સુગમ છે. કારણ કે ગમે ત્યાં અને ગમે તે સ્થિતિમાં એટલે કે ધનાદ્ય સ્થિતિમાં હોય કે કંગાળ સ્થિતિમાં હોય, ભણેલ કે અભણ સ્થિતિમાં હોય કે ઊંચ કે નીચ કુળમાં તેમ સર્વ સ્થિતિમાં તે થઈ શકે છે માટે સરળ છે તેમજ તેમાં કોઈ પ્રકારે અસુગમતાથી કે આટલી સામગ્રી હોય તો જ થઈ શકે તેવું પણ કાંઈ નથી, માટે સુગમ છે. પણ ઉપર કહ્યો તે રાગભાવ મોહનીયના બળથી આસક્તપણું વિગેરે જે બહિરાત્મભાવ છે તે જીવને અસભ્યકૃપણાની માન્યતા હોવાથી મૂકવો અસુગમ અને કઠણ થઈ પડ્યો છે. પણ તે ગ્રંથિભેદ થવાનું વસ્તુનું સ્વરૂપ યથાર્થપણે બરાબર નિશ્ચિયપણે વિચારવાથી અથવા સત્તસમાગમથી તે સમજ જેમ જેમ તેમાં જુદાપણું ભાસ્યમાન થતું જાય તેમ તેમ તેનો ત્યાગ સહેજે થઈ શકે છે. બાબ્ય વસ્તુનું માહાત્મ્ય દાખિમાંથી ગયા પણી ત્યાગ મુશ્કેલ નથી. દા.ત. ધૂળના ટગલાનું ઘર ભાંગવાથી બાળકને સાચુ ઘર ભાંગી નાંખ્યું તેટલું દુઃખ થાય છે. પણ મોટી ઉંમરના માણસ હોય તેને યથાર્થ સમજાય છે. તે પુરુષ તો બાળકની ચેષ્ટા જોઈ હસે છે. પણ તેને ઘર ભાંગવાનું દુઃખ થતું નથી. ભાઈશ્રી મિથ્યાત્વ ગ્રંથિ છે ત્યાં સુધી આપણાને પણ બાળકના માફક જ દુઃખ થાય છે. પણ વસ્તુના ધર્મ સ્વરૂપ જો સમજાય તો તેની હાનિ વૃદ્ધિમાં આત્મા બંધાતો નથી. જો કે પોતાની ભૂમિકા પ્રમાણે તેમાં રાગ કે મોહ જેટલાં જેટલાં અંશે રહ્યા હોય તેટલા અંશે ખેદ થવાનું કારણ બને છે. ભાઈશ્રી

આપને તો સત્સંગનો જોગ છે. જેમ બને તેમ લાભ વિશેષ લેવો. સર્વ દુઃખ ક્ષય થવાનો મૂળહેતુ સત્ત્સમાગમ છે તે મળ્યે જીવે પ્રમાદ જરૂર ન કરવો.

આપ લખો છો કે જંજાળ અનંત છે. આયુષ્ય અલ્ય છે. આત્મા પોતાના સ્વરૂપ તરફ દાણી કરતો નથી. વાસ કુસંગમાં છે. બૈરાં-છોકરાં, ભાઈ-કુટુંબ એ મોટું બંધન છે. અંતરાત્મામાં બેદ થાય છે વિગેરે બાબત લખી તે બરાબર છે. આ બધુ જ્યારે આત્મા મોહ માદિરાના કેફથી વિરામ પામી પોતાના હિત માર્ગ તરફ દાણી કરે તો જણાય છે અને જો જેમ જણાય છે તેમ છે તો પછી આત્માને ધર્મકાર્ય કરવામાં પ્રમાદ ક્યાં ઘટે છે. જ્યાં આયુષ્ય અલ્ય અને જંજાળ અનંતી છે અને વાસ્તવિક રીતે જંજાળ જુઢો છે તો તે જંજાળમાં મોહથી ફસાઈ પોતાના આત્માની ધાત કરવી. તે મુમુક્ષુ પુરુષને કેમ ઘટે? તે વિચારશો. જ્યાં અલ્ય આયુષ્ય હોય ત્યાં તો ક્ષણે ક્ષણે તીક્ષણ-ઉપયોગ રાખી મુમુક્ષુ પુરુષને પ્રવર્તિત ઘટે છે. આપે લખ્યા તે સંયોગમાં રહીને આત્મહિત ન થઈ શકે તેમ નથી પણ વાસ્તવિક વસ્તુના સ્વરૂપ સમજી સાચાને સાચુ જાણી, જુઠાને જુઢું જાણી જુઠા પ્રત્યે સાચાપણાની જે મોહની ગ્રંથિ છે તેને વિચારી વિચારી તે ગ્રંથિને થઈ જાય તો આત્મા અનંતો સંસાર ટાળી સમ્યક્કચારિત્ર જેવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરે કે જે પંદર ભવની અંદરમાં સસારને લાવીને મૂકે છે. આ વાત જેવી તેવી નથી પણ આટલું તો યર્થાથ થવું જોઈએ. તેમજ કોઈ રીતે નિરાશા પ્રાપ્ત કરવા જેવું નથી. કારણ કે ગમે તે જાતિમાં ગમે તે કાળમાં ગમે તે વેશમાં પણ જીવ પોતાના દોષથી પાછો વળી અંતરમુખ દાણી કરે તો, જ્યારે કરે ત્યારે આત્મહિત થઈ શકે તેમ છે. તેને કોઈ દ્રવ્યથી બાધ નથી, કાળથી બાધ નથી, દેશથી બાધ નથી સર્વ પ્રકારે અબાધિત છે. તો કોઈપણ પુરુષની પદાર્થીથી આત્મા જો વીતરાગભાવે તેના

સંબંધમાં વર્તી શકે તો તે પદાર્થ આત્મહિતને રોકી શકે તેમ નથી. માત્ર રોકાવું રાગાદિભાવથી થાય છે તે રાગભાવ જેમ બને તેમ ઘટાડવા પ્રયત્ન કરવું.

પરોક્ષજ્ઞાનીની ભક્તિ પણ યર્થાથ હેતુ સમજાય તો થોડાકાળમાં પોતાના સ્વરૂપનું ભાન કરાવે તેવું તે બળવાન ‘સાધન’ આ કાળમાં છે તેમ સમજવું.

પ્રત્યક્ષ સત્ત્પુરુષના વિયોગનો વિરહ ઉત્પત્ત થાય તો થવા દેવો તે પણ પ્રત્યક્ષ લાભ થવાનું કારણ છે.

લિ. અનામી

પત્ર

મહા ઉપકારી મહામણી મહાબુદ્ધિ નિધાન,
વંદુ સંત કૃપાળુને પ્રગટાયું નિજ ભાન.

પરમાર્થના અખંડ નિશ્ચયી જ્ઞાનગરિષ્ટ, સ્વરમણ, સ્વસંવેદન વીર્ય આત્મા, મારા સંપૂર્ણ ઉપકારી મહાત્મા સાહેબના પવિત્ર ચરણરજની સેવામાં યોગ્ય નરેડાથી લી. સંતોના સમાગમને ઈચ્છુક અલ્યજ્ઞ બેન પાનબાઈના અસ્યંત ભક્તિથી અભિવંદન આપશ્રીના ચરણાવિદમાં નિત્ય પ્રત્યે અવધારશોજી.

સંતોના વિરહને વર્જને આત્મશાંતિ છે. શરીરની સ્થિતિ પૂર્વ પ્રારબ્ધ અનુસાર છે. આપશ્રીના શરીરે અનુકૂળતા હશે. અહીં હાલ અશાતા વેદનીય કર્મનો ઉદ્ય વિશેષ પ્રમાણમાં છે. ગઢશીસાથી તે મહિના થયા અહીં આવેલ દું. સત્સંગના અભાવે તીવ્ર વેદનીયકર્મના ઉદ્ય વખતે સમપારિણામ રહેતા નથી એટલે વેદનામય થઈ જવાય છે. આપશ્રીની પરમકૃપાથી સત્ત્પુરુષોના વચનો યાદ આવે કે એ જ આત્મા અનુભવાય. પાછો કર્મના પ્રબળ ઉદ્યથી તરત વિલય થઈ જાય ને ‘મને થાય છે’ એ ભાવ ઉત્પન્ન થઈ આવે હે પ્રભો આપની પરમ પ્રસાદીથી જે આત્માનો નિશ્ચય થયો છે, તે તો કોઈ કાળે ફરે એમ નથી પણ ઐદ

એ જ છે કે-આવા સત્તસંગમાં રહ્યાં છતાં પણ આ પામર આત્મા જોઈતી શાંતિ ન મેળવી શકી. આહા ! કેવી ભાગ્યહિન હવે શું થશે ? બીજવાળું વૃક્ષ ઉગવાની તૈયારીમાં હોય પણ પાણીના સિંચનના અભાવે વાવેલા બીજું શું થાય. હે મહાત્મન સત્તસંગના વિયોગ સમાન કોઈ વેદના નથી. પણ જ્યાં કુદરતની પ્રતિકૂળતા ત્યાં શું ઉપાય હરિ ઈચ્છા એમ જ હશે. પણ હે નાથ નથી રહેવાતું.....

વિચાર કરતાં આજે મારા ગુરુ ઉપર કાગળ લખવાનું મન થયું પણ જ્ઞાનના અભાવે લખાણમાં જે કંઈ અવિનીત અધ્યોગ્ય લખાયું હોય તેની ક્ષમા માંગું છું. આ આત્માને શાંતિ મળે એવા બે શબ્દોની આપના પાસેથી માગણી છે. ઈચ્છા થાય તો કુરસદના વખતે પત્ર દ્વારાથી આપશો.

એજ.

સત્તસંગ વિયોગી પામર આત્માના અભિવંદન હો

ઉપરોક્ત પત્રના જવાબ રૂપે પત્ર

તમારો પત્ર મધ્યો. સત્તસંગની પરમ જિજ્ઞાસા જે જીવને વર્તે છે તે જીવને સંસાર પ્રત્યેથી સહેજે ઉદાસભાવ ઉત્પન્ન થઈ જે આત્મલાભ સત્તસંગમાં થવાનો છે તે કરતાં વિશેષ લાભ સત્તસંગના વિરહમાં પરમ જિજ્ઞાસાને લીધે પ્રામ થાય છે. તે ચોક્કસ માનશો.

બેનશ્રી, ગ્રથમ તો સત્તસંગની પ્રામિનો જોગ મળવો જ હુલ્લભ છે. તેમાં કોઈ પૂર્વના સંસ્કારથી તે જોગ બન્યો તેમ આપ માનતા હો તો તે જોગવાઈ કાયમ, સરળ અને સુગમપણે આપણી ઈચ્છાનુસાર રહ્યા કરે તો આ કાળને દુષ્મકાળ શા માટે જ્ઞાની પુરુષે કહ્યો હશે. તે વિચારશો.

બીજું તમે લખો છો કે બીજ રોપાણું છે પણ તે બીજમાંથી વૃક્ષ થવાને માટે પાણીનું સિંચન જોઈએ તે બરાબર છે. પણ તમને તેમ રહ્યા કરે તે સ્વાભાવિક છે. પણ અમને તો એમ જ થાય છે કે

થોડા વખતના સત્તસંગમાં આવા સંસ્કારી જીવો કેટલો લાભ મેળવી શકે છે ને તેવા જીવોનો સત્તસંગ અમ જેવાને પણ ઘણો લાભદાયક છે. તો તમારા કરતાં વિશેષપણે તમ જેવા સંસ્કારી અને પરમાર્થ માર્ગના ઈચ્છાક જીવોનો સત્તસંગ ઈચ્છીએ છીએ. પણ પ્રભુ ઈચ્છાને આધીન સર્વને વર્તવું પડે તેમાં આપણી નિરૂપાયતા છે. તમારા જેવા સંસ્કારીનો સમાગમ આખો દિવસ હોય તો તેથી વિશે અમે બીજું કાંઈ ઈચ્છા નથી. બીજું તમે લખ્યું કે અશાતા વેદનીયનો ઉદ્ય છે તેથી ઘડી બે ઘડી આત્મવૃત્તિ રહે છે ને પાછી વેદનાને લીધે તે વૃત્તિ ફરી જાય છે. તો બેનશ્રી તે વિષે તમે નિશ્ચિંત રહેશો કારણ કે વેદના છે તે પૂર્વ પ્રારબ્ધ અનુસાર તેનું કામ કર્યા વગર રહેશે નહિ તેમ જ આત્મા પણ તેને વેદયા વિના રહેવાનો નથી. પણ તે વેદના વેદવાથી કાંઈ આત્મનિશ્ચય થયો છે તેમાં ફેરફાર થતો નથી. તેમ જે પોતાનું સ્વરૂપ છે તે અન્યથા થતું નથી. છતાં વેદનાને આધીન થઈ જે આત્મવૃત્તિમાં હીનાવિકપણું જણાય છે તે પ્રારબ્ધની જબરદસ્તીથી જણાય છે. તેમ જાણવા છતાં જે જીવને આત્મનિશ્ચય બરાબર થયો છે. ભેદવિજ્ઞાન બરાબર પરિણામ્યું છે. તેના નિશ્ચયમાં ફેર પડતો નથી તેમ જ ન્યૂનાવિકપણું લાગે છે તે પોતાના સ્વરૂપમાં નથી તે તો પુદ્ગલ સંયોગને લઈને છે. તેમ દઢ નિશ્ચય કરશો. દાખલા તરીકે પાણીનો શીતળ ગુણ છે પણ અનિના સંયોગે તે ઉષ્ણ લાગે છે. પણ તે ઉષ્ણતા અનિના સંયોગની છે તેથી જળનો શીતળ ગુણ તે વખતે ગૌણ થાય પણ અમુક વખતે તે અનિના સંયોગ નાશ થવા પછી જેમ જળ પોતાના મૂળ સ્વભાવ-શીતળતાનો છે તે ધારણ કરે છે તેમ આત્મા અશાતા વેદનીયનો ઉદ્ય ટળ્યે પોતાના મૂળ સ્વભાવને જ ભજે છે. વળી બીજું પણ આ ઠેકાણે તમને જણાવવું યોગ્ય છે કે આત્મનિશ્ચય અશાતા વેદનીયના ઉદ્યમાં વધારે બળવાન પામે છે. જેમ

સોનું, રૂપું કે તાંબુ એ ધાતુને જેમ જેમ તાપ વિશેષ આપવામાં આવે તેમ તેમ તે ધાતુઓ વિશેષ નરમ પડતી જાય છે અને તેમાં રહેલ કડદો નાશ થાય છે તેવી જ રીતે અશાતા વેદનીયનો ઉદ્ય જેમ જેમ વિશેષ હોય તેમ તેમ આત્મનિશ્ચયવાન આત્માઓને વિશેષ જગૃતિ રહેતી જાય છે ને આત્મવીર્ય વિશેષ ઉલ્લસતું જાય છે. માટે અશાતા વેદનીય પણ પોતાના સ્વરૂપ નિશ્ચય થવામાં એક બળવાન સાધન છે, તેમ માનવું અને તે વેદનાથી થતી દીનતાને અટકાવવી એ આપણું કર્તવ્ય છે. જો કે આત્માને અને દેહને એવો અન્યોન્ય સંબંધ છે કે દેહમાં વેદના થતી હોય ત્યા આત્માના પ્રદેશો વિશેષ રોકાય તેથી પોતાના આનંદ સ્વભાવને ગૌણ કરી નાખવા જેવું ભાસ્યમાન થાય પણ તે વેદના વેદવામાં જેમ જેમ સમ પરિણામે વેદવાનું બને તેમ અભ્યાસ વધારવાની જરૂર છે. વેદના સમ પરિણામે વેદયા વિના છુટકો નથી ને વિષમ પરિણામે પણ વેદયા વિના છુટકો નથી. વિષમ પરિણામ કરી નાખવાથી કાંઈ વેદના ટળી જતી નથી માટે વિચારવાન જીવે વેદના વખતે મહત્વ પુરુષોનું આવંબન લઈ સમ પરિણામે વેદવી યોગ્ય છે. અશાતા વેદનીયમાં જે જગૃતિ રહે છે તે જગૃતિ શાતા વેદનીયમાં ભાગ્યે જ વીરલા જીવોને રહેતી હશે. માટે અશાતા વેદનીયથી જરા પણ મુંજાવું નહિ. તે વખતે કમર કસી તૈયાર રહેવું અને આત્મવીર્ય બળવાન થવા પરમકૃપાળુદેવે આ મને ઉત્તમ તક આપી છે તેમ માનવું. કિંચીત માત્ર પણ દીનતા અંતરમાં કે મુખાકૃતિ ઉપર લાવવી વિચારવાન જીવને યોગ્ય નથી. જેમ બને તેમ આત્મનિશ્ચય બળવાન કરી તે નિશ્ચયમાં સ્થિતિ કરવી. પૂર્વ પ્રારબ્ધ તો જ્ઞાનીને પણ વેદવું પડે છે. પણ તે વેદવાની કુંચી જેના દાથમાં આવી છે તેને વેદના અંતરંગ કાંઈ ભેટી શકતી નથી. અમે પણ તમારા જેવા પવિત્ર આત્માને પરમાત્મા વિશેષ

શાંતિ આપો એમ ઈચ્છાએ છીએ. મગજમાં બીજા વિચારો આવે તો તેને અટકાવી આત્માની અસંગદશાનું ચિંતવન વિશેષ કરતાં રહેશો. આત્મા શાંતિનો ભંડાર છે. આત્મા એ જ સુખનો સાગર છે. આત્મા એ જ સર્વોપરી સાધન છે. આત્મા એ જ અપૂર્વ વસ્તુ પ્રામ કરવા યોગ્ય છે. તેના સિવાય બધું અન્ય છે. અને તે અન્ય દ્રવ્યથી પોતાનું અસંગપણું પ્રામ કર્યે જ નિવેડો છે. માટે તે સિવાયની બીજી જે ઈચ્છાઓ હોય તેને નિવૃત્ત કરી એક આત્મા લેપાઈ ન જાય તેમ વૃત્તિનો લય કરશો એ અમારી છેવટની ભલામણ છે.

તમ જેવા પરમજિજ્ઞાસુ પવિત્ર આત્માને પરમાત્મા શાંતિ આપો એ અમારો હૃદયગત આર્શીવાદ છે. એ જ શાંતિમાં રહેશો. યોગ્ય લાગે ત્યારે પત્ર જરૂર લખશો.

લિ. દ. છોટાલાલ

પત્ર

આ દેહને વિષે અચિંત્ય દ્રવ્ય પ્રકાશી રહ્યું છે. જેના પ્રકાશથી આ સર્વ દશ્યમાન છે, તે દ્રવ્ય-સ્વરૂપનો વારંવાર વિચાર કરી અનુભવશો. સર્વ ઈન્દ્રિયમાંથી તે પ્રકાશ નાખે છે, મનને વિષે મનન કરે છે તેમ છતાં તે સર્વથી અભાધિત, સર્વકાળનો સાક્ષીરૂપે દેહને વિષે પરમાનંદમય દ્રવ્ય આત્મા જુઓ. સર્વને ભૂલી જઈ, તે પ્રત્યે લક્ષ આપો, એટલે તે આગળ તરી આવશે.

આ સંસારના કોલાહલમાં તેનું દ્રવ્યમાનપણું આપણાને ભાસતું નથી. પણ જ્યારે ધ્યાનથી આપ અંદર ઉત્તરશો, પરમ અવિનાશી જગતનું, સર્વ વિશ્વનું તે અધિક્ષાન જળહળ પ્રકાશી રહ્યું છે ત્યાં જીવો ત્યાં તે જ છે. તે જ હું, તમે અને તે છે. આ જગત જેના દ્રવ્યથી વિલય થઈ પરમ તત્ત્વરૂપે બની જાય છે તે જ્યોતિને વારંવાર નમું છું.

-ॐ શાંતિ

પત્ર

અન્ય (જ્ઞાતિ)ભક્તો અભિષ્ણ હતા. તે વસ્તુ સ્થિતિ ક્યાં સમજતા હતા તેનો ખુલાસો કે તેઓ પૂર્વે આરાધના કરીને આવ્યા હોય તેમ તેમના કાર્યો પરથી જ્ઞાય છે. અમે તે કારણથી તેવાને નિકટભવી એટલે મોક્ષ નજીક તેઓ આવ્યા હોવાથી તેઓ ન ભયા હોય તો પણ તેમને પરબારુ પોતાના સ્વરૂપનું જ ભાન થાય છે અને તે ભાન થવાથી સ્વભાવે જ પુદ્ગળથી રહિતપણું ને પોતાનું તેથી અન્યપણું તેમને સમજાય છે. તેથી તેમની સ્થિતિ ત્યાં જ થઈ જાય છે.

તમને સિદ્ધિ કે ચ્યમત્કારમાં કાંઈક વિશેષપણું ભાસ્યા કરે છે. જીવને જ્યાં સુધી યર્થાંજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થતી નથી ત્યાં સુધી સિદ્ધિ ચ્યમત્કાર આદિકમાં વિશેષપણું ભાસ્યા કરે છે. તે સિદ્ધિ ચ્યમત્કારદાક્ય યોગાદિ ક્રિયાથી ઘણાને પ્રગટ થાય છે. પણ તે ગુણ કે ધર્મ આત્માનો નથી. તે બધી પુદ્ગળિક માયા છે અને તે સિદ્ધિ ચ્યમત્કારાદિથી આત્માપણું મનાય કે તેને આત્મજ્ઞાન થયું છે તેમ મનાય ત્યાં સુધી તે પણ એક પ્રકારનો મોહ છે અને તે જ મિથ્યાત્વ છે. જ્યાં સુધી પુદ્ગળિક માયામાં આત્માપણું જીવ માને છે તે મિથ્યાત્વી છે અને તેનો નાશ ન થાય ત્યાં સુધી આત્મજ્ઞાનનો યથાર્થ અનુભવ થતો નથી. જો કે આત્મામાં બીજા લભ્ય આદિ ગુણ પ્રગટ થાય છે તે ગુણ કોઈ જીવમાં પ્રગટપણે વર્ત્ત ખરા ને કોઈમાં કવચિત્ત ન પણ વર્ત્ત છતાં ત્યાં પણ તે ગુણ પ્રત્યે આત્મામાં વિશેષ જગૃતિ રાખવી ઘટે છે. આત્મામાં ગુણ ઉત્પન્ન થયા જ્ઞાશે તો ઉન્મતતા આવે છે. તે ઉન્મતતા શમાવવાની શક્તિ આવવી જોઈએ જો કે તેને શમાવી શકાય પણ ત્યાં જ હું આટલો શક્તિવાન થયો છું આવા પ્રકારનો વિચાર આવતા તે ભૂમિકામાંથી જીવ ચ્યુત એટલે પતિત થઈ નીચી ભૂમિકામાં ખૂંચી જાય છે. મોહ ઉત્પન્ન થયો તે જ મિથ્યાત્વની ભૂમિકામાં લાવે છે.

તેજસ અને કાર્મણ શરીરથી પણ આત્મા જુદો છે. તેજસ એટલે અન્નાનું પાચન થવું. શરીરમાં તેજસપણું-ઉષ્ણપણું વિગેરે અભિનતત્વનો જેમાં વિશેષ ગુણ હોય તે તેજસ શરીર છે અને કાર્મણ શરીરને વાસના, લિંગ, દેહ જેને પંચીકરણમાં કહે છે. હવે આ પુદ્ગળિક દેહ એટલે ઔદારિક શરીરથી આત્મા બિન્ન છે તેમ એક વખત સૌ માની લે છે. પણ અંદરના આ બે શરીરથી આત્મા બિન્નપણે અનુભવાતો નથી. તે વેદક સ્વભાવવાળો હોવાથી તેને જ સ્વસ્વરૂપ સંવેદન કહેલ છે. આત્મામાં જ્ઞાપણાનો ગુણ રહેલ છે. એટલે સંપૂર્ણ જ્ઞાન પ્રગટ્યે સ્વરૂપને પોતે વેદે છે, અનુભવે છે, તેમાં જ સ્થિતિ કરે છે એટલે સ્વસ્વરૂપ સુખને તે જીણે છે, વેદે છે, અનુભવે છે માટે તે વેદક સ્વભાવવાળો છે. વેદનપણાના ગુણવાળો આત્મપદાર્થ છે. જ્યારે સર્વથા અન્યભાવથી રહિત થાય ત્યારે સ્વસ્વરૂપને વેદે છે અને ત્યાં સ્થિતિ નથી હોતી ત્યાં સુધી પુદ્ગળના અધ્યાસથી પુદ્ગળિક સ્વભાવને વેદે છે. એટલે શુભાશુભ ધારાની પરિણતિ વેદે છે એટલે તેજસ અને કાર્મણ શરીરથી બિન્ન અવલોકવાની દાખિ સાધ્ય નહીં હોવાથી તેમાં જે સુખ-દુઃખ થાય છે તે આત્મા વેદે છે. અને ત્યાં એમ થાય છે કે આ મને થાય છે. તેથી આત્માના પરિણામ હીયમાન વર્ધમાન થાય છે. તેથી શુભાશુભ ભાવની પરિણતિ એટલે પડછાયાં (પ્રતિધાયા) આત્મામાં અશુદ્ધજ્ઞાન હોવાથી ભાસે છે. માટે તે શુભાશુભની ધારાથી ઉદાસ રહેવું કેમકે તે શુભાશુભ પરિણામ ધારા નહીં મટે ત્યાં સુધી યર્થાંજ્ઞાન જગૃતિ કેમ થશે ?

જેમ એક કાચનો હીરો પેલવાળો આંખ આડે રાખવાથી તેમાં વિચિત્ર રંગ ભાસ્યમાન થાય છે. તે રંગના કિરણો હીરામાં નથી. સૂર્યના કિરણમાં પણ નથી છતાં હીરામાં પ્રતિભાસે છે. તેમ શુભાશુભભાવ, તેમ સુખ-દુઃખ વેદન તો પુદ્ગળનું છે તે કિરણની

માફક અધ્યાસને લઈ આત્મામાં ભાસ્યમાન થાય છે અને ત્યાં જ શુભાશુભ પરિણામ ઉત્પન્ન થાય છે એટલે બંધ પડે છે.

બહારના દેખાવ કે કારણો ઉપરથી અંદરના ભાવનો નિશ્ચય કરવો તે વખતે અયર્થિય પણ હોય છે. તે નિશ્ચય સાચો જ હોય તેમ સદાય બનતું નથી. બહારનો દેખાવ વિષમ લાગે ને અંદરની વૃત્તિઓ શમ હોય છે. તેમ બહારથી વૃત્તિ શમ દેખાય છતાં અંદર વૃત્તિ વિશમ હોય તેમ પણ ઘણે સ્થળે હોય છે. તેનો ખરો નિશ્ચય તેનો ગાઢ પરિચય કે લાંબો વખત સમાગમ કરે તેમજ તેમની ચેષ્ટા ઉપરથી તેમ તેમના ગુણ અવગુણ દણ્ણિગોચર થવાથી વિશેષ ખાતી થાય છે. અને તે પણ ખરા મુમુક્ષુને સમજાય છે. બીજાને નહિ. હરજીવનને માટે તેના બોલવા પરથી તેને આત્મદ્રવ્ય કાંઈક વ્યક્તપણે ભાસ્યમાન થયું હોય તેમ લાગે છે. વ્યક્તપણે એટલે સ્પષ્ટ અનુભવ સિદ્ધ અપરોક્ષજ્ઞાન અને તેમજ હશે તેવા પ્રકારની માન્યતા છે.

હવે દ્રવ્ય એટલે શું ? મુદ્રગલદ્રવ્યમાં ગુણધર્મ રહેલા હોય છે. જેમ કે : ઉપજવું, વીણસવું વિગેરે તેમ આત્મામાં પણ ગુણ-જ્ઞાન ગુણધર્મ એટલે સ્વભાવ. જેમ ઉપયોગ એ આત્માનો ધર્મ છે. પરસ્વભાવનો કોઈ દિવસ આત્મા કર્તા થાય નહીં. એ આત્માનો ધર્મ છે. એમ ગુણધર્મવાળો પદાર્થ તે દ્રવ્ય કહેવાય છે. હવે તે દ્રવ્ય જે પ્રકારે જે સ્થિતિમાં જેમ છે તેમ જ્ઞાનવું, અનુભવવું, દણ્ણિગોચર થવું, સાક્ષાત્ થવું તેનું નામ વ્યક્તપણું છે. તેમ કાંઈક તેના વર્તન પરથી કહું છું, પછી તો હોય તે બહું.

કાચના હીરામાં જે રંગ ભાસ્યમાન થાય છે તે ગુણ કાચનો નથી. કાચનો ગુણ પારદર્શક જોવાનો છે. રંગ તો કિરણોના છે. પણ તેમાં શું ભાસે છે ? તેમ આત્માનો ગુણ સુખ-દુઃખ થાય તે જ્ઞાનવાનો છે. પણ તેમાં તે સુખ-દુઃખાદિક પ્રતિત થવાથી તે સુખ-દુઃખાદિક તેને છે તેમ લાગે છે. તે પૂર્વનો

અધ્યાસ છે. જો યર્થાથ સ્વસ્વરૂપનું અનુભવ સિદ્ધ અપરોક્ષજ્ઞાન પ્રગટ્યું હોય તો તે સુખ-દુઃખાદિકથી સ્પષ્ટ અન્યરૂપે પોતાના સ્વસ્વરૂપને વેદે છે. હવે જ્યાં સુધી યર્થાથ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ ન હોય ત્યાં સુધી તે સુખ-દુઃખ તેને છે તેમ લાગ્યા વિના રહેવાનું નથી તે લાગે એટલે તેવા પરિણામ પણ થાય છે. હવે એટલો લક્ષ રહે કે તે પરિણામ મારા નથી.

શ્રી સદગુરુદેવાય નમઃ

પરમ પૂજ્ય, પવિત્રાત્મા કાળીદાસ માવજની સેવામાં સ્વસ્થાન શ્રી સાયલેથી લિ. આજાંકિત વૃજલાલ દેવજીના વિનયપૂર્વક સપ્રેમે દંડવત્ત નમસ્કાર.

વિશેષ આપના તરફથી હર વખત પત્ર આવ્યા કરે છે. તેમાંથી આપની અમારા પ્રત્યે જે આંતરદાસિ તે અવલોકતાં વિરહભાવ વિશેષપણે આપના પ્રત્યેનો સ્હુરાયમાન થાય છે. જો કે આપને અચાનક ત્યાં સ્થિર રહેવાનું થતાં અમારું ચિત્ત તે સમાચાર વાંચતા અત્યંત ઉદાસ પરિણામને ભજતું હતું જેને લઈને પત્ર લખવા જેટલી પણ પરિણિતિ ઉત્પન્ન થતી નહોતી જેને લઈ પત્ર આપને અમારા હાથથી લખી શક્યા નથી....તે માટે ક્ષમા કરશો.... જો કે આપ અચાનક ત્યાં રહ્યી જવાથી એક પરમાર્થ દણ્ણિએ વિકલ્પ વખતોવખત ઉપડ્યા કરે છે કે અહો નહીં ધારેલું તેવું પ્રારબ્ધ અમને ઉદ્યમાં આવ્યું કે આપ જેવાનો અમને પ્રત્યક્ષ સમાગમ હતો તે હાલ અપ્રત્યક્ષપણે રહ્યો. જેને લઈને દુષ્મકાળનું દુષ્મપણું અનુભવાય છે. આપના સત્તસમાગમથી ઉત્પન્ન થયેલા સમ્યક્લોધથી ઉદ્ય આવેલું પ્રારબ્ધ અમારે સમ્યક્પણે વેદ્યાં તે જ કર્તવ્ય છે અને ઘણે ભાગે તેમ વેદાય છે. જો કે અમારામાં કાચને પરિપૂર્ણ રીતે આવો પ્રસંગ સમ્યક્પણે વેદાતો નથી અને કાંઈક અધીરજપણું વખતોવખત થઈ જાય છે. જો કે તેવું અધીરજપણું પણ પરમાર્થરૂપ હોવું

જોઈએ એમ મારું માનવું છે. તેમાં ભૂલ થતી હોય તો જણાવશો....

વિચાર કણ્ઠિકા

બીજાને પણ તમારા જ જેવું સુખ-દુઃખ થાય છે એ કદી ભૂલો નહિ. ‘બીજા તમારી સાથે કેવી રીતે વર્તે તો તમને ગમે.’ એ વિચારીને તમે તેમની સાથે તેવી રીતે વર્તજો ! બીજાનું ભલું કરવાની તક કેટલાં પુણ્ય કર્યા હોય ત્યારે મળે છે. એવી જો એકાદ પળ મળે તો એને હાથથી જવા દેતા નહિ, પણ પકડીને ડાંગરના ધરુની જેમ વાવજો ! જો જો, ઊગીને એ સંસારની ભૂખ ભાંગશે. કદાચ ખેતરમાં વાવેલા અનાજના બધા કણ નહિ ઊગે, પણ આ સત્કર્મનો કણોકણ ઊગીને પાંગરશે એ નક્કી છે. માટે સૌ પ્રથમ બીજાના સુખનો વિચાર કરજો.

માણસની પહેલી ફરજ પોતાને સંભાળવાની ! પોતાને એટલે આ ચામડાના શરીરને નહિ, પણ શરીરમાં રહેલા આત્માને સંભાળવાનો અને બીજાઓને સંભાળવાથી જ આત્માને સમજ શકાય છે એ વાત જ યાદ રાખવાની છે. બધાને આપણો આત્મા છે તેવા જ સમજવાના, જાણવાના અને તેને સુખ ઊપજે તેમ કરવાનું, તેનું ફળ આપણને સુખ મળવારૂપે મળશે.

આજે આપણે ક્યાં ઊભા છીએ એની બરાબર સમજણ પડી જાય, તો કાલે (ભૂતકાળમાં) ક્યાં ઊભા હતા અને આવતીકાલે (ભવિષ્યમાં) ક્યાં ઊભા હશો, એ જાણી લેવાનું અધરું નથી. માટે આજને ઓળખવાની છે. આ આજ એ વૃક્ષ પણ છે અને બી પણ છે. ભૂતકાળના ‘બીજ’માંથી ઊગેલું એ વૃક્ષ છે અને ભવિષ્યમાં ઊગનારા એ વૃક્ષનું એ ‘બીજ’ છે. આ બરાબર સમજ લેવાથી આપણા આત્માની પરિસ્થિતિ શું છે તે બરાબર સમજ શકાશે

અને એને પૂર્ણ બનાવવા તરફ આગળ વધવામાં સરળતા, સહજતા રહેશે.

મનુષ્ય જીવનમાં ઉતારવાની તથા

આત્મસ્થ થવાની રીતો

આત્મા અમર છે. અને એ જ આપણું સ્વરૂપ છે. જ્ઞાનદાસ્થી જોઈએ તો દેહ જેવી કોઈ વસ્તુ આપણી નથી. જેટલા આપણને મળેલા શરીરનાં સંબંધી છે, તેમના તરફ ‘આ મારા’ છે એવો ભાવ થાય છે. એનું નામ ‘રાગ’. જેઓ સંબંધીઓ નથી તેઓ તરફ ત્વમ્-તું-તમે એવો ભાવ થાય છે. જેથી દ્વેષ ઊભો થાય છે. આ રાગદ્વેષ જ સુખ-દુઃખનાં કારણ છે. માટે એ બજેને હઠાવી વીતરાગ બનવાનો પુરુષાર્થ કરી વીતરાગતા તરફ આગળ વધવું એ જ મનુષ્ય જીવનની સફળતા છે.

જે સમય મળતો રહે તેનો ઉપયોગ સ્વરૂપાકાર વૃત્તિ રહે તેમ કરવાનો છે. બદલાતા-કે વિકટ સંજોગોમાં પણ શાંતિ રહે એટલી હદ સુધી માનસિક સ્થિતિ કેળવવાની છે. આ સ્થિતિ પ્રગટાવવા માટે જ જપ, તપ, યોગ, ભક્તિ, વિચારાદિ કરવાનાં છે. માનસિક શાંતિ જળવાઈ રહે તો જ મનુષ્ય જીવનની સફળતા છે.

જપ કે ચિંતન કરતાં કરતાં એના અર્થમાં આપણી વૃત્તિ વડે અને અર્થની ભાવનામાં તરબોળ થઈ જવાનું છે. આંતર નિવૃત્તિ એટલે મનનું સમતોલપણું. મન એ મન ન રહેતાં ‘હું’ સાક્ષી આત્મા જ હું એ ભાવ દઢ થઈ જાય તો સમત્વ-સમતા આવે. સુખમાં હર્ષ નહિ, અને દુઃખમાં ઉદ્ઘેગ નહિ-એ સાધના જ્યાં સુધી માણસ જીવે ત્યાં સુધી કરતા જ રહેવાનું છે. એટલે કે આપણા દરેક કર્મ કે કિયા ઉપર સતત ચોકી રાખવાની છે.

મનુષ્ય જીવનનું ધ્યેય આત્મસ્થ રહેવું એ છે.

શરીર અને મન દ્વારા કર્મ થયા કરે છે તેને તો કોઈએ અટકાવવાનું નથી, પણ અશુભથી પાછા વળી શુભમાં પ્રવૃત્ત થવાનું છે. એમ કરતાં શુભ પ્રવૃત્તિમાં અહંકાર થાય તેને આખરે ધોઈ નાખવાનો છે. તેને માટે પણ આત્મસ્થ થવું જરૂરી છે. આપણામાં રહેલા દોષો કાઢતાં જવું, સરળ બનતા જવું અને શુદ્ધતા તરફ આગળ વધવું, એ જ માટે બધા સાધનો છે. જેને આત્મસ્થ થવું છે તેણે તો એકપણ દિવસ ચૂક્યા વગર પોતાના સ્વરૂપનો વિચાર અમુક વખત તો કરવો જ. એમાં આળસ કે પ્રમાણ કરવો નહિ, ત્યારે જ આપણે આપણાં ઘેયે પહોંચી શકીશું. સ્વાધ્યાય જરૂર કરવાનો છે, પણ તે પ્રમાણે વર્તન પણ થવું જ જોઈએ, ત્યારે જ વાંચનની કે સાંભળ્યાની સિદ્ધિ થાય.

એક દિવસ શરીર છોડવાનું જ છે, તો આજથી જ સમજ કેળવીએ કે શરીર છે જ નહિ. એમ કરવાથી અંતકાળે પણ એ જ ભતી-કે સ્થિતિ રહેશે. ચાહે સંસારમાં રહીએ કે સંસાર છોડીને ચાલ્યા જઈએ, પણ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કર્યા સિવાય છૂટકો નથી. એ સિવાય શાંતદશા પ્રગટવાની નથી. જીવને રોગ અનેક છે પણ ઉપચાર તો એક જ છે કે-‘અહં’ અને ‘મમત્વ’ છોડી આત્મસ્થ થઈને વિચરો-એ જ સાચો ધર્મ છે. મહાવરો (ટેવ) કરતાં કરતાં બધું સમજાઈ જાય છે, એમાં તર્ક-વિતર્કને સ્થાન નથી. આ સત્ય છે, માટે ઊઠો ! જાગૃત થાઓ ! પોતાની જાતને તપાસતા રહો અને નિજ સ્વરૂપમાં મસ્ત થઈ વિચરો.

આપણે શરીર, મન, વાણીથી પર-એ બધાનાં સાક્ષી છીએ. એ જ ઘેય છે. અને એમાં વખતો વખત સ્થિતિ કરવાથી શાંતિ મળે છે. જ્યાં શરીર અને મનમાં ‘અહં’ જામ્યું કે સુખ-દુઃખ વગેરે ઘેરવા માંડે છે. માટે કાંઈ પણ વિરોધરૂપ કે દુઃખરૂપ લાગે તો સમજવું કે શરીર અને મનમાં જાણો-અજાણે

‘અહં’ ઘૂર્યું છે. માટે એ બધામાંથી ‘અહં’ ઉઠાવી સાક્ષીભાવમાં મૂક્યા કરવું, એ જ તપ આચરવાનું છે. ‘તું’ નો જપ કરવાથી પોતાની યાદ રહ્યા કરે, કારણ કે ‘તું’ એ આપણું જ પરમાત્મ સ્વરૂપ છે. મનને અનાદિકાળથી શરીરમાં ‘અહંપણું’ કરવાની ટેવ પડી ગઈ છે તે ભૂલાવવી છે. એ માટે ગુરુ દ્વારા બતાવેલ માર્ગના આધારે ‘અહં’ને છોડવાનો પુરુષાર્થ કરવાનો છે. કઈ સાધના શ્રેષ્ઠ એની ભાંજગડમાં પડવું નહિ, પણ જે કાળે જેની જરૂર તે શ્રેષ્ઠ. આપણું જીવન નીતિમય રહે અને ઉપર પ્રમાણેની સ્થિતિમાં રહે તો કાંઈ કરવાપણું છે જ નહિ, માત્ર દઢતાની જરૂર છે, સાથે શ્રદ્ધા પણ હોવી જરૂરી છે. વ્યવહારનાં (ફરજરૂપે) કાર્ય કરવામાં હાનિ નથી પણ ફૂરસદમાં આવતાં પોતા તરફ મનનું વલાશ આપ્યા કરવાનું છે.

જેનો ખૂબ સહવાસ થાય અને પછી તેનાથી છૂટું રહેવાનો કે છૂટા પડવાનો પ્રસંગ આવે ત્યારે એમ જ થાય છે કે તેના વગર કેમ રહેવાશે ? આ જ આપણી આસક્તિ છે. પણ એ બધાનું બીજ આપણા પોતાના શરીરમાં ‘તું પણું’ ઊઠ્યું અને પછી બીજામાં ‘મારાપણું’ ઊઠ્યું છે તે છે. વિવેકથી વિચાર કરીને મોહ કે આસક્તિને કાઢીએ તો નીકળો.

જ્ઞાન કહે છે કે તુ બધાંથી જુદો છે અને તારું શરીર એ જ તારું બ્રહ્માંડ છે. ભક્તિ કહે છે કે-બધું જ ભગવાનનું છે, તેમાં તું તારાપણું શું કામ મૂકે છે ? (મારાપણાના ભાવ કેમ કરે છે ?) યોગ-સાધનાની છેલ્લી પરાકાણ પોતાને અને પરમાત્માને એકમેક અનુભવવામાં છે.

આવો ભાવ આપણે આપણા દરેક વર્તન કે કિયામાં અનુભવવાનો છે. આજે આત્મલક્ષી ભાવ પ્રગટ કર્યો અને પછી થોડા દિવસ આળસમાં એ ભાવને વિસારી દઈએ, તો પાછા જ્યાં ના ત્યાં રહેવાના. એ ભાવ તો જાગૃત જ રાખ્યા કરવાનો છે.

એટલે કે સાચો-યોગ-કે સાધના બિલકુલ ગાડેલ રહેવામાં નથી. માટે જ ધ્યાન, સ્વાધ્યાય, વિચારણા વગેરે દરરોજ ચાલુ રાખવાના છે. જે તત્ત્વ વડે આપણને પ્રામ થયેલું શરીર ચાલી રહ્યું છે એ તત્ત્વ ન વિસરાય તો જીવનની સફળતા છે.

જે મળે તેમાં સંતોષ રાખ્યા કરીએ અને વધુ માટે પ્રયાસ કર્યા કરીએ તેમાં વાંધો નથી, પણ લોભ દાખિએ કાંઈ કરીએ નહિ. જે કાર્ય કરીએ તે નિષ્ઠામ બુદ્ધિથી કરીએ એ જ ભાવનાને અંતરમા ઘૂંટવા કરવાની છે. જે કાંઈ વાંચીએ કે સાંભળીએ તેના ઉપર વિચાર કરીએ અને તેને જીવનમાં ઉતારીએ તે સાચું જીવન છે. એકલું વાંચન કર્યા કરીએ તો માનસિક અર્જીણ થવા સંભવ છે.

આપણી પ્રેરણાથી જ આખો સંસાર ચાલ્યા કરે છે. તેમાં અહંકાર ઉત્પન્ન થઈ આપણને આમતેમ ફંગોળ્યા કરે છે અને તે જ જન્મ-મરણને સત્ય માની તેમાં પોતે ફસાય છે. મનોમાત્રથી સંસાર છે, મન નથી તો સંસાર નથી. એટલે કે મન અંતર્મુખપણે વર્તે તો સંસાર નાશ પામી જાય છે.

આપણી સાથે જ્યાં સુધી શરીર છે, ત્યાં સુધી તો મન, બુદ્ધિ, અહંકાર, વિષયો વગેરે સાથે લડવાનું જ છે એટલે કે સમભાવમાં રહીને તેનો નાશ કરવાનો છે. આ જ મહાભારતનું યુદ્ધ છે અને એ સનાતન યુદ્ધ આપણે કરતાં જ રહ્યા છીએ, ચાલ્યા જ કરવાનું છે. કોઈ તેમાંથી બચ્યું નથી, બચવાનું નથી. પણ જે સાક્ષીરૂપે અનુભવ કરી લે છે, તે જ આ સંસારરૂપી મહાભારતના યુદ્ધમાંથી પાર થઈ ને મુક્ત આનંદમાં વિહાર કરશે તેનું જીવન જ સફળ થયું કહેવાય.

મન ક્યારે ઊભું થાય છે? આપણે પોતે જ સંકલ્પ કરી, પોતાને પ્રામ થયેલ શરીર એટલે જ 'હું' અને બાકીના બધા તું-તે થાય ત્યારે પોતે જ મન-અહંકારરૂપ થઈ સુખ-દુઃખના વાવાઝોડામાં લપટાય

છે, એ જ બંધન છે. મન એટલે સંકલ્પ, સંકલ્પ એટલે બંધન. ગીતામાં કહ્યું છે કે, 'સર્વ સંકલ્પ સંન્યાસી યોગારૂઢસ્તાદોચ્યતે'-જેણે સંકલ્પનો સંન્યાસ કર્યો છે તે જ યોગારૂઢ છે, એ જ સાચો સાધક છે અને 'સમત્વ યોગ ઉચ્યતે'-સમત્વ-સમાનદાષ્ટિ એ જ યોગ-સાધના છે.

એક સંતે કહ્યું હતું કે-જો મારું ચાલતું હોય તો બધાને જ જીવતાં મારી નાખું. એટલે કે હું સચ્ચિદાનંદ સાક્ષી-શિવ-કલ્યાણ સ્વરૂપ છું. એ ભાવ હથયમાં સ્ફૂર્તાયમાન થઈ જવો તેને જીવતાં મરવાની વાત કહે છે.

જરૂરી હોય તેટલા જ વિચાર કરવાના, નકામા ઘોડા દોડાવવા નહિ તેમજ શરીર પાસેથી જરૂર પૂરતું જ કામ લઈએ, હદ ઉપરાંત બોજો ન લાદીએ કે જેથી હિંમત તુટી જાય. આપણે તો બધાના સાક્ષી-દાસ જ રહેવાનું છે.

હું મારી દરેક કિયામાં જ્ઞાનો યોગથી સાક્ષીરૂપે જ રહ્યો છું, રહું છું, અને રહીશ. શરીર કે મનનો નાશ થવાથી એમાં કાંઈ ફેરફાર થવાનો નથી. એમાં જ દફ્તા અને નિષ્ઠા રહે એ જ ઈચ્છનીય છે.

જ્યાં સુધી પોતે અપૂર્ણ છે એવો અસંતોષ માણસમાં જાગૃત ન થાય ત્યાં સુધી અથ્યાત્મ માર્ગ અગર પરમાત્મ સ્વરૂપને ઓળખવા તરફ વળે ક્યાંથી?

આપણે પોતે જ 'સાક્ષી' ચૈતન્યદેવ જ છીએ એવી દફ્તા રાખવી. શરીર-મન વગેરે આપણે નથી. આપણે તો એ બધાને જાણનારા 'સાક્ષી' છીએ. આ જાણ નહોતી ત્યારે પણ એમ જ હતું અને જાણીએ છીએ ત્યારે પણ એમ જ છે. એ શાશ્વત સત્ય છે. જ્યારે આપણે પોતાના વાસ્તવિક સ્વરૂપને ભૂલી શરીર, મન વગેરેને 'હું' માની વ્યવહાર કરીએ છીએ, ત્યારે જ સુખ-દુઃખ, રાગ-દ્વેષ વગેરેના ચક્કરમાં ફસીએ છીએ.

વાંચનને અનુભવગમ્ય બનાવવાનું છે. શબ્દની જાળમાં ફસાવાનું નથી. એ બધા શબ્દો જ્ઞાનીઓએ આપણને સમજાવવા માટે યોજેલા છે. સમજ બેસી ગઈ એટલે પછી મજા અને આનંદ છે. ખરી વસ્તુ ઘણા ઓછા જીવો સમજે છે અને તેમાંથી ઘણા ઓછા તે પ્રમાણે અનુભવે છે અને એ પ્રમાણે વર્તે છે.

આપણું મન બિન્દતા ન ઉત્પત્ત કરે એટલી જ કાળજ આપણે રાખ્યા કરવાની છે. તેમાં બહાર કહેવાની કે બોલવાની પણ જરૂર નથી.

જ્યાં સુધી દેહ રહે ત્યાં સુધી જેમ વ્યવહાર ચાલતો હોય તેમ ચલાવ્યે જવાનો છે. કોઈ કોઈનું ઈષ કે અનિષ્ટ કરી શકતો જ નથી. આપણે સેવા કરવાની, પણ કોઈ બદલવાની આશાથી નથી કરવાની. એ જ નિષ્કામ કર્મયોગ.

બધાને આપણે આત્મા જેવા સ્વરૂપે સમજાએ કે જોઈએ એ જ શ્રેષ્ઠ ભક્તિ છે. જ્યાં જ્યાં મન જોડાય તે બધાથી મારું સ્વરૂપ ન્યારું છે. એ થયો શ્રેષ્ઠ નિર્વિકલ્પ યોગ અને જ્ઞાન તો સાથે સાથે ચાલે છે. એ ભક્તિયોગ અને જ્ઞાનનો સમન્વય થયો એમાં કોઈ ઉચ્ચ નથી, કોઈ નીચ નથી-એ ભાવ જ પૂર્ણ યોગ છે, પૂર્ણકામતા છે.

આપણી અને પરમાત્મસ્વરૂપ વચ્ચે જો કોઈ અતંરાય હોય તો તે આપણા પોતાના ‘અહંકાર’નો છે. ‘અહં’ ને દૂર કરી એકત્વમાં સ્થિર થવું એ મનુષ્ય જીવનની સફળતા છે.

‘તત્ત્વ કો મોહઃ કઃ શોક એકત્વમનુપશ્યતઃ ।’ જે ‘એકત્વ’માં લીન છે તેને શોક કેવો અને મોહ કેવો.’-આપણે તો એકત્વ અનુભવવું એ એમાંથી ફિલિતાર્થ છે.

જો જાગૃતપણે એકત્વ અનુભવાય તો જ ખરો આનંદ ભોગવાય. અને એને જ જીવનમુક્તિ કહેવાય

છે. આપણને દેહ, મન, બુદ્ધિ વગેરેના અહંને લઈને દૈત્યભાવ થાય છે. આ ‘અહં’ને દૂર કરવા માટે જ્ય કરો, ભક્તિ કરો, યોગ કરો કે જ્ઞાન કરો. જે વખતે જે રીત મનને અહં રહિત કરવા માટે ઉપયોગી થાય તેનો ઉપયોગ કરો. આ માટે આ વાત કહેનાર પ્રત્યે શ્રદ્ધા રાખવાની જરૂર છે. ‘અહંકાર’ને જ મહામાયા કહેવામાં આવેલ છે કે ‘અહંકાર’ એ અજ્ઞાન છે. અહંકારને તોડવાથી માયા વગેરે બધું આપોઆપ નાશ પામી જાય છે.

જે થવાનું હશે તે થયા કરે છે અને થશે. જે દેખાય છે તે નાશ પામવાનું નક્કી છે. હું તો ચૈતન્ય સમુદ્ર રૂપ રહેલો છું. એમાં અહંકારને લઈને મોજાઓ ઉત્પત્ત થાય છે, રહે છે, લય પામે છે તે ચૈતન્ય સમાન જ છે, પણ તેને ઉપાધિરૂપ ગણવાં નહિ. વળી જીવનમાં આપણે ધારીએ ઈચ્છાએ તેમ થતું નથી, ઉદ્યાધીન થયા કરે છે માટે ચિંતાઓને છોડી નીડરતાથી સાવચેતીથી કામ કરતા રહેવાનું છે.

આપણે આપણા ‘સ્વ’ને ઓળખવો છે તો ઉદ્યનો બોજો માથા ઉપર નહિ રાખતાં, હળવાફૂલ થઈ કર્યા કરો તો આત્મા યોગક્ષેમ બની જાય છે.

આપણો આત્મા શુદ્ધ પરમાત્મ સ્વરૂપ છે. શરીર, મન વગેરે તેણે વિભાવમાં જઈને મેળવેલા છે, તે રૂપ આપણે નથી. એ તો કર્મ ખપાવવાનાં સાધન તરીકે મળેલ છે. તેમજ તેના દ્વારા સેવા કરવાને મળ્યા છે. માટે તેને સેવાર્થે જેટલા વાપરીએ એટલું સારું છે. આપણે તેના ટ્રસ્ટી થઈને રહેવાનું છે. માટે તેનો દુરૂપયોગ ન થાય તે જોતાં રહેવાનું છે.

અત્યાર સુધી આપણે પોતે આપણી નજરબંધીના બેલથી બંધાયેલા છીએ. એ નજરબંધીનું આવરણ તોડતા જ રહેવાનું છે. કાંઈ નવું આવે નહીં તે જોતાં રહેવાનું છે. તેને તેવા મૂળ સ્વરૂપે ઓળખવાનું છે. ઓળખ્યા પછી તેમાં મસ્ત થઈને રહેવાનું છે. એકનું એક કામ ઘણા વખત સુધી કરતા રહીએ, એટલે

તેમાં આપોઆપ નિપુણતા આવી જાય છે. આ એક કળા અને વિજ્ઞાન શાસ્ત્ર છે. જેમ જેમ ઉંડા ઉત્તરતા જઈશું તેમ તેમ રસ વધા જ કરશે.

આનંદમાં રહેવું એ મનુષ્ય જન્મનો પહેલો હક્ક છે. સાંસારિક ઉપાધિઓ આવ્યા જ કરવાની. કોઈ એમાંથી બચ્ચું નથી, બચ્ચતું નથી, બચ્ચવાનું નથી. ઘણીખરી આપણી માનસિક ઉપાધિઓ જ હોય છે. એટલું યાદ રાખવાનું છે કે આનંદ દ્વારા જ રસ્તા મળ્યા છે, પણ મોહું વકાસી બેસી રહેવાથી રસ્તો મળતો નથી. આનંદના વિચારો કરીશું તો આનંદ જ મળશે અને દુઃખના વિચારો કરીશું તો તેવા વિચારોનું આકર્ષણ રહ્યા કરશે; માટે જે થાય તે પ્રેમપૂર્વક સહન કરવું અને ચિંતાથી પર થઈ જવું. પણ આપણા પુરુષાર્થમાં કચાશ ન રહેવી જોઈએ.

❖ ❖ ❖

॥ ૩૫ ॥

મૃત્યુ કેવું હોવું જોઈએ ? અથવા મૃત્યુનો મહોત્સવ કેવો ?

જીવન જીવવાની કળા વિષે જોયું હવે મરવાની કળા કેવી હોય તે વિષે વિચારીએ જૈનદર્શનમાં જીવવા અને મરવાનું મહત્વ નથી. મહત્વ સંયમ અને સમાધિનું છે. અસંયમમય જીવ કે મૃત્યુ પણ ઈચ્છનીય નથી. મૃત્યુ અનિવાર્ય સત્ય હોવા છતાં પણ વ્યક્તિ એમ ઈચ્છતો હોય છે કે મૃત્યુ એની પાસે ન આવે. પણ મૃત્યુની સામે વ્યક્તિના બધા જ પ્રયત્નો નિષ્ફળ થઈ જાય છે. એણે મૃત્યુને સ્વીકારવું જ પડે છે.

સ્વર્ણ ભસ્મ કો ખાનેવાલે ઈસી ઘાટ પર આએ, દાને બીન ચબાને વાલે ઈસી ઘાટ પર આએ. ગગન ધ્વજ ફહરાને વાલે ઈસી ઘાટ પર આએ, વિના કફન પર જાને વાલે ઈસી ઘાટ પર આએ.

- આ ઘાટ એ સ્મશાન ઘાટ છે, મૃત્યુનો ઘાટ છે. જ્યાં પ્રાણી ઔદારિક શરીરથી હુંમેશને માટે ચિરનિદ્રામાં પોઢી જાય છે. એટલા જ માટે મહાવીર ભગવાને એક સૂત્ર આપ્યું છે. "સમય ગોયમ ! મા પમાયએ" 'હે ગૌતમ ! સમય માત્રનો પણ પ્રમાદ ન કરો.' આ કથન પ્રાણીમાત્રને જાગરૂકતા-જાગૃતિનો સંદેશો આપી રહ્યું છે. એટલે કે જીવનને સફળ બનાવવા માટે દરેક કષે જાગૃત રહો.

સંતજનો દ્વારા જ્યારે ધર્મચરણ કરવા માટે વ્યક્તિને પ્રેરિત કરવામાં આવે ત્યારે તેનો ઉત્તર હોય છે કે 'અત્યારથી શું ધર્મ કરે ?' હજુ તો આખી જીંદગી બાકી છે. આમ જીવને જન્મ જન્માંતરોના સંસ્કાર અને અધ્યાત્મની દિશા તરફ આગળ વધતાં રોકે છે, અટકાવે છે. પરિણામ સ્વરૂપે વ્યક્તિ સંસારની સીમાને વધારતો રહે છે.

એક બાજુથી વ્યક્તિ એમ જ્ઞાનતો હોય છે કે આ જીંદગીનો ભરોસો કરવા જેવો નથી, બીજી તરફ ધાર્મિક આરાધનાના સંદર્ભમાં એનું ચિંતન હોય છે કે 'આજે નહીં કાલે કરીશ. આ કેવી વિસંગતિ-વિરોધાભાસ છે.'

શાસ્ત્રમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે, 'કાળનો ભરોસો-વિશ્વાસ ત્રણ વ્યક્તિ કરી શકે છે. (૧) તેઓ જે મોતની સાથે મિત્રતા કરી શકતો હોય. (૨) તે વ્યક્તિઓ છે જે પોતાને કુશળ ખેપિયો માને છે. તેઓને વિશ્વાસ હોય છે કે મૃત્યુ જો આ રસ્તેથી આવશે તો હું એ રસ્તેથી પલાયન થઈ જઈશ. (૩) તે વ્યક્તિઓ છે જે પોતાને અમર માને છે. આ ત્રણે પ્રકારની વ્યક્તિઓ ભૂલાવામાં પડેલી છે. કોઈ મૃત્યુથી ભાગી છૂટવામાં સફળ થતો નથી કે અમર રહેતો નથી. જ્યારે મૃત્યુ નિશ્ચિત જ છે તો પછી એને કેવી રીતે જીતી શકાય ? આ માટે જૈન દર્શનમાં રીતો બતાવવામાં આવી છે.

❖ ❖ ❖

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત વિવિધ વિભાગોના નવનિર્મિષ અને નવીનીકરણની જાંખી

તા. ૩૧/૧૨/૧૯૭૭ના રોજ સ્થાપિત શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ, સાયલાના વધતા જતા વિસ્તારને અનુલક્ષીને તેને ગામ બહાર હાઈ-વે પર લઈ જવા નિર્ણય લેવામાં આવતાં હાલના સ્થળે ઈ.સ. ૧૯૮૮માં નવો આશ્રમ સ્થપાયો. પ.પૂ.બાપુજીની નિશ્ચામાં આ આશ્રમનો વિકાસ થવા લાગ્યો. નવનિર્મિત આશ્રમમાં મુમુક્ષુઓના નિવાસ માટે રૂમો, અન્નપૂર્ણા હોલ, કલ્યાણ હોલ, સૌભાગ સ્મૃતિ, આરસનું સુંદર દેરાસર ઉપરાંત નિજ નિવાસ માટે રૂમો વગેરે જરૂરિયાત અનુસાર બાંધવામાં આવ્યાં. મુમુક્ષુગણની સંખ્યા દિન પ્રતિદિન વધતી ગઈ. આશ્રમના પરિસરમાં આવતાં જ અપૂર્વ શાંતિ અનુભવય છે.

પ.પૂ.બાપુજીના દેહવિલય બાદ તેઓશ્રીના આધ્યાત્મિક વારસદાર પૂ.ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીએ પ.પૂ.બાપુજીનાં સ્વખનોને સાકારિત કર્યાં. દિન પ્રતિદિન પ્રગતિના પંથે આગળ વધી રહેલા આશ્રમની જરૂરિયાત અનુસાર પૂ.ભાઈશ્રી આશ્રમના રૂપરંગને સુંદર અને આધ્યાત્મિક ઓપ આપી રહ્યા છે. ઉપરાંત આશ્રમ બહાર પણ આશ્રમ સંચાલિત પ્રવૃત્તિઓને અધ્યતન સ્વરૂપ પ્રદાન કરી રહ્યા છે. તે નિહાળી સૌ કોઈ પ્રસન્ન છે.

આવો ! આપણે આ પરિવર્તનના સહભાગી થવાના પ્રયાસ કરીએ.

૧. હાલ નૂતન અન્નપૂર્ણાનું નિર્મિષ પૂર્ણ થયું છે. આધુનિક રસોઈઝૂલ તેમજ અધ્યતન સુવિધા સભર સુંદર ફર્નિચર સહ ૧૧૦૦ ચો.કૂટનું આ વિશાળ ભોજનાલય, સવા કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે તૈયાર થયું છે. ભોજનાલયમાં પ્રવેશ કરવા પૂર્વે બહારમાં લાદી જરૂર રસ્તાની યોજના તથા ફૂલ-જાડ તેમજ આકર્ષક લોન આ અન્નપૂર્ણાને વધુ ભવ્ય બનાવે છે. આ ભોજનાલયનું ઉદ્ઘાટન ગુરુપૂર્ણિમાના શુભ દિવસે તા. ૧૮/૦૭/૨૦૦૮ના રોજ થયું. સમગ્ર મુમુક્ષુગણ માટે આ એક અનન્ય ઉપહાર બની રહેશે.
૨. અત્યારે જે અન્નપૂર્ણા હોલ છે, તેમાં વિવિધ પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓની યોજના થઈ શકે તે દણિએ વિવિધલક્ષી હોલ લગભગ ૧૬૦૦ ચો.કૂટનો બનાવવા ઉપરાંત ૫૦૦ ચો.કૂટની અધ્યતન લાયબ્રેરીનો પણ સમાવેશ કરવા વિચારણા થઈ રહેલ છે. અંદાજે રૂ. ૩. ઉપ લાખથી પણ વધુ ખર્ચે આ સુવિધા પ્રાપ્ત થશે.
૩. આશ્રમના જે ભાગમાં બંગલાઓ અને રૂમો બાંધવામાં આવેલ છે, ત્યાં મુમુક્ષુજીનોની માંગણીને અનુલક્ષીને તેમજ વ્યવસ્થાની દણિએ નવા ૧૪ રૂમો બનાવવાનું કાર્ય પડા શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
૪. આશ્રમના પ્રવેશદ્વારની બરાબર સામે જ દેવ વિમાન આકારનો કલ્યાણ હોલ છે. મુમુક્ષુજીની વધતી જતી સંખ્યાને કારણે તે નાનો પડવા લાગેલ છે. પરિણામે તેના વિસ્તરણની યોજના પણ વિચારણા હેઠળ છે.
૫. (૧) આશ્રમની શોભામાં અભિવૃદ્ધિ કરનાર "શ્રીન-બેલ્ટ",

- (૨) "ઉપશમકુંડ" એટલે કે તળાવ કે જેની આજુબાજુ ચાલવા માટે લાઈવાળો રસ્તો - પ્રકાશ આયોજન - બેસવા માટે બેન્ચીસ.
- (૩) ઉપરાંત મુમુક્ષુઓને પીવા માટે વરસાદનું પાણી બારે માસ મળી રહે એ માટે અન્ડરગ્રાઉન્ડ વોટર ટેન્કનું આયોજન અંદાજે રૂ. ૩૦ લાખના ખર્ચે કરવામાં આવેલ છે.
૬. આશ્રમને લગોલગ આવેલ પાળિયાદ રોડ પર અંદાજે દોડ એકર જમીન ખરીએ કરવામાં આવેલ છે. હવે જે કમ્પાઉન્ડ વોલ છે તેનું પણ વિસ્તરણ કરવામાં આવશે જેનાથી આશ્રમ વધુ દર્શનીય બની જશે.
૭. દર માસે યોજાતી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર માટે ધ્યાનખંડની જરૂરત જણાતાં "પ્રશાંત નિલય" નામાભિધાન ધરાવતો ધ્યાનખંડ બનાવવામાં આવેલ, પણ વધી જતી મુમુક્ષુઓની સંખ્યા જોતાં આ ધ્યાનખંડ નાનો પડે છે. તેથી અંદાજે રૂ. ૩૦ લાખથી પણ વધુ ખર્ચે ૧૧૦૦ ચો. ફૂટનો નવો ધ્યાનખંડ તે જ સ્થળે નવેસરથી બનાવવાનું કાર્ય હાથ ધરવામાં આવશે.
૮. સાયલા ગામમાં આવેલ શ્રી લાડકંદ માણેકંદ વોરા ગલ્વ્સ હાઈસ્ક્વુલમાં જૂન-૨૦૦૭થી આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ શરૂ થયેલ છે. આ માટે જરૂરી એવા બે વર્ગખંડો ફન્ડિંગ સહિત તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
૯. સાયલા ગામમાં માતુશ્રી કાશીબેન હરજીવનદાસ સંધરાજકા આંખની હોસ્પિટલ બાંધવામાં આવેલ છે. આ હોસ્પિટલનો લાભ ગ્રામજનો તેમજ આજુબાજુના વિસ્તારના લોકો ધાણ સારા પ્રમાણમાં લઈ રહેલ છે. પરિણામે વધારાની સુવિધા કરવાની જરૂર જણાતાં સાયલા મહાલન તરફથી વધારાની ૮૩૫૦ ચો. ફૂટ જમીન ફાળવવામાં આવતાં ત્યાં કમ્પાઉન્ડ વોલ ઉપરાંત નવા બે વર્ડ બનાવવામાં આવેલ છે. અદ્યતન સાધન-સામગ્રી દ્વારા દર્દીઓની સારી રીતે સારવાર થાય એ હેતુથી અંદાજે રૂ. ૨૫ લાખના ખર્ચે નવાં સાધન વસ્તાવવાની વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે.
૧૦. શાળાઓમાં શિક્ષણ સુધારણાના હેતુથી ઈ.સ. ૨૦૦૪થી પાંચ વર્ષ માટે "પ્રેમની પરબ" નામે કાર્યક્રમ શરૂ કરવામાં આવેલ છે. આ પ્રોજેક્ટથી જે સફળતા સાંપ્રેલ છે, તેનાથી પ્રોત્સાહિત થઈ ઈ.સ. ૨૦૦૮થી ત્રણ વર્ષ માટે આ કાર્યક્રમ લંબાવી તેમાં આ વખતે પ્રથમવાર માધ્યમિક શાળાઓને જોડવામાં આવી જે આનંદપ્રદ બાબત છે. હાલ કુલ ૧૨ માધ્યમિક શાળાઓના ૩૦૦૦ વિદ્યાર્થીના તેમજ ૧૫૦ શિક્ષકગણ જોડાયા છે. જ્યારે પ્રાથમિક વિભાગમાં હતું નવી શાળાઓના જોડવાથી કુલ ૧૧૮ શાળાઓના ૨૭૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓ તેમજ ૮૫૦ શિક્ષકગણ જોડાયેલ છે. આ વધારાના માધ્યમિક વિભાગ માટે ત્રિવાર્ષિક ખર્ચ અંદાજે રૂ. ૪૫,૦૦,૦૦૦ થશે. જ્યારે પ્રાથમિક વિભાગમાં નવી જોડાયેલ શાળાઓ માટે ત્રિવાર્ષિક ખર્ચ આશરે રૂ. ૧,૩૨,૦૦,૦૦૦ થશે.
૧૧. આપણી સંસ્થા દ્વારા ચાલતા આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્રની પ્રવૃત્તિઓ સતત વધતી રહી છે. આ કેન્દ્રની નીચે લીંબડીમાં ક્ષમતાકેન્દ્ર તથા જોરાવરનગરમાં ઉપાસના કેન્દ્ર ચાલી રહ્યું છે તેમાં મોટી સંખ્યામાં વિકલાંગ બાળકો સારવાર લઈ રહ્યાં છે. આ ઉપરાંત દર વર્ષે ગુજરાતના જરૂરી ક્ષેત્રે મોટા વિકલાંગ કેમ્પો પણ યોજવામાં આવે છે. આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્રમાં ટ્રેનિંગ કોર્સ પણ ચલાવવામાં આવે છે.

યોજના માટે સહયોગ વિજાપુરી

- (૧) નૂતન અન્નપૂર્ણાહોલ : આ ભવનના નિર્માણ માટે ભગેલ દાન ઉપરાંત રૂ. ૪૦ લાખની જરૂરત છે. રૂ. ૧ લાખ કે વધુ રકમના સહયોગી દાતાનું નામ આરસની તકતીમાં મુકાશે.
- (૨) વિવિધલક્ષી ખંડ અને લાયબ્રેરી ખંડ : જૂના અન્નપૂર્ણા ભવનમાં આ બસે ખંડનું નવીનીકરણ કરવાનું છે. લાયબ્રેરી ખંડ માટે રૂ. ૧૦ લાખના દાતાનું નામ અને વિવિધલક્ષી ખંડ માટે રૂ. ૨૧ લાખના દાતાનું નામ આરસની તકતીમાં મૂકવામાં આવશે.
- (૩) "પ્રશાંત નિલય" ધ્યાનખંડ : "પ્રશાંત નિલય" ધ્યાનખંડનું શિબિરાર્થીની સંખ્યા વધતાં વિસ્તરણ કરવાનું છે. આ માટે રૂ. ૨૧ લાખના સહયોગી દાતાનું નામ આરસની તકતીમાં મુકાશે.
- (૪) માતુશ્રી કાશીબેન હરજીવનદાસ સંઘરાજકા આંખની હોસ્પિટલ : આ હોસ્પિટલના આધુનિકરણ માટે વિવિધ વિભાગોની જરૂરિયાત આ મુજબની છે.
1. YAG Laser	7.5 લાખ
2. Appasamy Vitrecto Electrical Unit	2.25 લાખ
3. Iris Retinal Laser	15 લાખ
4. આ ઉપરાંત જૂના વોર્ડમાં આંખની વિવિધ પ્રકારની માવજત માટેની ખાસ કેબીન બનાવવાનો ખર્ચ	રૂ. ૫ લાખ થશે.
- (૫) "પ્રેમની પરબ" પ્રોજેક્ટ વિસ્તરણ : પ૫ પ્રાથમિક શાળાઓમાં ચાલતા પ્રોજેક્ટનું ચાલુ વર્ષથી વિસ્તરણ કરવાનું આયોજન થયું છે. નવી ઉમેરાયેલ હતું પ્રાથમિક શાળાનાં ૧૨૦૦૦ બાળકો અને ૪૦૦ શિક્ષકો તથા ૧૨ માધ્યમિક શાળાનાં ૩૦૦૦ બાળકો અને ૧૫૦ શિક્ષકો આ પ્રકલ્પમાં જોડાશે. શિક્ષણમાં ગુણવત્તા સુધારણાના ત્રણ વર્ષના આ પ્રોજેક્ટમાં—
- (૧) પ્રાથમિક શાળાના બાળકદીઠ રૂ. ૧૧૦૦ અને
 - (૨) માધ્યમિક શાળાના બાળક દીઠ રૂ. ૧૫૦૦ દાન આપી સહભાગી બની શકાશે.
- નોંધ : ઉપરોક્ત ૧ થી ૪ યોજના માટે સંયુક્ત રીતે સહભાગી દરેક દાતાનાં વ્યક્તિગત નામો આરસની તકતીમાં મૂકવામાં આવશે.

ગુરુપૂર્ણિમા તા. ૧૮/૦૭/૨૦૦૮

ટ્રસ્ટીગણ
શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલા.

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલા					
સહયોગ વિજ્ઞાનિ પછી પ્રાત થયેલ વચ્ચનો					
ક્રમ	વિગત	એસ્ટિમેટેડ ખર્ચ	જરૂરી રકમ	ગુરુપૂર્ણમાના દિવસે મળેલ વચ્ચન	બાકી રહેતી જરૂરી રકમ
૧	નૂતન અન્નપૂર્ણા હોલ	૧.૨૫ કરોડ (૮૫ લાખ મળેલ છે)	૪૦,૦૦,૦૦૦	૧૮,૧૧,૧૧૧	૨૦,૮૮,૮૮૮
૨	વિવિધલક્ષી ખંડ અને લાયબ્રેરી ખંડ	૨૧ લાખથી વધુ	૨૧,૦૦,૦૦૦	૨૧,૦૦,૦૦૦	-
		૧૦ લાખથી વધુ	૧૦,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦
૩	"પ્રશાંત નિલય" ધ્યાન ખંડ	૨૧ લાખ થી વધુ	૨૧,૦૦,૦૦૦	૨૧,૦૦,૦૦૦	
૪	માતુશ્રી કાશીબેન હરજીવનદાસ સંઘરાજકા આંખની હોસ્પિટલ, સાયલા	૨૮.૭૫ લાખ	૨૮,૭૫,૦૦૦	૧૨,૦૦,૦૦૦	૧૭,૭૫,૦૦૦
	YAG Laser				
	Appasamy Vitrectomy Electrical Unit				
	Iris Retinal Laser				
	નવા વોર્ડ માટે				
	Total	29.75 lakh			
૫	પ્રેમની પરબ - વધુ ગ્રાણ વર્ષ માટેના પ્રોજેક્ટ માટે	૧,૩૨,૦૦,૦૦૦			
	પ્રાથમિક શાળાના બાળક દીઠ રૂ. ૧૧૦૦ લેખે અને માધ્યમિક શાળાના બાળક દીઠ રૂ. ૧૫૦૦ લેખે				
૬	કુલ	૩,૮૩,૭૫,૦૦૦	૨,૮૮,૭૫,૦૦૦	૧,૧૧,૩૬,૧૧૧	૧,૮૭,૩૮,૮૮૮
	કલ્યાણ હોલ	અંદાજિત બજેટ તૈયાર થયેલ નથી		૬૮,૭૦,૦૦૦	અંદાજિત બજેટ તૈયાર થયેલ નથી
	કુલ			૧,૮૦,૦૬,૧૧૧	

ગુજરાત સરકાર દ્વારા ચાલતા સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર - સાયલા

(Community Health Center)

સંચાલન શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલા દ્વારા

સંસ્થા તરફથી અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ માનવ સેવાની ઊંડી ભાવના અને ગુરુભક્તિ સાથેની અર્પણાતા પૂર્વક હોવાથી ખૂબ જ ક્ષમતા અને ચોક્સાઈ પૂર્વક તથા ઘણી અસરકારકતા સાથે થાય છે. તેનો અહેસાસ સાયલા ગામ તથા સાયલા તાલુકાનાં બધાં ગામોના લોકો તથા સરપંચોને થવાથી સાયલા મહાજનના પ્રમુખશ્રી, દરેક ધર્મ અને જ્ઞાતિના આગેવાનો, પત્રકારો તથા આજુબાજુના ગામોના સરપંચો તરફથી આપણી સંસ્થાને ગુજરાત સરકારશ્રી તરફથી ચાલતા ઉપરોક્ત કેન્દ્રનું સંચાલન લેવા માટે ખૂબ આગ્રહપૂર્વક વિનંતી કરવામાં આવી. આનું કારણ એ હતું કે સરકારી કેન્દ્ર પાસે વિશાળ જગ્યા હોવા છતાં ઘણી જૂની સામગ્રી (Equipments and Instruments), અપૂરતા ડોક્ટરો તથા અપૂરતો સ્ટાફ જેને છિસાબે ઘણા વિભાગો અકાર્યકારી, સારવારની અસરકારતા તથા ગુણવત્તાનું નીચું ધોરણ અને સરકારી ધોરણ મુજબ અકુશળ વહીવટ જેથી બહુ જ ઓછા લોકોને તે પણ મજબૂરીથી આનો લાભ મળે છે. અને મોટા ભાગના લોકોને સારવાર માટે ખોટા વધારાના ખર્ચ તથા ચિંતા સાથે બીજા ક્ષેત્રમાં જઈને દોડધામ કરવી પડે છે. તદ્વારાંત બધા જ પ્રકારની સારવાર તો મળી શકતી નથી.

તેથી કરુણાસભર પ.પુ.ભાઈશ્રીએ આ કેન્દ્રનો વહીવટ સંભાળી લેવા ગુજરાત સરકારશ્રીને અરજી કરવા માટેની અનુમતી આપી. સંસ્થાની અરજીનો પ્રત્યુત્તર સરકારશ્રી તરફથી સાનુકૂળ મળ્યો પણ હાલના મહેકમ મુજબના સ્ટાફનો પગાર તથા વાર્ષિક રૂ. ૨.૫ લાખની દવાની મર્યાદા સાથેની ગ્રાન્ટ સાથેનો વહીવટ સંભાળવાની જવાબદારી આપવા ગુજરાત સરકાર તૈયાર થઈ, જે માટે MOU થોડા સમયમાં તૈયાર થઈ જશે. વધારાનો સ્ટાફ, નવી સાધન સામગ્રી, વધારાની દવા તથા વધારાના નવા વિભાગો માટેનો બધો ખર્ચ સંસ્થાએ ભોગવવો પડશે.

સાયલા તાલુકાની જરૂરિયાતોનો વિચાર કરતાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ એવો નિર્ણય કર્યો કે આર્થિક અને શૈક્ષણિક રીતે ગુજરાતનો સૌથી વધુ પદ્ધત તાલુકો હોવાથી Gynaecology અને Child વિભાગ તાત્કાલિક વધુ અસરકારક રીતે ચાલુ કરવા, જેથી બાળમૃત્યુ, માતા મૃત્યુ અટકાવી શકાય અથવા પ્રમાણમાં ઘણું ઓછું કરી શકાય. તેમજ જરૂરિયાત મુજબના બધા Staff ની ભરતી કરીને એક આર્દ્ધ 24 Hour First Referral Unit (Comprehensive) તરીકે CHCને Upgrade કરવું.

આનાથી, આ હોસ્પિટલ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ હોવાથી અક્સમાતથી ભોગ બનેલા લોકોને તાત્કાલિક તથા પ્રાથમિક ઓપરેશનથી રાહત મળી શકે અને સાયલા તેમજ આજુબાજુના ઉહુ ગામના લગભગ ૧ લાખ લોકોને બધી જ સાધન-સંપત્ત અધ્યતન, ક્ષમતા અને કુશળ વહીવટ સાથેની સુવિધાયુક્ત અસરકારક આરોગ્ય સેવાનો લાભ મળી શકે અને ખોટા ખર્ચ તથા દોડધામથી મુક્ત બની શકે.

આ માટે તાત્કાલિક, જરૂરિત સ્ટાફ કવાર્ટ્સ તથા અન્ય મકાનોને રીપેર કરવા માટે તથા તાત્કાલિક જરૂરી સાધન-સામગ્રી અને વધારાની દવા માટે રૂ. ૧૫ થી ૨૦ લાખનો ખર્ચ થવા ધારણા છે. તેમજ Short term એટલે કે એકથી બે વર્ષની અંદર વધારાના ડોક્ટર્સના ખર્ચ પેટે રૂ. ૨૦ લાખ અને નીચેનાં સાધનો માટે રૂ. ૪૦ થી ૪૫ લાખની જરૂરિયાત ઊભી થશે.

મુખ્ય સાધનો : સોનોગ્રાફી, સર્જરી Endoscope Unit, Ventilators, ECG for Children, Foetal મોનીટર, પલ્સ ઓક્સિમીટર, વિગેરે... વિગેરે.

એકાંત મૌન આરાધના તથા આરાધના શિબિર

"સ્વરૂપ સહજમાં છે. જ્ઞાનીના ચરણસેવન વિના અનંત
કાળ સુધી પણ પ્રાત ન થાય એવું વિકટ પણ છે."

જૂન માસની શિબિર

જૂન માસમાં તા. ૨૮/૦૬/૦૮ થી ૦૨/૦૭/૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. આ વખતની એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ શરૂઆતમાં આવેલ ૨૮ નામ જાહેર કર્યા હતાં. પછી દ અરજી જે મોડી આવેલ તેનો પણ સમાવેશ કરેલ. આ ઉપરાંત બીજા ૪ સાધકોને પણ તક આપવામાં આવેલ. આ રીતે આ શિબિરમાં કુલ ઉટ સાધકો હતા. આ શિબિરની વિશિષ્ટતા એ હતી કે ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી અને પૂર્ણ પ્રામિના સાધકોનો જ સમાવેશ કરવામાં આવેલ. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના ૧૨ અને પૂર્ણપ્રામિના ૨૬ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ "સમાવિશતકમ્" (લેખક : સ્વ. શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર સૂરીશ્વરજ)નો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. વિષય ઘણો ગહન હોવા છતાં ખૂબ જ સરળ ભાષામાં ઊંડાણપૂર્વક સમજાવેલ. આ સ્વાધ્યાયથી સાધકો પણ ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા.

આ વખતની આરાધના શિબિરમાં ઉટ સાધકો હતા. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના ૦૫, પૂર્ણ પ્રામિના ૧૬ અને અર્ધપ્રામિના ૧૭ સાધકો હતા. જેમાં ૧૮ સાધકો રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયેલ હતા. આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતના આધારે "સત્સંગ" ઉપર ખૂબ જ ઊંડાણપૂર્વક છણાવટ કરી સત્સંગનું માહાત્મ્ય સમજાવેલ. બ્ર.નિ.શ્રી ભૂપતભાઈએ શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતના આધારે "ભક્તિ" ઉપર ખૂબ જ સુંદર છટાથી ભક્તિનાં રહસ્યો સમજાવેલ.

ઉપરોક્ત બંને શિબિરમાં લંડન, મુંબઈ, અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, ઈન્દોર, બોટાદ તથા સાયલા એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રોથી આવેલ સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

જુલાઈ માસની શિબિર

જુલાઈ માસમાં તા. ૨૦/૦૭/૦૮ થી ૨૪/૦૭/૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં ઉ૭ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના ૦૪, પૂર્ણપ્રામિના ૨૨ અને અર્ધપ્રામિના ૧૧ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ શ્રી હેમચન્દ્રાચાર્ય વિરચિત યોગશાસ્ત્રમાંથી "આત્મજ્ઞાન"નાં સાધનોનો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ખૂબ જ વિસ્તારપૂર્વક અને તલસ્પર્શી સમજ આપી. જેનાથી સાધકો ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા.

આ વખતની આરાધના શિબિરમાં ૮૨ સાધકો હતા. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના ૧૭, પૂર્ણપ્રામિના ૩૮ અને અર્ધપ્રામિના ૨૬ સાધકો હતા. જેમાં ૪૧ સાધકો રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયેલ હતા. આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ શ્રીમદ્ યશોવિજયજી વિરચિત અધ્યાત્મસારમાંથી "મનઃશુદ્ધિ

"અધિકાર"નો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. મન શુદ્ધ કેવી રીતે કરવું તેની ઉંડાણપૂર્વક સરળ ભાષામાં સમજણ આપી. બ્ર.નિ.શ્રી ભૂપતભાઈએ શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતના આધારે "વૈરાગ્ય" ઉપર ખૂબ જ સુંદર છટાથી સૂક્ષ્મતાપૂર્વક સ્વાધ્યાય કરાવેલ. જેની ઉંડી અસર સાધકોના અંતરમાં થઈ.

ઉપરોક્ત બંને શિબિરમાં લંડન, મુંબઈ, અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, ઈન્દોર, બોટાદ, ભૂજ, વડોદરા, પુના, વલસાડ, મુલતાઈ, પેટલાવદ તથા સાયલા એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રોથી આવેલ સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

સાટેમ્બર માસની શિબિર

સાટેમ્બર માસમાં તા. ૨૬/૦૯/૨૦૦૮ થી ૩૦/૦૯/૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં ઉંડ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાં પૂર્ણપ્રામિના ૨૩ અને અર્ધપ્રામિના ૧૩ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ શ્રી યશોવિજયજી વિરચિત અધ્યાત્મસારમાંથી "ધ્યાન અધિકાર"નો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ ખૂબ જ સુંદર શૈલીથી ઉંડાણપૂર્વક સમજ આપી. જેની અસર સાધકો ઉપર ખૂબ જ ઉંડી થઈ.

આ વખતની આરાધના શિબિરમાં ૪૩ સાધકો હતા. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૧૫, પૂર્ણપ્રામિના ૧૪ અને અર્ધપ્રામિના ૧૪ સાધકો હતા. જેમાં ૨૮ સાધકો રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયેલ હતા. આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પ.પૂ.શ્રી છોટાલાલ મગનલાલ દેસાઈના આધ્યાત્મિક દસ્તિએ લખાયેલા પત્રો મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશમાંથી પત્ર નં.-૧૩, ૧૪, ૧૫, ૨૧, ૨ નો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. ખૂબ જ સરળ શૈલીથી વિસ્તારપૂર્વક સમજાવેલ. બ્ર.નિ.શ્રી રસિકભાઈનો વિષય જુદા જુદા શાસ્ત્રોને આધારે "દ્રવ્ય દસ્તિ" કેમ કેળવવી તેનો સ્વાધ્યાય કરાવેલ. તેની સચોટ સમજણ આપેલ.

ઉપરોક્ત બંને શિબિરમાં યુ.એસ.એ, લંડન, મુંબઈ, અમદાવાદ, વડોદરા, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, બોટાદ, મુલતાઈ, પેટલાવદ તથા સાયલા એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રોથી આવેલ સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરના સાધકોની ફળશ્રુતિ

- ❖ એકાંત મૌન શિબિરથી આધ્યાત્મિક બળ, શાંતિનો અનુભવ થાય છે. ધ્યાનમાં શરીર સ્થિરતા સારી રહે છે. વિચારો ઓછા આવે છે. — ઉચ્ચ શ્રેણીના સાધક
- ❖ એકાંત અને મૌનથી ઉપયોગની સતત પ્રવૃત્તિ પર લક્ષ રહે છે. ધ્યાનમાં ઘણી ઝડપથી સ્થિરતા તથા એકાગ્રતા આવે છે. સાધન તેની જગ્યાએ હોવાથી આપણે એકલા હોઈએ એટલે ઉપયોગ લક્ષ ઉપર તરત જ રહી જાય છે. ધ્યાનમાં સ્થિરતા સાથે ઘણીવાર આનંદ આવે છે. ક્યારેક ધ્યાનમાં મગન થઈ જવાય તો ઘણી હળવાશ લાગે છે. — ઉચ્ચ શ્રેણીના સાધક

- ❖ કલિકાલસર્વજ હેમચંડ આચાર્યના મહત્વના શ્લોકોનું અનુસંધાન આપણી સાધનામાં કઈ રીતે વણાયેલ છે તે આપે બતાવ્યું, અને આપણી સાધનાની અમૂલ્યતા સમજાવી તેથી શ્રદ્ધા ખૂબ જ વધી ગઈ, તે ઉપરાંત સાધનામાં સ્થિરતા હોય તે વખતનું મહત્વ સમજાવી અને શ્રદ્ધા હજુ વધુ દઢ કરી સમભાવનું અનુસંધાન સાધના સાથે એવું કર્યું કે સાધનામાં જ રહીએ.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીના સાધક
- ❖ એકાંત અને મૌન રહેવાથી વિચારો, સંકલ્પ-વિકલ્પો ઘણા ઘટી જાય છે. સુવિચારણાની તક મળે છે. આખો દિવસ સાધનામાં આનંદથી ક્યાં પસાર થઈ જાય છે તેની ખબર રહેતી નથી. મારામાં શિબિરથી નિયમિતતા આવી છે. સાધનામાં ઉત્સાહ વધ્યો છે. શારીરિક તકલીફ તરફ લક્ષ જતું નથી.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિના સાધક
- ❖ આપના (પ.પૂ.ભાઈશ્રીની) વચનના પ્રભાવે આપે ક્યાં સુધી પહોંચાડી દીધી ! સમજણ અને પુરુષાર્થની ખામીના હિસાબે સંકલ્પ-વિકલ્પમાં જે ઘેરાયેલી હતી. દૂબતાને સહારો, ભવભ્રમણમાંથી ચોક્કસ અટકી, ચોક્કસ સમક્ષિ પામશું ને ભવોભવ ગુરુ સેવા કરશું જ એવા આપના શરણના આશ્રયે ઉત્કષ્ટ ભાવ પ્રગટ્યા છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિના સાધક
- ❖ એક ધ્યાનમાં બેસતાંની સાથે લીનતા આવી શરીર સ્થિર અને મન પણ સ્થિર, વિચારો નહીં. એવી લીનતા આવી કે શરીર જાણે આત્માની પ્રતીતિ થઈ તે તદ્દન જુદી છતાં સંપૂર્ણ જગૃતિ, અવાજ બહારના સંભળાતા ન હતા. મારું ધ્યાન છોડવાનું મન જ ન થાય. ખાસ કોઈ ચિંતન, મનન પણ ન હતું. એકજાતની ખુમારી હતી એ ખુમારી ક્યાંય સુધી રહી.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિના સાધક
- ❖ એકાંત મૌન આરાધનામાં આત્મવિચાર, ચિંતન, મનન કરવાની શક્યતા વધી જાય છે. વળી શિબિર દરમ્યાન સતત સાધના એકધારી કરવાથી પોતાના આત્માનો વિકાસ થાય તેવો પુરુષાર્થ કરી શકાય છે.
— અર્ધપ્રાપ્તિના સાધક
- ❖ ધ્યાનમાં વિચારો આવતા પણ ભળવાપણું ઓછું રહેતું. દણ્ણાભાવે રહેવાતું હતું. અંદર શાંતિ-શાંતિ લાગતી હતી. મૌનથી ખૂબ જ ફાયદો થાય છે. આખો દિવસ સાધન ઉપર રહેવાય છે.
— અર્ધપ્રાપ્તિના સાધક
- ❖ ધ્યાનની સાધનાથી સમભાવ-સમતા આવવાથી ખૂબ જ બધાં (ઘણાં બધાં) કર્માની નિર્જરા થાય છે. ધ્યાનમાં એકાગ્રતા બહુ જ રહે છે. મન શાંત થાય છે. આનંદ અનુભવાય છે.
— અર્ધપ્રાપ્તિના સાધક
- ❖ એકાંત મૌન શિબિરથી જીવનમાં સંતોના અંશ પણ આવે છે ત્યારે જીવન સુગંધિત બની જાય છે. પ્રભુને પામવાની પાત્રતા હવે તૈયાર થઈ રહી છે તેમ લાગે છે. રાગદ્રેષ પાતળા પડતા જાય છે. કષાયોમાં મંદતા વર્તે છે. સમતા ખીલે છે, દણ્ણાભાવ વધે છે. આ બધાની શરૂઆત ચોક્કસ પણ થઈ છે. એ બધું જ આપની (પ.પૂ.ભાઈશ્રીની) કૃપા અને શિબિરને આભારી છે.
— અર્ધપ્રાપ્તિના સાધક

સંસ્થા સમાચાર

ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ

જે ઉત્સવની મુમુક્ષુગણ આતુરતાપૂર્વક રાહ જોતા હોય છે તે ગુરુપૂર્ણિમા આશ્રમની પ્રણાલિકા પ્રમાણે તા. ૧૭ થી ૧૮ જુલાઈ, ૨૦૦૮ ત્રણ દિવસ માટે ઉત્સાહભેર ઊજવવામાં આવેલ. દૂરદૂરથી મુમુક્ષુજનો આ પવિત્ર દિવસની ઊજવણી અર્થે સાયલા આશ્રમ પથારે છે. અને આત્મજ્ઞાની સદ્ગુરુદેવનાં દર્શન કરી ધન્યતા અનુભવે છે.

ત્રણે દિવસ નિયત કાર્યક્રમો જેવાં કે, ધ્યાન-આજ્ઞાભક્તિ-ગુરુઆશીર્વચન-સમૂહ ચૈત્યવંદન-આત્મસિદ્ધિ-દહેરાસરજી માટે બોલી વગેરે ઉમંગભેર થયેલ. ગુરુપૂર્ણિમાના શુભ દિવસે નૂતન અત્રપૂર્ણ હોલનું ઉદ્ઘાટન પ.પૂ.ભાઈશ્રીના વરદ્ધ હસ્તે થયેલ. તેમજ શનિવાર, તારીખ ૧૮/૭ના સવારે ઉપશમકુંડ માટે યોગદાન આપનાર દાતાઓના નામોલ્લેખ ધરાવતા શિલાલેખનું ઉદ્ઘાટન પણ પ.પૂ.ભાઈશ્રીના શુભ હસ્તે કરવામાં આવેલ હતું.

ગુરુપૂર્ણિમાના શુભ અને પવિત્ર દિવસે સવારે આજ્ઞાભક્તિમાં છ પદના પત્રના વાંચન બાદ બધાં જ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો પ.પૂ.ભાઈશ્રીની કુટિર તરફ ગયેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીને કલ્યાણ હોલ તરફ લઈ જવામાં આવેલ. મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનોની હાર વચ્ચેથી પસાર થઈ રહેલ પોતાના સદ્ગુરુને થર્મોકોલની રંગબેરંગી નાની ગોળીઓથી વધાવતાં હર્ષઘેલાં મુમુક્ષુઓ ધૂન બોલાવતાં કલ્યાણ હોલમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી સાથે પરત આવ્યાં.

કલ્યાણ હોલમાં ગુરુપૂર્ણિમા નિભિતે સવારે ૧૦.૧૫ થી ૧૨.૧૫ દરમ્યાન જાહેરસભા તેમજ સ્વાધ્યાયનો કાર્યક્રમ પ.પૂ. ભાઈશ્રીની શુભ નિશ્ચામાં યોજવામાં આવેલ. શ્રી વિકભભાઈએ સંચાલન સંભાળેલ. ઈ.સ. ૧૮૭૫માં સ્થપાયેલ આ આશ્રમના

અદ્ભુત વિકાસની-વિવિધ પ્રવૃત્તિઓની તેમજ હવે જે નવા પ્રગતિનાં સોપાન સર કરવાં છે તે અંગે વિસ્તૃત જાણકારી આપેલ. પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાયમાં ગુરુ-શિષ્યની એક સુંદર વાર્તા રજૂ કરતાં જણાવેલ કે ગુરુ પ્રત્યે દઢ શ્રદ્ધા-પ્રતીતિ અને વિશ્વાસ અનેરાં પરિણામો પ્રાપ્ત કરાવે છે. આશ્રય ભક્તિ આત્મકલ્યાણ સાધવા માટે શ્રેષ્ઠ સાધન છે.

બપોરના ૪-૩૦ થી ૬-૦૦ દરમ્યાન જાહેર સભાની બાકી રહેલ કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવેલ. જેમાં સંદેશાવાચન-અનુપમ કાર્ડ્ઝ-ભક્તિ-ભાવપૂર્ણ પત્રોની રજૂઆત શ્રી ભૂપતભાઈએ કરેલ. તો શ્રી રસિકભાઈ, શ્રી લલિતાભાઇન દ્વારા સદ્ગુરુના મહત્વ વિષે પ્રવચનો થયેલ હતાં. પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ સવારની માફિક બપોરના સ્વાધ્યાયમાં વેદર્ધમ નામના ગુરુ અને તેના સંદીપક નામના શિષ્યની વાર્તા સંભળાવી બોધ આપતાં જણાવેલ કે વિશ્વમાં અનેક પ્રલોભનો રહેલ છે. તેનાથી મન ચલિત ન થઈ જાય એ માટે જાગૃતિ રાખવી આવશ્યક છે. શ્રી મિનંબહેને સહ મુમુક્ષુજનો વતી પ.પૂ. ભાઈશ્રીની આરતી ખૂબજ ભાવવાહી રીતે ઉતારેલ હતી. "ઓમ શ્રી જય સદ્ગુરુ સ્વામી" આરતીના શંદો હતા.

શનિવાર, તારીખ-૧૮ના સવારે ૧૦-૩૦ થી ૧૨-૪૫ દરમ્યાન આશીર્વાદ સેન્ટરના વિકલાંગ બાળકો દ્વારા પ્રાર્થના-નૃત્ય વગેરે કાર્યક્રમો કલ્યાણ હોલમાં રજૂ કરી સહુનાં દિલ હરી લીધેલ હતાં. કેન્દ્રના સંચાલકશ્રી યાદવભાઈએ સેન્ટરની પ્રવૃત્તિઓ-પ્રગતિ વિષે માહિતી આપેલ.

તા. ૧૭ અને ૧૮ જુલાઈના સાંજે શાંતિવનમાં ધર્મસભા યોજવામાં આવી હતી, જેમાં વાર્તા-ભક્તિના કાર્યક્રમો પ.પૂ. ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં યોજાયા હતા. ગુરુપૂર્ણિમાની રાત્રે ૬-૩૦ થી ૧૨-૦૦ દરમ્યાન શાંતિવનમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં રાસ-ગરબા, નાટક-નૃત્ય વગેરે સાંસ્કૃતિક-આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમ

યોજવામાં આવેલ, જેમાં બધાંએ આનંદ-ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધેલ હતો.

આમ આ ગ્રાણ દિવસના કાર્યક્રમમાં ૩૦૦ જેટલાં મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનોએ ઉમ્ભાગભેર ભાગ લીધેલ હતો. અલગ અલગ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો દ્વારા આ શુભ પ્રસંગ નિમિત્તે પ.પૂ. ભાઈશ્રીના ચરણકમળમાં શુભકાર્યમાં ઉપયોગ અર્થે લગભગ રૂપિયા બે લાખ ધરી ધન્યતાનો અનુભવ કરેલ હતો.

આ ગુરુપૂર્ણિમાના શુભ દિવસે આશ્રમ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ વિવિધ કાર્યક્રમોની - નવનિર્માણ પામનાર વિવિધલક્ષી ખંડ-લાયબ્રેરી-પ્રશાંત નિલય-આંખની હોસ્પિટલ માટે સાધન તેમજ નવા વોર્ડ અંગે-પ્રેમની પરબ-નૂતન કલ્યાણ હોલ વિષે સવિસ્તાર માહિતી આપવામાં આવેલ. તેમજ તે અંગે થનાર ખર્ચ બાબત જાહેરાત થતાં અલગ અલગ યોજનાઓ માટે ઉપસ્થિત મુમુક્ષુગણમાંથી સુંદર પ્રતિસાદ સાંપડેલ હતો. આ અંગે અનેરો ઉત્સાહ જજાતો હતો. આ યોજના અંગે માહિતી અન્યત્ર છાપવામાં આવેલ છે તે જોઈ જવા વિનંતી છે.

❖ ❖ ❖

પવાધિરાજ પર્યુષણ

(૨૭ ઓગસ્ટથી ઉ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૮)

પર્વોમાં શ્રેષ્ઠ એવા પવાધિરાજ પર્યુષણ પર્વની ઉજવણી પ.પૂ.ભાઈશ્રી (પૂ.શ્રી ગુરુદેવ)ની નિશ્રામાં શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ, સાયલા ખાતે તારીખ ૨૭ ઓગસ્ટથી ઉ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૮ બુધવારથી બુધવાર સુધી ભારે આનંદ-ઉત્સાહપૂર્વક અને ભક્તિભાવથી ઉજવવામાં આવેલ હતી.

દરરોજના નિયત કાર્યક્રમો ધ્યાન-આજ્ઞાભક્તિ-સમૂહ ચૈત્યવંદન-આત્મસિદ્ધિ-ભક્તિ થવા ઉપરાંત પર્યુષણ પર્વ નિમિત્તે આઠે દિવસ પ્રતિક્રમણ થયેલ.

શનિવાર, તા. ૩૦/૮ના રોજ કલ્યસૂત્રજીનો

વરઘોડો ભારે ધામધૂમપૂર્વક કાઢવામાં આવેલ. તા. ૩૦/૮ થી ૩/૯ સુધી દરરોજ કલ્યસૂત્રજીનું વાંચન શ્રી વિનુભાઈ દ્વારા કરવામાં આવેલ. પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ તા. ૩૦/૮ના કલ્યસૂત્રજી વાંચન માટે શ્રી વિનુભાઈને વહોરાવેલ હતું. દરરોજ પ.પૂ. ભાઈશ્રીના આશીર્વાદ સહ તમામ મુમુક્ષુભાઈ-બહેનો જ્ઞાનપૂજા કરતા હતા. તા. ૩/૯ના કલ્યસૂત્રજીનું વાંચન પૂર્ણ થતાં વરઘોડાડુપે તેને પરત પ.પૂ. બાપુજીની કુટિર તરફ લઈ જવામાં આવેલ.

આ મહાન પર્વ દરમ્યાન પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ પત્રાંક : ૪૮૮ કે જે પૂ.શ્રી પ્રભુશ્રીજી પર લખાયેલ છે. તેનો સ્વાધ્યાય તા. ૨૭, ૨૮, અને ૨૯ ઓગસ્ટ એમ ગ્રાણ દિવસ માટે દરરોજ સવારના તેમજ બપોરના સ્વાધ્યાય દરમ્યાન અદ્ભુત રીતે કરાવી છ પદ વિસ્તૃત રીતે સમજાવેલ. છ પદના આ પત્રમાં કેવી રીતે સમ્યક્કર્ષણ સમાયેલ છે તે અનન્ય રીતે સમજાવી સમગ્ર મુમુક્ષુગણને આશ્ર્યમુક્ત કરી નાખેલ હતા.

તા. ૩૦, ૩૧ ઓગસ્ટ તેમજ ૧ અને ૨ સપ્ટેમ્બરના પત્રાંક : ૪૭૬ માટે ચાર સ્વાધ્યાય દરમ્યાન પ.પૂ.શ્રી ભાઈશ્રીએ જીવનાં લક્ષણો સમતા-રમતા-ઉર્ધતા-જ્ઞાપકતા-સુખભાસ-વેદકતા-ચૈતન્યતા એવા હૃદયસ્પર્શી રીતે સમજાવેલ કે સર્વ મુમુક્ષુઓ આત્માનુભવ માટે પુરુષાર્થી થવા પ્રેરાયેલ. આમ, સ્વાધ્યાયની દાસ્તિએ આ પવાધિરાજ પર્યુષણ પર્વ યાદગાર બની ગયાં હતાં.

આ મહાન પર્વના દિવસો દરમ્યાન સોમવાર, તારીખ ૧-૮-૨૦૦૮ના રોજ પ.પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્રામાં પરમ મુમુક્ષુશ્રી હંસાબહેન મનુભાઈ શેઠ દેહત્યાગ કરી સમાધિ મરણ પ્રામ કરેલ. તો આ જ દિવસે ૧૦ વર્ષ પૂર્વે સત્પુરુષ શોધક પૂ.શાંતિદાદાએ પણ દેહત્યાગ કરેલ તેથી તેઓની પુણ્યતિથિ નિમિત્તે તેઓશ્રી રૂમ નં.-૭ માં રહેતા તે સ્થળે પ.પૂ.

ભાઈશ્રીએ અને શ્રી વિકમભાઈએ ભાવપૂર્જી શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરેલ. તમામ મુમુક્ષુઓને પ્રસાદ-પ્રભાવના પૂ.શાંતિદાદાની પુત્રીઓ શ્રી ભમતાબહેન, શ્રી હંસાબહેન અને શ્રી ગુણવંતીબહેન તરફથી આપવામાં આવેલ હતી.

બુધવાર, તા. ૩/૯/૨૦૦૮ના સાંવત્સરિક પ્રતિકમણના દિવસે સવારે ૧૧-૩૦ થી ૧૨-૦૦ દરમ્યાન પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ ક્ષમાપના ગ્રહણ કરવા વિષે શ્રમજોપાસક ગૃહસ્થ આનંદશ્રાવક અને જ્ઞાની મહાત્મા પ્રથમ ગણધર એવા શ્રી ગૌતમસ્વામીની વાર્તા વાંચી કઈ રીતે સાચી ક્ષમાપના લેવી તે અનન્ય રીતે સમજાવેલ.

બુધવાર, તા. ૩/૯ના બપોરે ૩-૧૫ થી ૪-૦૦ દરમ્યાન સાંવત્સરિક પ્રતિકમણ અંગે બોલી બોલાયા બાદ સાંવત્સરિક પ્રતિકમણ ૪-૧૫ થી ૭-૧૫ દરમ્યાન યોજાયેલ. પ્રતિકમણને અંતે તમામ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનોએ પ.પૂ. ભાઈશ્રી તેમજ બ્રહ્મનિષ્ઠશ્રીઓને વંદના કરી ખમાવેલ હતા. ૨૦૦ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો ઉપસ્થિત રહેલ હતાં. પર્યુષણ પર્વ દરમ્યાન ગણ વ્યક્તિઓએ અહુમ તપની આરાધના કરેલ. આઠ દિવસ દરમ્યાન ૬૮ ઉપવાસ તેમજ ૨૫૭ એકાંસણાં-બીયાંસણાં થયેલ. કુલ ૪૦ મુમુક્ષુઓએ રૂ. ૭૫ સંધપૂર્જન-પ્રભાવના દરેકને આપેલ હતી.

આ પર્યુષણ પર્વ દરમ્યાન મુખ્યપણે ૧,૭૦,૦૦૦ કલાસૂત્રજી માટે અને ૧,૨૭,૦૦૦ સાંવત્સરિક પ્રતિકમણમાં બોલીના થઈને કુલ રૂ. ૩,૩૫,૭૩૫નો ફાળો એકગીત થયેલ.

પર્વાધિરાજ પર્યુષણ પર્વ બાદ યોજાયેલ ધર્મયાત્રા

દર વર્ષની માફિક આ વર્ષે પણ પર્વાધિરાજ પર્યુષણ પર્વ બાદ વવાણિયા તીર્થની યાત્રા યોજવામાં

આવેલ. ગુરુવાર તા. ૪/૯/૦૮ના રોજ સવારે પારણાં તેમજ બપોરના ભોજન બાદ ૧-૦૦ વાગ્યે બે બસ દ્વારા ધર્મયાત્રા શરૂ થયેલ. કુલ ૭૪ વ્યક્તિઓ યાત્રામાં જોડાયેલ. તેમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી ઉપરાંત શ્રી વિકમભાઈ, શ્રી મિનળબહેન, શ્રી વિનુભાઈ, શ્રી ભૂપતભાઈ, શ્રી કરશનભાઈ, શ્રી દિપકભાઈ, ટ્રસ્ટીશ્રી વરજીવનનદાસભાઈ વગેરે સામેલ થયેલ.

આ ધર્મયાત્રા બપોરે ૩-૪૫ કલાકે વવાણિયા નજીક આવી પહોંચતાં ત્યાં રહેતા મુમુક્ષુભાઈ શ્રી મેધજીભાઈ પટેલ તેમજ તેઓના સ્નેહી કુટુંબીજનોએ પ.પૂ. ભાઈશ્રીનું ભાવભીનું સ્વાગત કરેલ. સૂતરની આંટી પહેરાવી-કપાળે તિલક કરેલ. ઢોલ-ત્રાંસા સહ સમગ્ર સંઘને આવકારેલ.

સાંજે વવાણિયા ખાતે દર્શન-વંદન કર્યા બાદ ભોજન લીધેલ. રાત્રે શ્રી મહેન્દ્રભાઈએ સ્વાધ્યાય કરાવેલ. ભક્તિનો કાર્યક્રમ પણ થયેલ. તા. ૫/૯ના શુક્રવારે સવારે ધ્યાન-આજ્ઞાભક્તિ તેમજ ૭-૧૫ થી ૭-૩૦ દરમ્યાન દર શુક્રવારે આકાશવાણી પરથી રજૂ થતો પરમકૃપાળું દેવ અને મહાત્મા ગાંધીજી વચ્ચેના સંબંધોને ઉજાગર કરતો "ગાંધી વંદના"નો કાર્યક્રમ સૌએ સાંભળેલ. ત્યાં જ નવકારશી વાપરી બધાં જ મોરબી આવેલ. ત્યાં પણ દર્શન-વંદન-ભક્તિનો કાર્યક્રમ બાદ રાજકોટ આવેલ. જ્યાં બપોર અને સાંજનું ભોજન શ્રી નવનીતભાઈ બાવીસીને ત્યાં રાખવામાં આવેલ. ત્યાં પણ દર્શન-વંદન-ભક્તિ કરવામાં આવેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ સાંજના ૫-૦૦ થી ૬-૦૦ દરમ્યાન શ્રી નવનીતભાઈને ત્યાં સ્વાધ્યાય કરાવેલ. રાત્રે ૧૧-૩૦ કલાકે બધા સાયલા આશ્રમ ખાતે આવી પહોંચેલ. મુંબઈ જવા ઈચ્છતા મુમુક્ષુઓ રાજકોટથી ટ્રેન દ્વારા ગયા હતા.

પૂ.ભાઈશ્રી તથા શ્રી વિકમભાઈની સાગોડીયાની મુલાકાત

તા. ૬ સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૮ના મહેસાણાથી થોડા
કિ.મી. દૂર પલાસર ગામે (તાલુકો-ચાણસ્મા,
જિલ્લો-પાટણ) આપણા આશીર્વાદ વિકલાંગે કેન્દ્ર
આયોજિત, વિકલાંગ માટે સાધન સહાય કેમ્પનું
ઉદ્ઘાટન કાર્ય પતાવી પ.પૂ.ભાઈશ્રી, શ્રી વિકમભાઈ
તથા થોડા મુમુક્ષુઓ સાગોડીયા શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર
આશ્રમમાં, પ.પૂ.ભાનુવિજય મ.સા.નાં દર્શન તથા
સત્તસંગ અર્થે ગયાં હતાં. પૂ.મહારાજ સાહેબ સાથેનો
સત્તસમાગમ ઘણો જ આનંદદાયક રહ્યો. પૂ.મહારાજ
સાહેબ પ્રેમ તથા વાત્સલ્યનો ધોધ વહાવી બધાંને
તરબોળ બનાવી દીધાં.

આ પછી સાગોડીયા આશ્રમમાં દર્શન કરી
સાંજનું ભોજન લઈ બધાં અમદાવાદ જવા રવાના
થયાં.

**નાયરોબીના બે મુમુક્ષુઓની ઉગ્ર તપશ્ચર્યા
આત્માર્થી શાંતાબેન કપુરચંદ શાહે ૧૧૧ ઉપવાસ કર્યા.**

આત્માર્થી શાંતાબેન કપુરચંદ શાહે તા. ૧૮મે
૨૦૦૮ થી ઉપવાસની શુભ શરૂઆત કરી.
પંચપરમેષ્ઠિના ગુણોની આરાધનાના રૂપે ૧૦૮
ઉપવાસનો લક્ષ રાખેલ હતો અને તેમાં શ્રી શંખેશ્વર
પાર્શ્વનાથ પ્રભુની ભક્તિ સ્વરૂપ ત ઉપવાસ વધારતા
કુલ ૧૧૧ ઉપવાસની ઉગ્ર તપશ્ચર્યા દેવ-ગુરુની
અસીમ-અમાપ-અવિહડ કૃપાથી પુરી કરેલ છે. તા.
૭-૮-૨૦૦૮, નાયરોબીમાં તેઓના પારણા વખતે
આશરે ૧૦૦૦ માણસો વરઘોડામાં જોડાયાં હતાં.
અને આશરે ૩૦૦૦ માણસોની હાજરીમાં તેમને
પારણું કરાવવામાં આવ્યું. નાયરોબીનો સંધ તથા સર્વ
મુમુક્ષુઓ અને આમંત્રિતોનો અપૂર્વ ઉત્સાહ જણાતો
હતો.

આફિકાની ધન્યધરા પર તથા હાલાપરના
ઈતિહાસમાં આ સૌ પ્રથમ અવસર બન્યો છે.
ઉપવાસની શરૂઆતથી તે તપશ્ચર્યાની પૂર્ણાંહુતિ સુધી
શાંતાબેન જિનભગવંતની પૂજા તથા અન્ય કિયાઓ
સતત ચાલુ જ રાખેલ. અદ્ભુત સાતા તેમનામાં જણાતી.
તેમના સંપર્કમાં આવેલ કોઈ પણ વ્યક્તિને ખ્યાલમાં
પણ ન આવે કે તેઓની ઉગ્ર આરાધના ચાલે છે.

આત્માર્થી શાંતાબેન સમર્પિત થયેલ તથા
ધ્યાનની ભૂમિકામાં પ્રગતિ કર્ત્ત સાધક છે.
પૂ.ભાઈશ્રીએ તેમની આરાધના ચાલતી હતી ત્યારે
અને પારણાના દિવસે ફોનથી સાતા પૂછેલ સર્વે
બ્રહ્મનિષ્ઠો તથા સમગ્ર મુમુક્ષુગણે તેમને અભિનંદન
પાઠવેલ છે.

આત્માર્થી શાંતાબેન અત્યાર સુધી અનેક
પ્રકારના તપની આરાધના તથા અનેક વખત જુદા
જુદા તીર્થની યાત્રાઓ કરેલ છે.

આત્માર્થી શાંતાબેન બાબુ અને અભ્યંતર તપથી
દર્શન મોહનીય કર્મને છેદી સમ્યક્દર્શન પ્રાપ્ત કરે
તેવી શુભેચ્છા પાઠવવામાં આવે છે.

— — —

હર્ષદભાઈ શાહે ઉપ ઉપવાસ કર્યા.

પરમ મુમુક્ષુ હર્ષદભાઈ સંસ્થાના યુવામુમુક્ષુ છે
તથા નાયરોબીની કમિટીના સભ્ય છે. તેમણે ઉપ
ઉપવાસના તપની ઉગ્ર આરાધના હસતાં-રમતાં તથા
કામ કરતાં નિર્વિઘ્ને પૂર્ણ કરેલ છે. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ
કુલ બે વખત તેમની સાથે ટેલિફોનથી વાત કરી અને
સાતા પૂછેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા સર્વે બ્રહ્મનિષ્ઠો
તથા સમગ્ર મુમુક્ષુગણ શ્રી હર્ષદભાઈને અભિનંદન
પાઠવે છે. હર્ષદભાઈ સાધક પણ છે. તેઓ પણ બાબુ
તથા અભ્યંતર તપથી દર્શન મોહનીય કર્મને છેદી
સમ્યક્દર્શનની પ્રાપ્તિ કરે તેવી શુભેચ્છા વ્યક્ત
કરવામાં આવે છે.

❖ ❖ ❖

મુંબઈમાં યોજાયેલી યુવાનો માટેની લઘુ શિબિર

આરાધના શિબિર દરમ્યાન બ્ર.નિ.શ્રી ભૂપતભાઈએ સત્સંગ તેમજ ભક્તિના વિષય ઉપર પ્રભાવશાળી સ્વાધ્યાય આપ્યો હતો. તે સાંભળી બ્ર.નિ.શ્રી વિનુભાઈના સુપુત્ર મુમુક્ષુ ચિરાગભાઈને થયું કે જો મુંબઈમાં લઘુ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવે તો વ્યસ્ત જીવન જીવતા યુવાન મુમુક્ષુઓને આવા ઉત્તમ સ્વાધ્યાયનો લાભ મળે. તેથી ૨૦-૮-૨૦૦૮ના શનિવારે સાંજે ગ્રીનલૌન્સ હાઇસ્ક્વુલ ખાતે માત્ર યુવાનો માટે સ્વાધ્યાય, સત્સંગ અને ભક્તિનો વિશિષ્ટ કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો.

પ.પૂ.ભાઈશ્રીનું આગમન થતાં ખૂબ ઉલ્લાસ-પૂર્વક તેમનું સ્વાગત કરાયું હતું. દીપ પ્રાગટ્ય બાદ બ્ર.નિ.શ્રી મિનળબેને પોતાની અનોખી શૈલી સાથે પ્રસન્નતાપૂર્વક યુવા શબ્દની વ્યાખ્યા કરી તેનો અંગ્રેજીમાં ભાવાર્થ કર્યો. Y : Young, U : Unique, V : Vibrant, A : Achievers.

બ્ર.નિ.શ્રી ભૂપતભાઈએ પરમ કૂપાળુદેવના વચનામૃતને ટાંકી સત્સંગ, સત્પુરુષ તેમજ ભક્તિનો મહિમા સમજાવ્યો હતો. તેમની વાણીએ દરેક યુવા મુમુક્ષુના હદ્યમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી પ્રત્યે ઉત્કૃષ્ટ પ્રેમભક્તિ જગાડી હતી.

ભોજન બાદ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ બોધ પ્રેરક કથાના માધ્યમથી સૌને ઉપદેશ્યા કે કોઈ પણ અપેક્ષા વગર પોતાના જીવનનાં કર્તવ્યોને નિભાવવા તેમજ અધ્યાત્મ માર્ગે પણ ફળની દૃઢ્યા વગર શુદ્ધ અંતઃકરણથી સાધના કરવી.

બ્ર.નિ.શ્રી વિનુભાઈએ સૌને ઉપકારી થાય તેવી પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરી હતી કે જેના પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ઉત્તમ અને સચોટ જવાબ આપ્યા હતા. તે જવાબો થકી તાણાયુક્ત વ્યસ્ત જીવનમાં ગુરુઆજ્ઞા પાલન

તેમજ સંતોષ અને સમભાવી જીવન કેવી રીતે જીવી શકાય તે સમજાયું હતું.

પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પોતાની અંતરદૃઢ્યા વ્યક્ત કરતાં કહ્યું કે યુવાનો માટેના સ્વાધ્યાયનું નિયમિત આયોજન કરવું જરૂરી છે અને હું આશા રાખું છું કે આપ સર્વ યુવાનો મળીને તે અંગેની જરૂરી વ્યવસ્થા કરશો.

કાર્યક્રમના છેલ્લા ચરણમાં હદ્યમાં અધ્યાત્મ-ભાવને કેળવી સૌંદર્ય મળી ગરબા લીધા હતા તેમજ અંતમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી પ્રત્યે નિર્મણ ભક્તિ વ્યક્ત કરતું હિન્દી ગીત "તુમ હો તો" વગાડી પ.પૂ.ભાઈશ્રીનાં ચરણોમાં વંદન કરી આ દિવ્ય કાર્યક્રમની સમાપ્તિ થઈ હતી.

❖ ❖ ❖

મુમુક્ષુ બહેનો માટેનો વિશિષ્ટ સ્વાધ્યાય

તા. ૧૩-૮-૨૦૦૮ના શનિવારના દિવસે આત્માર્થી કુન્દનબેન સંઘવીના ધરે દાદરમાં સાંજે ૪-૩૦ થી ૬-૩૦ સુધી માત્ર મહિલાઓ માટે એક વિશિષ્ટ સત્સંગનું આયોજન કરવામાં આવેલ. બહેનો સંસારમાં રહી પોતાના દૈનિક જીવનમાં પરમાર્થ સાધતાં આધ્યાત્મિક જીવન કેમ જીવી શકે? તે વિષયને મુખ્ય કેન્દ્રસ્થાને રાખી સફળ જીવન જીવવાની જીવિબુદ્ધી પૂ. બ્ર.નિ. લલિતાબેન તથા પૂ. બ્ર.નિ. મિનળબેન ખૂબ જ પ્રેમ તથા કરુણાર્થી દર્શાવી. ૧૧૫ જેટલી બહેનોએ ખૂબ જ ઉલ્લાસપૂર્વક આ સત્સંગનો લાભ લીધો. બહેની સંખ્યામાં બહેનોની ઉપસ્થિતિ તેમની ધર્મજિજ્ઞાસા તથા કંઈક મેળવવાની તાલાવેલી દર્શાવતી હતી.

પ.બ્ર.નિ. લલિતાબેન ખાસ અમદાવાદથી અમારી વિનંતી સ્વીકારી આ સત્સંગ માટે પધારેલ. પૂ.બ્ર.નિ. મિનળબેન પણ ઘણાં વ્યસ્ત હોવા છતાં અમારે માટે ખાસ પધારેલ જે તેઓની સ્વપ્ર-કલ્યાણની ભાવના દર્શાવે છે. શાંતમૂર્તિ પૂ.

લલિતાબેને સ્વાધ્યાયમાં એક પત્રનો આધાર લઈ સમજાયું કે, "જે કર્મો ઉદ્યમાં આવે છે તે સમભાવે વેદી નવાં ન બંધાય તેની જાગૃતિ ખાસ રાખવાની છે. શાનીગુરુનું માહાત્મ્ય સમજાવી, આવો જોગ ફરી ફરી નહીં મળો, તો આ આધ્યાત્મિક કાર્યને જીવનમાં મુખ્ય કરી, બીજું બધું ગૌણ કરવા જેવું છે." સ્વાનુભવથી નીતરતી વાણી હંદ્યસ્પર્શી તથા આખ્લાદક હતી.

પૂ.બ્ર.નિ. મિનળબેને જીવનનાં વિવિધ પાસાંઓ અને સંસારમાં ઋષાનુભંધે મળેલા વિવિધ સંબંધોને કર્દી રીતે નિભાવવા? જીવનમાં હકારાત્મક વલાશ, પ્રેમભર્યુ જીવન જીવવાથી આનંદ અને શાંતિ પ્રામ થાય છે તે હકીકત જુસ્સાભેર સમજાવી. પૂ. બાપુજી, પૂ. ગુરુમા તથા પૂ.ભાઈશ્રીના જીવનની ગૌરવભરી શાનમય વાતો બધા સમક્ષ રજૂ કરતાં સૌનાં રોમરોમ ઉલ્લાસિત થઈ ગયાં. તેઓશ્રીએ જે અનુભવ્યું તે જ સત્ય આચરણમાં મૂકીને નિષ્કામપણે સૌને જે માર્ગદર્શન આપ્યું તે સૌના અંત:કરણને સ્પર્શી ગયું. સૌના પુણ્યોદયે, અમૃતતુલ્ય અવિરત વાણીએ સર્વને થોડા સમયમાં ઘણું ઘણું સમજાવી દીધું. શાનીગુરુનું જીવનમાં સ્થાન તથા હંદ્યમાં સ્થાપન કેવું હોવું જોઈએ? તે સમજાવતાં તેમના મુખ પરના અહોભાવ તેઓની ઉત્કૃષ્ટ ગુરુભક્તિનાં દર્શન કરાવતાં હતાં.

આવા સુંદર અને સફળ સ્વાધ્યાય માટે ફરી આયોજન કરવાની સૌઅંગ્રેજી ભલામણ કરી. આત્માર્થી મમતાબેને પૂ. બ્ર.નિ. લલિતાબેન તથા આત્માર્થી રીટાબેને પૂ.બ્ર.નિ. મિનળબેનનું તિલક કરી, આંટી પહેરાવી અભિવાદન કર્યું. આત્માર્થી દુલારીબેને બન્ને બ્રહ્મનિષ્ઠોનો આભાર માની એક મોમેન્ટો અર્પજા કર્યો. છેવટે સૌ નાસ્તાપાણી કરી, સંતોષ સાથે પ્રસન્નાચિત્રે છૂટા પડ્યા. સંઘવી પરિવારનો આ વિશિષ્ટ સ્વાધ્યાય ગોઠવવા બદલ ખૂબ જ સાથ અને સહકાર સાંપુલેલ હતો.

જ્યબિંખ્યુ શતાબ્દી વર્ષ નિમિત્તે કાર્યક્રમો હંદ્યસ્પર્શી નાટક તથા પ્રેરક વ્યાખ્યાન

રોટરી કલબ ઓફ વઢવાણ સીટી દ્વારા પ.પૂ.ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીના પ્રમુખપણા નીચે તા. ૩-૮-૦૮ રવિવારના જ્યબિંખ્યુ શતાબ્દી વર્ષ નિમિત્તે એક સુંદર પ્રોગ્રામ રાખવામાં આવેલ. પ્રથમ એક સભાનું આયોજન કરવામાં આવેલ, જેમાં કવિશ્રી રાજેન્દ્ર પટેલે જ્યબિંખ્યુનાં કેટલાંક સ્મરણોની રજૂઆત કરી. ડૉ. કુમારપાળ દેસાઈ તથા પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પ્રસંગ અનુરૂપ પોતાનું વક્તવ્ય આપેલ. આ પછી જ્યબિંખ્યુ રચિત નાટક "બંધન અને મુક્તિ" રજૂ કરવામાં આવેલ. આ નાટક જશવંત ઠાકર મેમેરિયલ ફાઉન્ડેશનના સહયોગથી રજૂ કરવામાં આવેલ. નાટકનું દિગ્દર્શન : અદિતિ દેસાઈ; સહ દિગ્દર્શન : રક્ષાનાયક; સંગીત : દેવલ મહેતા તથા રૂપ કલાકારોએ ખૂબ જ સુંદર રીતે રજૂ કરેલ. રોહિણીયા ચોરની કથા ઉપરથી આ નાટક બનાવવામાં આવેલ છે. વઢવાણ સીટીના સી.યુ. શાહ મેરિકલ હોલમાં આ પ્રોગ્રામ રાખવામાં આવેલ.

જ્યબિંખ્યુ શતાબ્દી વંદના - પ્રોગ્રામ

તા. ૮-૮-૨૦૦૮ શનિવારે સાંજે મુંબઈના બિરલા માતુશ્રી સભાગૃહમાં, કવિશ્રી રાજેન્દ્ર શાહના પ્રમુખપણા નીચે આ પ્રોગ્રામ રાખવામાં આવેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રી આ પ્રોગ્રામના અતિથિવિશેષ તરીકે હાજર રહેલ. શ્રી ધીરુબેન પટેલે મુખ્ય મહેમાન તરીકે પોતાનું વક્તવ્ય આપેલ. જ્યબિંખ્યુ રચિત પ્રજી પુસ્તકોનું વિમોચન પ.પૂ.શ્રી રાકેશભાઈ જવેરી હસ્તક કરવામાં આવ્યું. તે પછી તેમણે પોતાનું વક્તવ્ય આપેલ. સભાનું સંચાલન શ્રી ઉદ્યન ઠક્કરે કરેલ.

આ પછી "બંધન અને મુક્તિ" નાટકની રજૂઆત કરવામાં આવેલ. આ કાર્યક્રમમાં શ્રેષ્ઠીઓ, સમાજના અગ્રગણ્યો, લેખકો, કવિઓ, આમંત્રિતો

વિગેરે મોટી સંખ્યામાં હાજર રહેલ. ઘણો જ ભવ્ય તથા સુંદર કાર્યક્રમ રહ્યો.

સર્વેની જાણ ખાતર : જયભિષ્ણુ સાયલા ગામના હતા અને તેઓ પદ્મશ્રી ડૉ. કુમારપાળ દેસાઈના પિતાશ્રી.

બિહાર પૂર અસરગ્રસ્ત માટે સહાય

તાજેતરમાં બિહાર રાજ્યમાં આવેલ વિનાશક પૂર અને તેનાથી સર્જયેલ તારાજ એક રાષ્ટ્રીય આઝિત છે. જેને માનવધર્મ સમજ તથા માનનીય મુખ્ય મંત્રીશ્રી ગુજરાત રાજ્યની અધીલને ધ્યાનમાં લઈને બિહારના પૂર પીડિતો માટે સંસ્થા તરફથી નીચે મુજબની સહાય મોકલવામાં આવેલ.

ક્રમ	વિગત	નંગ	પાર્સલ સંખ્યા	અંદાજિત રકમ
1.	જેન્ટ્સ શર્ટ	200	2	20,000
2.	જેન્ટ્સ પેન્ટ્સ	200	4	30,000
3.	લેડીઝ વેર	200	2	30,000
4.	ગરમ બ્લેન્કેટ	14	1	2,000
	કુલ :	614	9	82,000

**શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ પ્રેરિત
‘પ્રેમની પરબ’**

જુલાઈથી સપ્ટેમ્બર-૨૦૦૮ કાર્ય અહેવાલ

નવું શૈક્ષણિક સત્ર જૂન-૦૮થી શરૂ થયું. ‘પ્રેમની પરબ’ તરફથી નવાં પ્રવેશ પામતાં ઉપ૦૦૩૦ વધુ બાળકોને શૈક્ષણિક કીટ્સ આપવામાં આવી. ધામધૂમથી પ્રવેશોત્સવ ઉજવાયો. સુરેન્દ્રનગર જિલ્લામાં એક સાયલા તાલુકો જ એવો હતો જેમાં નવાં નામાંકિત તમામ બાળકોને કીટ સ્વરૂપે શૈક્ષણિક સામગ્રી મળી. શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમના આ સત્રકાર્યની નોંધ જિલ્લાના શિક્ષણતંત્રમાં પણ લેવાઈ.

ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ અમદાવાદ આયોજિત સાહિત્ય યાત્રામાં જુલાઈ માસની ૧૦મી તારીખે ગુજરાતના નામાંકિત સાહિત્યકારો આશ્રમમાં પદ્ધાર્યો. સુરેન્દ્રનગર જિલ્લામાં સાહિત્ય યાત્રાનું સંયોજન આશ્રમના પ્રતિનિધિ તરીકે ચંદ્રકાંતભાઈએ કર્યું. અને શરૂઆત આશ્રમના પવિત્ર પરિસરથી થઈ. નામી સાહિત્યકારો સર્વશ્રી રાજેન્દ્ર શુક્લ, હરિકૃષ્ણ પાઠક, રાજેન્દ્ર પટેલ, મનસુખ સલ્લા, સંજુ વાળા, સતીષ વ્યાસ, મહેન્દ્ર જોશી, જગદીશ જોશી વગેરેએ શિક્ષકો અને પૂ. એલ. એમ. વોરા ગલ્વસ્ હાઈસ્કૂલ અને કોલેજની બાળાઓ સાથે વાર્તાવાપ કર્યો.

જુલાઈ માસમાં સાયલા શાળા નં.-૫, ચોરવિરા (થાન) શાળા તેમજ ડેપાર્ટમેન્ટ કન્યાશાળામાં વાલી મીટિંગો થઈ. શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે દરેક સ્થળે હાજર રહી વાલીઓને જાગૃત કર્યા.

તા. ૨૩-૭-૦૮ના રોજ આકાશવાણી રાજકોટ દ્વારા ‘પ્રેમની પરબ’ કાર્યક્રમ અંગે રેકોર્ડિંગ થયું. જે તા. ૨૮/૭/૦૮ના રોજ પ્રસારિત કરવામાં આવ્યું. શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે ૧૫ મિનિટ આપેલ વાર્તાવાપ સૌએ સાંભળ્યો.

ઓગસ્ટ માસમાં ૪/૮/૦૮ થી ૮/૮/૦૮ સુધી ‘પ્રેમની પરબ’ દરેક શાળાઓમાં સુલેખન અભિયાન ચલાવવામાં આવ્યું. આ માસમાં સાયલા તાલુકામાં હી ૧૪ વર્ષની વય જૂથના ડ્રોપ આઉટ બાળકોનો સર્વ કરવામાં આવ્યો.

૧૫ ઓગસ્ટ સ્વાતંત્ર્યદિનની ઉજવણી દરેક શાળાઓમાં ઉત્સાહભેર કરવામાં આવી.

‘સ્વર્ણિમ ગુજરાત’ કાર્યક્રમ અંતર્ગત તારીખ- ૧૮/૮/૦૮ના રોજ સંકલ્પ જ્યોતિ રથ સાયલામાં આવ્યો. પ્રેમની પરબની શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓ અને પૂ. એલ. એમ. વોરા ગલ્વસ્ હાઈસ્કૂલની બાળાઓએ સ્વાગત કર્યું અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો રજૂ કર્યો. ગુજરાત રાજ્યના શિક્ષણ મંત્રીશ્રી અને અન્ય રાજકીય આગેવાનો આ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત હતા.

તા. ૨૧/૮/૦૮ના રોજ કલેક્ટર કચેરી સુરેન્દ્રનગરના સભાખંડમાં બાળ-શિક્ષણ અને બાળ-મજૂરી નાબૂદી અંગેનો સેમીનાર હતો. જિલ્લાના ઉચ્ચ અધિકારીઓ, કેળવણીકારો સાથે 'પ્રેમની પરબ' તરફથી શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે ભાગ લીધો. સૂચનો પણ કર્યા.

'પ્રેમની પરબ'ની પપ અને સાયલા તાલુકાની બાકીની બધી શાળાઓ-કુલ ૧૧૮ શાળાઓને-વિજ્ઞાન શિક્ષણને પોષક બને અને વૈજ્ઞાનિક દાખિકોણ કેળવાય તે હેતુસર "વિજ્ઞાન દર્શન" માસિક ૧ વર્ષ સુધી મળે તે માટે વાર્ષિક લવાજમ ભરવામાં આવ્યું. બાળકોનું માસિક 'બાળસૂચિ' પણ જે બાળકો, શિક્ષકો બંધાવે તેને રૂ. ૧૦/- લેખે 'પ્રેમની પરબ' તરફથી સહાય આપવાનું નક્કી થતાં ૪૫૫ વિદ્યાર્થીઓએ લવાજમો ભર્યા.

શ્રી નાનચંદ્રજી સ્મારક પ્રાથમિક શાળા નં.-૧ ના આચાર્ય શ્રી બિપીનચંદ્ર ડી. રાવલને શ્રેષ્ઠ શિક્ષકનો એવોઈ જાહેર થયો. ૫ સાટેભર શિક્ષક દિને રાષ્ટ્રપતિજ્ઞના હસ્તે એનાયત થયો. સાયલા તાલુકાને 'પ્રેમની પરબ'ને ગૌરવ મળ્યું. જુદી જુદી શાળાઓએ પણ તેમને સન્માન્યા. દરેક સમારંભમાં શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈએ હાજરી આપી શિક્ષકોને શ્રેષ્ઠતા પ્રામ કરવા પ્રોત્સાહિત કર્યા.

તા. ૨૩/૮/૦૮ના રોજ "શિક્ષણમાં કળા અને સર્જનાત્મકતા" વિષય પર કાર્યશાળા પ્રયોજાઈ. ગુજરાતના નામી ચિત્રકાર શ્રી સવજી છાયા (દ્વારકા), શ્રી મધુકાન્ત જોશી (રાજકોટ) અને કવિ શ્રી રમેશ આચાર્ય (સુરેન્દ્રનગર) તજ્જ્ઞ તરીકે ઉપસ્થિત રહ્યા. પૂ.ભાઈશ્રી અને મુમુક્ષુ ગણની પ્રેરક ઉપસ્થિતિનો સુંદર યોગ થયો.

તા. ૨૫/૮/૦૮ના રોજ ગુજરાત કેળવણી પરિષદ યોજિત શક્ષણ-ચિંતન શિબિર અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત વિદ્યાપીઠના અહિસા શોધ ભવનના

પરિસંવાદ ખંડમાં યોજાઈ. ગુજરાતના કેળવણીકારો મળ્યા હતા. આશ્રમ વતી શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈએ ચિંતન-ચર્ચામાં ભાગ લીધો.

આ સમયગાળામાં બે શાળાઓને પાણી વ્યવસ્થા માટે સહાય કરી.

તા. ૩/૧૦/૦૮ સાયલા તાલુકાના તમામ ૮૦૦ શિક્ષકોનું સ્નેહમિલન ગોઠવાનું આયોજન છે, જેમાં 'પ્રેમની પરબ' પ્રોજેક્ટને વિસ્તારી ૧૧૮ શાળાઓમાં અસરકારક અને પરિણામલક્ષી બનાવવાની ગોછિ થશે. પૂ.ભાઈશ્રીની નિશામાં ઉચ્ચ અધિકારીઓ અને કેળવણીકારો ઉપસ્થિત રહેશે. - ચંદ્રકાંત વ્યાસ

❖ ❖ ❖

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત આશીર્વાદ વિકલાંગ સેન્ટર, સાયલા જુલાઈથી સપ્ટેમ્બર-૨૦૦૮ કાર્ય અહેવાલ

શ્રી આર.એસ. જાદવ તેમજ શ્રી અરુણભાઈ દોશી અમદાવાદ અંધજન મંડળમાં ડૉ. શ્રી ભૂષણ પુનાની સાથે સાધન સહાય કેમ્પ અંતર્ગત મીટિંગ કરી.

ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત શ્રી નંદિનીબેન, શ્રી વિમલબેન, શ્રી કિન્નરીબેન સાથે ગ્રા. ડિસ્ટ્રિક્ટના મેનેજર તથા સુપરવાઈઝરની મીટિંગ યોજાઈ.

તેથી જ્લાઈન્ડ મેનેજમેન્ટ મીટિંગમાં શ્રી આર. એસ. જાદવ અમદાવાદ અને નેશનલ નેટવર્કમાં શ્રી દીપક ચૌહાણે ઓરિસ્સામાં ભાગ લીધો.

સાઈટ સેવર સી.બી.આર. પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત અલાહબાદ, છતીસગઢ, જબલપુર, હૌસંગાબાદ અને સુલતાનપુરથી ૭૮ તાલીમાર્થાઈઓ, સાયલા તાલુકાના ૬૨ હેલ્પવર્કરો અને ૫૪ તલાટી તેમજ ગ્રામભિત્રોને તાલીમ આપી.

કષ્ટ વિકાસ ટ્રસ્ટમાંથી મિસ. લોરેન્સ વિકલાંગો માટે ગ્રાભ્ય વિસ્તારમાં ચાલતી પ્રવૃત્તિઓની તાલીમ માટે આવ્યા.

સર્વ શિક્ષા અભિયાન મિશન અંતર્ગત શ્રી કેર સેન્ટર, ચોટીલામાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમામાં ૩૦ વિકલાંગ વ્યક્તિઓને સિવણકામ, ભરતકામ, સ્ટોનવર્ક તેમજ રસોઈની તાલીમ આપવામાં આવી અને સમાપન સમારંભ જ્ઞાનસાગર હાઈસ્કુલમાં જિલ્લા કો.-ઓર્ડિનેટર શ્રી વિકમસિંહ, જ્ઞાનસાગર હાઈસ્કુલના સંચાલક શ્રી કિરીટસિંહ રહેવર તેમજ આશીર્વાદના પ્રોગ્રામ મેનેજર આર.એસ.જાદવ અને ચોટીલાના અગ્રણી શ્રી કીર્તિભાઈ અને અન્ય મહાનુભાવોની હાજરીમાં યોજાયો.

આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા વિકલાંગ વ્યક્તિઓ માટે મેડિકલ સર્ટિફિકેટ કેમ્પ ચોટીલામાં કરવામાં આવ્યો અને જેમાં ૨૧૧ વિકલાંગ વ્યક્તિઓને મેડિકલ સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવ્યાં.

પ.પૂ.ભાઈશ્રીના સાનિધ્યમાં અને શ્રી વિકમભાઈ તથા શ્રી મીનળબેન અને મુમુક્ષુઓની હાજરીમાં ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ, રક્ષાબંધન પર્વ તેમજ ગણેશ મહોત્સવ અને અંધજન મંદળના વાર્ષિક રસોત્સવની ઉજવણીમાં બાળકોએ જુદા જુદા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો કર્યા અને ઈનામ મેળવ્યાં.

સમાજ સુરક્ષા અને આશીર્વાદના સહયોગથી પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીના હસ્તે ૨૮ ટ્રાયસિકલ, ૩૪ સિલાઈ મશીન અને ઓળખકાર્ડનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું.

ત્રણ માસ દરમ્યાન અંધજન મંદળ વસ્ત્રાપુરથી કો.-ઓર્ડિનેટર હિમાનીબેન, જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, સેન્સ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ડિયા અમદાવાદના અધિકારી, રાજકોટ સર્વશિક્ષા અભિયાન મિશનના સી.આર.સી. તથા શિક્ષણ અધિકારી અને જિલ્લા કો.-ઓર્ડિનેટર તથા શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળમાંથી ડૉ. શ્રી જે. એન. ટોળિયા પરિવાર તથા મુમુક્ષુઓએ શુભેચ્છા મુલાકાત લીધી.

વૈરાગ્ય પરિણાતિ કેવી હોય ?

વૈરાગ્ય પરિણાતિ શાંતિરૂપ છે. વિભાવ પ્રવૃત્તિથી નિવૃત્તિ થાય અને સ્વભાવની પરિણાતિ પ્રગટ થાય તે વૈરાગ્ય છે. સાચો વૈરાગ્ય તેનું નામ કે અંતરમાં જ્ઞાયકની પરિણાતિ થાય અને વિભાવથી વિરક્તિ થાય. તે વૈરાગ્ય શાંતિમય દશા છે.

ઉપયોગ અંતર્મુખ ક્યારે થાય ?

જેને યથાર્થપણે બહાર ક્યાંય સાચે સાજ ગમે નહિ ત્યારે ઉપયોગને રહેવાનું સ્થાન બીજે ક્યાંય રહેતું નથી તો ઉપયોગ ક્યાં ટકે ? જ્યાં રૂચિ હોય ત્યાં ટકે. જેને સંપૂર્ણ પણ રૂચિપૂર્વક રાગ થતો નથી તેનો ઉપયોગ જ્ઞાન તરફ-સ્વરૂપ તરફ જશે. શુભાશુભ ભાવનો આશ્રય બરાબર ગમતો નથી તે પોતાના ચૈતન્યનો આશ્રય ગોતી લેશો, જે બહાર જતો નથી તે પોતાનો અંદરનો આશ્રય શોધીને તેમાં જ રહેશો.

જ્ઞાની ચોવીસે કલાક શું કરે છે ?

જ્ઞાનીને તો પોતાના જ્ઞાયક આત્માનો જ આશ્રય છે. તેનો ઉપયોગ જે પ્રમાણે તેની દશા હોય તે પ્રમાણે બહારમાં જાય છે. ગૃહસ્થાશ્રમમાં સભગ્રદષ્ટ હોય તો ગૃહસ્થાશ્રમના કાર્યોમાં તેનો ઉપયોગ જાય, પણ તેની પરિણાતિ નિરંતર ચૈતન્યના આશ્રયમાં જ છે. તેણે ચૈતન્યનો આશ્રય ગ્રહણ કરેલો છે, બાબુ આશ્રય છૂટી ગયો છે. જેમ પોતાના ધરમાં ઊભેલો માણસ પોતાના ધરને છોડ્યો નથી. વળી ધરની બહાર માણસો આવે તેની સાથે બોલે, ચાલે, બધા વ્યવહાર કરે, ધરને છોડીને ક્યાંય જતો નથી, તેમ જ્ઞાનીને ચૈતન્યનો આશ્રય ચોવીસે કલાક છૂટ્યો નથી. ઉપયોગ ઉદ્ય અનુલક્ષીને બહાર જાય, બધો વ્યવહાર કરે, દેવશાસ્ત્ર-ગુરુની પૂજા-ભક્તિ વગેરે કાર્યો કરતો દેખાય, પણ આશ્રય તો ચૈતન્યનો જ રહે છે.

આશીર્વાદ વિકલાંગ ટ્રસ્ટ, સાયલા

સાધન સહાય કેમ્પ - મહેસાણા

તા. ૬ અને ૧૦ સપ્ટેમ્બર-૨૦૦૮

પ.પૂ.ભાઈશ્રીના આશીર્વાદ અને શ્રી વિકમભાઈના સ્નેહ અને શ્રી અરુણભાઈ દોશીના પ્રેમ તેમજ શ્રી નંદિનીબેન રાવલના માર્ગદર્શનથી મહેસાણા જિલ્લાના દાતાશ્રી ડૉ. જે. એન. ટોળિયા અને શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળના સહયોગથી વિકલાંગો માટે સાધન સહાય કેમ્પ પલાસરમાં યોજાયો જેમાં અગાઉ આશીર્વાદના સ્ટાફ ગામડાંઓમાં જરૂરી પ્રચાર કરીને પાંચ જેટલા નિદાન કેમ્પ કર્યો. આ કેમ્પનો વિતરણ સમારંભ પલાસર મુકામે પી.આર.પટેલ કોલેજના કેમ્પસમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીના સાનિધ્યમાં યોજાયો. જેમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા શ્રી વિકમભાઈ તથા દાતાશ્રી ડૉ.જે.એન. ટોળિયા પરિવાર, શ્રી નંદિનીબેન રાવલ, શ્રી જ્યંતિભાઈ શાહનું વિકલાંગ કેન્દ્રના સ્ટાફ કુમ કુમ તિલક કરીને સ્વાગત કર્યું. તેમજ સમારંભ હોલમાં મહેમાનોનું પાઘડી તથા સાલથી સન્માન કરવામાં આવ્યું. આ કેમ્પમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ વિકલાંગોને આ સાધનોથી હરવા-ફરવામાં અને તેમના વિકાસમાં ખૂબ જ ઉપયોગી થાય તેવા આશીર્વાદ આપ્યા. હર્ષનીય બાબત તો એ છે કે સમગ્ર કેમ્પ પ્રાંગણમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા દાતાશ્રી ડૉ.જે.એન. ટોળિયા પરિવારે દરેક વિતરણ સ્ટોલની મુલાકાત લીધી. આ કેમ્પ દરમ્યાન ૮૦૮ વિકલાંગોને અંદાજે રૂ. ૧૭,૪૪,૦૦૦નાં સાધનો પ.પૂ.ભાઈશ્રી, શ્રી વિકમભાઈ અને દાતાશ્રી ડૉ.જે.એન. ટોળિયા પરિવાર, શ્રી નંદિનીબેન રાવલ, શ્રી અરુણભાઈ દોશી, શ્રી જ્યંતિભાઈ શાહના હસ્તે વિતરણ કરવામાં આવ્યાં. આ કેમ્પ માટે શ્રી અરુણભાઈ દોશી તથા શ્રી આર.એસ.જાદવ તથા સ્ટાફ પ.પૂ.ભાઈશ્રીના આશીર્વાદથી બે માસ સુધી દરેક સંસ્થાઓ જોડે સંલકન કરીને કેમ્પ સફળ બનાવ્યો. સમગ્ર કેમ્પનાં સાધન અંધજન મંડળ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ દ્વારા પૂરાં પાડવામાં આવ્યાં અને ડૉ. શ્રી ભુષણ પુનાની તથા શ્રી નંદિનીબેન રાવલે સંસ્થાના સંપર્કમાં રહીને સહયોગ આપ્યો.

આ સાથે ખર્ચની વિગત સામેલ છે.

સાધન સહાય કેમ્પ-મહેસાણા

ક્રમ	વિગત	ખર્ચ
૧.	સાધન ખર્ચ	૧૭,૪૪,૦૦૦
૨.	અમદાવાદથી સાધન લાવવાનો ખર્ચ	૪૦,૨૦૦
૩.	ભોજન ખર્ચ મહેમાનો ૧૫૦ વ્યક્તિ, લાભાર્થી ૮૫૦. તા. ૬/૬/૦૮ અને ૩૫૦, ૧૦/૬/૦૮ કુલ ૧૩૦૦ વ્યક્તિ	૬૮,૭૫૦
૪.	મંડપ સર્વિસ ખર્ચ	૮૧,૦૦૦
૫.	ચાણસમા, પાટણ ટ્રસ્ટ કોલેજને ડોનેશન	૧૧,૦૦૦
૬.	મહેમાનોને રહેવાનો એડવાન્સ હોટલ ખર્ચ	૧૧,૦૦૦
૭.	ફોટા ખર્ચ	૫,૦૦૦
૮.	ટેલિફોન ખર્ચ	૨,૫૦૦

૮.	પોસ્ટેજ ખર્ચ	૨,૦૦૦
૧૦.	બેનર ખર્ચ	૭,૦૦૦
૧૧.	સ્ટેશનરી, છપામણી, એરોક્ષબર્ચ, નિદાન કેમ્પ તેમજ વિતરણ કેમ્પ દરમ્યાન થયેલ ખર્ચ	૬,૦૦૦
૧૨.	કેમ્પ અગાઉ થયેલ ટ્રાવેલિંગ ખર્ચ	૫,૦૦૦
૧૩.	નિદાન કેમ્પ અગાઉ થયેલ પ્રચાર ખર્ચ	૧૨,૦૦૦
૧૪.	નિદાન કેમ્પમાં થયેલ ખર્ચ (૫ કેમ્પ)	૨૦,૦૦૦
૧૫.	વિતરણ કેમ્પમાં થયેલ ટ્રાવેલિંગ ખર્ચ	૧૨,૦૦૦
	કુલ	૨૦,૩૧,૫૪૦

મહેસાણા સાધન સહાય કેમ્પ

ક્રમ	સાધન	નંગ	કિંમત	ટોટલ નંગ	કુલ કિંમત
૧.	ટ્રાયસિકલ	૧	૪,૦૦૦	૨૧૨	૮,૪૮,૦૦૦
૨.	મીની ટ્રાયસિકલ	૧	૩,૮૦૦	૧૬	૬૨,૪૦૦
૩.	પેરાલેજ્ક ટ્રાયસિકલ	૧	૪,૪૦૦	૩	૧૩,૨૦૦
૪.	બ્હીલ ચેર	૧	૪,૦૦૦	૩૮	૧,૫૨,૦૦૦
૫.	મોડીફાઈ સી.પી. ચેર	૧	૨,૨૫૦	૧૩	૨૮,૨૫૦
૬.	સ્પેશિયલ સી.પી. ચેર	૧	૧,૮૦૦	૪	૭,૨૦૦
૭.	ફોર પેડ સ્ટીક	૧	૨૨૫	૩૮	૮,૫૫૦
૮.	શૈક્ષણિક કીટ	૧	૧,૨૦૦	૨	૨,૪૦૦
૯.	નાની ઘોડી	૧	૪૭૫	૨	૮૫૦
૧૦.	મીડિયમ ઘોડી	૧	૪૦૦	૩	૧,૪૦૦
૧૧.	મોટી ઘોડી	૧	૪૩૦	૫૭	૩૦,૨૧૦
૧૨.	મોટી ઘોડી	૧	૪૮૦	૨૫	૧૪,૫૦૦
૧૩.	કેલીપર્સ/સી.પી.વોકર/શૂઝ			૧૩૮	૩,૩૨,૧૮૦
૧૪.	કુત્રિમ પગ			૪	૧૫,૦૦૦
૧૫.	સ્પાયનલ જેકેટ	૧	૪,૦૦૦	૧	૪,૦૦૦
૧૬.	મોનો હીયરિંગ એઝ્ડ	૧	૮૦૦	૨૦૭	૧,૬૫,૬૦૦
૧૭.	સ્ટીરિયો હીયરિંગ એઝ્ડ	૧	૧,૧૦૦	૨૭	૨૮,૭૦૦
૧૮.	સિલાઈ મશીન	૧	૪૦૦૦ સ.સુ. ૧૫૦૦ સંસ્થાએ	૨૦	૨૭,૪૫૦
	કુલ			૮૧૦	૧૭,૪૪,૦૯૦

નોંધ : કેલીપર્સ શૂઝ અને કુત્રિમ હાથ-પગ તેના માપ આધારિત કિંમત હોય છે એટલે દર્શાવી નથી.
સ.સુ. એટલે સમાજ સુરક્ષા ખાતું.

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ - સાયલા

‘એકાંત મૌન આરાધના’

અરજી પત્રક

(શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ પ્રકલ્પમાં જોડાયેલ મુમુક્ષુ માટે જ)

નામ :	ઉંમર :	તારીખ/વર્ષ
સરનામું :	અર્પણતા	
	અર્ધપ્રાપ્તિ	
ફોન નં.	પૂર્ણપ્રાપ્તિ	
	ઉચ્ચ શ્રેણી	

સંસાર-તાપથી દુભાયેલા ત્રાહિત દુઃખી આત્માઓનું દુઃખ જોઈ પ. પૂ. ભાઈશ્રીએ બહુ અનુકૂળ કરી ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરનું આયોજન કર્યું છે. શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયા બાદ મારો અધ્યાત્મ પુરુષાર્થ હજી વધુ પ્રબળ, વધુ જોમવંત, ધ્યેયલક્ષી બને તે માટે આ ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરમાં મારા આત્માના શ્રેયાર્થે મને તક આપવા નભે વિનંતી છે.

આ શિબિર માટેના બધા જ નિયમો મેં વાંચ્યા છે અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાની હું બાંધધરી આપું છું.

- ‘એકાંત મૌન આરાધના’ ની કેટલી શિબિરો ભરી છે ?
.....
- હું ‘એકાંત મૌન આરાધના’ ની શિબિર નંબર તારીખ થી
..... તારીખ માટે અરજી કરું છું.

શ્રુત લીડરનું નામ :-

શ્રુત લીડરનો અભિપ્રાય :-

શ્રુત લીડરની સહી :-

સાધકની સહી :-

- નોંધ : (અ) શિબિર શરૂ થવાના એક મહિના પહેલાં અરજી પત્રક ભરીને આશ્રમમાં પહોંચાડવાનું રહેશે.
(બ) શ્રુત લીડરના અભિપ્રાય વગરનું અરજી પત્રક અમાન્ય ગણવામાં આવશે.
(ક) શિબિરમાં પસંદગી પામેલ મુમુક્ષુઓને વહેલી તકે જાણ કરવામાં આવશે.

- ખાસ નોંધ :- (ખ) પરદેશના તથા લાંબા ક્ષેત્રે રહેતા મુમુક્ષુઓ “શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ” પ્રકલ્પમાં ન જોડાયેલ હોય તો પણ ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિર માટે અરજી કરી શકશે.

(પાછળ)

‘એકાંત મૌન આરાધના’

શિબિરના નિયમો

૧. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર શરૂ થવાની હોય તે તારીખથી એક મહિના પહેલાં દેશ કે પરદેશના મુમુક્ષુઓ અરજી પહોંચાડવાની રહેશે.
૨. શિબિરને આગામી દિવસે મુમુક્ષુઓએ આશ્રમમાં હાજર થઈ જવાનું રહેશે. અને શિબિર પૂર્ણ થાય પછી જ આશ્રમ છોડીને જઈ શકાશે.
૩. રૂમમાં નાસ્તો કરવો નહીં.
૪. આજો દિવસ આત્માનું અનુસંધાન રહે તે રીતે દરેક કમ ઉપરાંત સતત ચિંતન-મનન અને સુવિચારણા કરવી.
૫. મૌનપણે એકાંતમાં રહેતા સાધકને વૈરાગ્ય-ઉપશમભાવ વધે તે પ્રમાણેની ચર્ચા ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.
૬. શિબિર સંચાલક તરફથી જે કાંઈ સૂચના આપવામાં આવે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું.
૭. સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન અને સત્સંગના સમયે પાંચ મિનિટ પહેલાં સ્થાન ગ્રહણ કરી લેવું.
૮. મોબાઇલ ફોન, ધાપું કે પત્રવ્યવહાર શિબિર દરમ્યાન સંપૂર્ણ બંધ રાખવા.
૯. આશ્રમની બહાર જઈ શકાશે નહીં.
૧૦. ઉપરોક્ત નિયમોનો ભંગ કરનાર સાધકને શિબિર સંચાલક શિક્ષા રૂપે જે કાંઈ પ્રાયશ્ચિત્ત આપે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

ઓક્ટોબર-૨૦૦૮ થી માર્ચ-૨૦૦૯ સુધી રાખવામાં આવેલ શિબિર

મહિનો	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર	આરાધના શિબિર
ઓક્ટોબર-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.
નવેમ્બર-૦૮	એકવીસમી શિબિર ફક્ત ઉચ્ચ શ્રેણીના સાધકો માટે જ તા. ૧૪ શુક્રવાર થી તા. ૧૮ મંગળવાર સુધી	તા. ૧૪ શુક્રવાર થી તા. ૧૮ મંગળવાર સુધી
ડિસેમ્બર-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	તા.૨૫ ગુરુવાર થી તા.૩૧ બુધવાર સુધી તથા યુવાશિબિર પણ રાખવામાં આવેલ છે.
જાન્યુઆરી-૦૯	બાવીસમી શિબિર તા. ૨૨ ગુરુવાર થી તા. ૨૬ સોમવાર સુધી	તા.૨૨ ગુરુવાર થી તા.૨૬ સોમવાર સુધી
ફેબ્રુઆરી-૦૯	ત્રૈવીસમી શિબિર તા. ૨૧ શનિવાર થી તા. ૨૫ બુધવાર સુધી	તા.૨૧ શનિવાર થી તા.૨૫ બુધવાર સુધી
માર્ચ-૦૯	ફક્ત પૂર્ણપ્રાસિવાળા સાધકો માટે જ તા. ૧૮ બુધવાર થી તા. ૨૨ રવિવાર સુધી	ફક્ત અર્ધપ્રાસિવાળા સાધકો માટે જ તા.૧૮ બુધવાર થી તા.૨૨ રવિવાર સુધી

રિમાર્ક્સ : ફેબ્રુઆરી-૨૦૦૯ તથા માર્ચ-૨૦૦૯ના મહિનાની મહત્વના પ્રોગ્રામની તારીખ નક્કી થઈ શકી નથી. આથી શિબિરની તારીખમાં ફેરફાર થવાની શક્યતા છે.

સમગ્રદિષ્ટિ અંદરની શુદ્ધિ વધતી રહે ?

ભૂમિકા પ્રમાણે અંદરની શુદ્ધિ વધતી જાય છે. બેદજ્ઞાન થયેલું છે, સ્વરૂપ આચરણરૂપ ચારિત્ર છે, અનંતાનુભંધી કષાય ક્ષય થયો છે, અને શુદ્ધિ વધતી જાય છે, તેને ચૈતન્યનો આશ્રય ચોવીસે કલાક છે. ઉપયોગ ઉદ્યને અનુલક્ષી બહાર જાય તો પણ એ તેને સ્વરૂપમાં બેંચ્યા કરે છે. સ્વરૂપની મર્યાદા બહાર ઉપયોગને બહાર જવા દેતો નથી. સ્વાનુભૂતિની નિર્વિકલ્પ દશા તો જુદી જ છે. પણ તેના આધારે ઉપયોગને બહાર જવા દેતો નથી. ઉપયોગ બહારના કાર્યોમાં દેખાય, પણ સત્રદેવ-સદ્ગુરુ સત્શાસ્કની ભક્તિ-પૂજા કરે, સ્વાધ્યાય કરે કે સાંભળે પણ શુભ કે અશુભ કાર્યમાં જવા ન હે.

ક્ષયોપશમ જ્ઞાન વધે તો લાભ થાય ?

ક્ષયોપશમ જ્ઞાન હોય તો વાંધો નથી, પણ પ્રયોજન રૂપ નથી, માત્ર એક આત્મા જ પ્રયોજન ભૂત છે. વિશેષ ક્ષયોપશમ હોય તો વધારે લાભ થાય અર્થાત્ સુક્ષ્મિનો માર્ગ પ્રગટ થાય કે મોક્ષ થાય તેમ નથી. ક્ષયોપશમ જ્ઞાનને ઈચ્છા કરતાં મને આત્મા કેમ પ્રગટ થાય ? બેદજ્ઞાન કેમ પ્રગટે અને પરિણમે ? એવી ભાવના તીવ્ર કરવાની છે. થોડો ક્ષયોપશમ હોય તો પણ બેદજ્ઞાન અને સ્વાનુભૂતિ થાય છે. દરેકને એક સરખો ક્ષયોપશમ હોતો નથી, તે તે દરેકની યોગ્યતા પ્રમાણે હોય છે. ક્ષયોપશમની ઈચ્છા લાભ કરકી નથી, માત્ર પ્રયોજન ભૂત આત્માને જાણી લેવો તેમાં બધું આવી જાય છે. ઘણાં શાસ્ત્રો ભણે કે ગોખી નાખે તો આત્મા ઓળખાય એમ નથી. શાસ્ત્રનું જ્ઞાનપણું તે નિમિત્ત બને છે, વિશેષ જાણવાનું કારણ બને, પણ ક્ષયોપશમ ઘણો હોય તો જ આગળ જવાય એમ નથી. શિવભૂતિ મુનિ થોડું જાણતા હતા તો પણ આગળ ગયા. પ્રયોજન ભૂત બેદજ્ઞાન જાણે તો ભવનો અભાવ થાય, આત્મા ઓળખાય, સ્વાનુભૂતિ થાય તેને ક્ષયોપશમ સાથે સંબંધ નથી.

રાગથી છૂટા પડતાં ચૈતન્યના શુદ્ધ પર્યાયો પ્રગટે છે, અને શુદ્ધતા વધતી જાય છે. પણ તેની ઉપર દાસ્તિ આપવાથી કે તેનો આશ્રય કરવાથી તે પ્રગટ થતી નથી. આશ્રય તો દ્રવ્યનો લે તો જ શુદ્ધાત્માની પર્યાયો પ્રગટે છે. માટે દાસ્તિ તો એક પૂર્ણ ઉપર જ રાખીને ચાલવાનું છે. પર્યાયો ઉપર કે ગુણો ઉપર દાસ્તિ રાખી તેમાં રોકાવાનું નથી, પણ દાસ્તિ જ્ઞાન તરફ રાખવાની છે. પર્યાયો જે પ્રગટ થાય છે તે ચૈતન્યના આશ્રયે પ્રગટ થઈ છે, તે કાંઈ જડની નથી, તેમ જ્ઞાન યથાર્થ કરવું. દાસ્તિ પૂર્ણ ઉપર રાખવાથી જ્ઞાન યથાર્થ થાય છે, તેથી સાધકદશાની પર્યાય પણ યથાર્થપણે પ્રગટે છે. દાસ્તિપૂર્ણ દ્રવ્ય ઉપર રાખીને તેમજ જ્ઞાનમાં એમ હોય કે મારી શુદ્ધ પર્યાય હજુ અધૂરી છે, એમ દઢતા હોય તો સાધકદશા પ્રગટે છે, નહિ તો જ્ઞાન ખોઢું થાય છે.

રાગ મારાથી જુદો છે, પણ થાય છે ચૈતન્યના પુરુષાર્થની નબળાઈથી; એ રીતે બધું ખ્યાલમાં રાખે તો પુરુષાર્થ ઉપે છે. અને એમાં આનંદ દશા; વીતરાગ દશા આદિ પ્રગટે છે.

ભાવનામાં એમ રહેવું જોઈએ કે વિભાવ એ અમારો દેશ નથી. દ્રવ્ય દાસ્તિથી જોતાં ચૈતન્ય એ જ અમારો દેશ છે, અત્યારે અધૂરી શુદ્ધ પર્યાય હોવાથી વિભાવ છે, પણ એ અમારું સ્વરૂપ નથી. આમ દાસ્તિ અખંડ ઉપર રાખીને ચારિત્ર પર્યાયમાં આગળ વધવા માટે અનેક પ્રકારની ભાવનાઓ પ્રગટે છે. આથી આપણા પુરુષાર્થની ગતિ ચૈતન્યની શુદ્ધતા તરફ જવી જોઈએ. ચૈતન્ય તરફથી દાસ્તિ કરવાથી વિભાવ-પરભાવ અમારા નથી એમ ભાવના ભાવવામાં આવતાં તેનાથી પર થઈને શુદ્ધ ચૈતન્ય તરફ આગળ વધી જવાય છે.

હવે પછીના સંસ્થાના કાર્યક્રમોની સૂચિ

૧. આસોમાસની આયંબિલની ઓળી	- તા. ૬ થી ૧૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮
આસો સુદ - ૭ થી ૧૫
૨. આત્મસિદ્ધિ અવતરણ દિન તથા
પ્રમુશ્રીનો જન્મદિન	- તા. ૧૫ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮
આસો વદ - ૧
૩. દિવાળી મહોત્સવ	- તા. ૨૬ થી ૨૮ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮
આસો વદ ૧૩ થી કારતક સુદ ૧
૪. ૫. કૃ. દેવનો જન્મદિવસ	- તા. ૧૩ નવેમ્બર ૨૦૦૮, કારતક સુદ - ૧૫
૫. પૂ.ભાઈશ્રી તથા પૂ. ગુરુમાનો જન્મદિવસ	- તા. ૨૪ અને ૨૫ નવેમ્બર, ૨૦૦૮
૬. પૂ.ભાપુજીનો દેહવિલય દિન	- તા. ૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૮, માગશર સુદ - ૧૦
૭. ધર્મયાત્રા	- જાન્યુ.-૦૮ની પહેલી તારીખથી પાંચથી સાત દિવસ
માટે રાખવામાં આવશે. સ્થળ નક્કી થયેલ નથી.
૮. પૂ.ભાપુજીનો જન્મદિવસ (ફા.સુ.-૨) તથા
જિનાલય અને આશ્રમની વર્ષગાંઠ (ફા.સુ.-૩)	- તા. ૨૬-૨૭-૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૯
ગુરુ-શુક્ર-શનિ, ફાગણ સુદ - ૧, ૨, ૩
૯. ચૈત્રી આયંબિલની ઓળી (નોમનો ક્ષય)	- તા. ૧ થી ૮ એપ્રિલ, ૨૦૦૯, ચૈત્ર સુદ ૭ થી ૧૫
૧૦. મહાવીર જયંતી	- તા. ૭ એપ્રિલ, ૨૦૦૯, ચૈત્ર સુદ-૧૩
૧૧. ૫. કૃ. દેવ દેહવિલય દિન	- તા. ૧૪ એપ્રિલ, ૨૦૦૯, ચૈત્ર વદ - ૫

પ્રેમની પરબનો વાર્ષિક મહોત્સવ ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૯માં યોજાશે.

BOOK-POST
PRINTED MATTER

To:

From :
SHREE RAJ-SOBHAG SATSANG MANDAL
SHREE RAJ-SOBHAG ASHRAM
On National Highway no. 8-A,
Sobhagpara, SAYLA-363430
Gujarat, INDIA
Tel : 02755-280533
Telefax : 02755-280791

“સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો.”